

FEITEN EN COMMENTAREN OVER ALCOHOL EN DRUGS

116-de jaargang no. 1

januari-februari 2016

BEGIN VAN VERBETERING EN LAATSTE (?) VERZET

Terugblikkend op het jaar 2015, kunnen wij constateren dat er door journalisten en politici kritischer naar alcohol gekeken werd dan de afgelopen halve eeuw het geval was geweest. In 1965 stonden we aan het begin van een sterke stijging van de welvaart. En er was net een herziening van de Drankwet aangenomen, die de alcoholbranche veel meer vrijheid gaf dan de oude versie uit de dertiger jaren. Er heerste een mentaliteit van "dat moet toch kunnen". Dat alles resulteerde in een pijlsnelle stijging van de alcoholconsumptie, van iets meer dan twee liter pure alcohol per persoon naar 8 liter.

Verontrusting over die stijging, leidde tot het instellen van een ontmoedigingsbeleid door het ministerie van volksgezondheid. Eerst voorlichtingscampagnes, maar toen die onvoldoende bleken ook wettelijke maatregelen. De stijging van de consumptie werd gestopt, maar een daling trad vooreerst niet op. Er was teveel een cultuur ontstaan waarin alcohol "gewoon" gevonden werd, waarin te pas en te onpas alcohol geaccepteerd werd als "erbij behorend". Een cultuur die gevoed en in stand gehouden werd door de steeds geraffineerdere reclame voor alcohol.

In 2013 nam het parlement een wetsontwerp aan dat de leeftijdsgrens voor zwak-alcoholhoudende dranken verhoogde van 16 naar 18 jaar. Op 1 januari 2014 werd die wet van kracht. Het jaar 2015 was dus het tweede jaar van de verhoogde leeftijdsgrens. Maar zoals wij drie jaar geleden reeds schreven: "Het probleem van de (coma) zuipende jongeren wordt niet opgelost door alleen maar de leeftijdsgrens te verhogen". De naleving van de grens moest ook verbeteren. Echter, in 2015 liet de naleving nog veel te wensen over. Minderjarigen konden nog gemakkelijk aan drank komen.

Bij de invoering van nieuwe verboden, is een beginperiode nodig met intensieve voorlichting en handhaving. Die zijn er in 2014 niet echt geweest. Desondanks valt er wel een positief punt te noteren: het aantal kooppogingen door jongeren beneden de oude grens, dus door 14- en 15-jarigen is fors afgenomen.

Verder dienen wij te bedenken dat het alcoholprobleem meer is dan alleen het probleem van de zuipende jongeren. De alcoholnota van 1986 waar het ontmoedigingsbeleid mee startte, constateert dat het alcoholprobleem een breed maatschappelijk probleem is, dat zich op allerlei plaatsen in de samenleving voordoet. De overheid moet nu dus niet achterover gaan leunen, denkend dat met de verhoging van de leeftijdsgrens het probleem is opgelost. De staatssecretaris lijkt dat wel te denken. In 2015 liet hij weten geen verbod op happy hours te willen, niet in te zullen grijpen in de reclame, en evenmin efficiënte leeftijdscontrole (dus elektronisch en op afstand) verplicht te willen stellen. We blijven dus afhankelijk van de caissière, met haar vatbaarheid voor vriendjespolitiek en voor bedreiging.

Voor de komende jaren gloort er wel een hoopvol perspectief: de toenemende ondersteuning vanuit de wetenschap voor een alcoholvrije leefstijl. Hopelijk wordt daardoor de toenemende alcoholisering van onze samenleving tot stilstand gebracht en op termijn teruggedraaid.

dr.ir. D. Korf

Alcoholgrens voor beginnende bestuurders ook in België omlaag

Wie in België pas zijn rijbewijs heeft gehaald, is binnenkort gebonden aan een lagere promillagegrens dan tot nu toe. De minister voor mobiliteit Jacqueline Galant is voornemens de grens van de huidige 0,5 romille te verlagen naar 0,2 promille.

België volgt daarmee het Nederlandse voorbeeld. Wij hadden oorspronkelijk ook één strafbaarheidsgrens bij 0,5 promille, maar verlaagden enkele jaren geleden voor beginnende bestuurders de grens naar 0,2 promille. Er is echter één verschil. In België blijft men drie jaar lang "beginnende bestuurder", in Nederland vijf jaar.

Minister Galant wil de maatregel zo spoedig mogelijk van kracht laten worden: het verkeer moet veiliger worden. In België lopen chauffeurs tussen de 18 en 25 jaar acht keer meer risico op een ernstig ongeval dan oudere chauffeurs.

In de praktijk betekent dit dat slanke, lichtgebouwde beginnende bestuurders in het geheel geen glas drank mogen consumeren kort voor hun vertrek. Zwaarlijvige personen blijven na één glas nog wel beneden de 0,2 promille. Een verschil dat niet zou bestaan als de nieuwe grens op 0,1 promille was gesteld.

In diverse landen van het voormalige Oostblok was rijden met alcohol in het bloed gewoon verboden voor iedereen. Bij de toenmalige nauwkeurigheid van de meetapparatuur kwam dat neer op een strafbaarheidsgrens bij 0,1 promille.

HEINEKEN BENADEELT ECONOMIEËN VAN DIVERSE AFRIKAANSE LANDEN

Afrikaanse dochterondernemingen en partners van Heineken, moeten verplicht een deel van hun grondstoffen inkopen via de Belgische dochter Ibecor. Ook de afdracht uit de winst moet via Ibecor worden voldaan. Het Heineken concern benadeelt daarmee de fiscus en de economie van elf Afrikaanse landen.

Ibecor fungeert als inkoper voor brouwerijen in elf Afrikaanse landen. Als grootafnemer kan Ibecor aanzienlijke kortingen bedingen op de geleverde grondstoffen, machines en onderdelen. Die kortingen komen echter niet ten gunste van de aangesloten brouwerijen, maar zijn pure winst voor Ibecor.

Verder laat Ibecor zich betalen voor zijn dienstverlening, door een deel van de in Afrika behaalde winst via zijn boeken te laten lopen. De in Afrika behaalde winsten lijken daardoor kleiner, waardoor er daar minder belasting wordt betaald. De fiscus in de

BIERFIETS IN AMSTERDAM NIET MEER OVERAL WELKOM

Voorjaar 2015 dienden bewoners van de binnenstad van Amsterdam een petitie in. Daarin vroegen zij de gemeente om de bierfiets de toegang tot de binnenstad te ontfangen. Afgelopen november werd besloten om in het centrum bierfietsvrije gebieden in te stellen. Ook straatmuzikanten mogen daar niet meer optreden.

De argumenten die de binnenstadbewoners destijds aanvoerden, waren zeer divers. In de eerste plaats zijn de voertuigen een grote hindernis voor het verkeer. Zij zijn te breed voor het fietspad, te log en te langzaam voor de rijbaan. Als gevolg daarvan veroorzaken zij veel opstoppingen in de binnenstad. Bij het afdalen van een bolle brug zijn zij niet goed in de hand te houden en lopen fietsers en voetgangers gevaar.

In de tweede plaats leidt het gedrag van de passagiers tot veel klachten. Zij schreeuwen en joelen, maken gore opmerkingen naar voorbijgangers, en gooien soms bier naar passerende fietsers. Ook wildplassen door de passagiers komt nogal eens voor.

Verder zijn de ondertekenaars van de petitie van mening dat het stadsbestuur

door het tolereren van de bierfiets en diens passagiers, bezig is het culturele werelderfgoed van de binnenstad te veranderen in een ordinair pretpark. Daarmee trekt het stadsbestuur de verkeerde soort toeristen aan. Toeristen die voor drank en drugs naar de stad komen en daardoor veel overlast veroorzaken. Zij zouden net zo goed rondjes kunnen gaan rijden in een willekeurig sportpark.

Tenslotte: veel passagiers van de bierfiets zijn overduidelijk dronken. De bierfiets is feitelijk een rijdende bar. Tegen de dronken passagiers wordt niet opgetreden. De bierfiets fungeert daardoor als dekmantel voor onbestrafte **openbare dronkenschap**. De vergunning voor de bierfiets vermeldt alleen dat de bestuurder niet dronken mag zijn. Maar dat is een overbodige mededeling, want geen enkele verkeersdeelnemer mag dronken zijn.

De 6300 ondertekenaars van de petitie lijken gehoor voor hun klachten te krijgen. De Bestuurscommissie Centrum heeft afgelopen november besloten om gebieden in het centrum bierfietsvrij te maken. Die gebieden worden ook verboden terrein voor straatmuzikanten, want ook zij veroorzaken in Amsterdam veel overlast.

Omdat niet de gehele binnenstad bierfietsvrij wordt gemaakt, blijft het argument van kracht dat het stadsbestuur door het toelaten van de bierfiets bezig is de verkeerde soort toeristen aan te trekken. Het is nog niet duidelijk waar dat voertuig uiteindelijk wel wordt toegelaten. Daar blijft de aantasting van het leefklimaat van de bewoners bestaan. Amsterdam moet kiezen tussen pretpark en werelderfgoed, moet kiezen tussen bewoners en een bepaalde categorie toeristen. Van allebei een beetje is geen oplossing.

Dingeman Korf

COLOFON
De GO: tweemaandelijks voorlichtingsblad over alcohol en drugs, uitgegeven door de Stichting ANGOB. ISSN 0166-2880.
Postabonnement € 10,- per jaar.
Verantwoordelijk eindredacteur:
Dr. ir. D. Korf, Dresselhuisweg 20, 4105 DB Culemborg, tel 0345-473239, e-mail: dkorf@telfort.nl
Administratie:
W. Matla, Hof van Delftlaan 119, 2613 BL Delft, tel. 015-2126904, giro NL81 INGB 0000 849058.
Artikelen voorgaande nummers:
www.angob.nl

Zelftest alcohol-promillage onbetrouwbaar

Alcoholtesten waarmee weggebruikers zelf het alcoholpromillage van hun bloed kunnen meten, zijn onbetrouwbaar. Aldus de uitkomst van een test door het consumentenprogramma Radar. Soms is de uitkomst te hoog, soms te laag.

Vanaf het moment dat de politie de bloedproef voor het bepalen van iemands alcoholgehalte deels verving door de goedkopere blaaspijpjes, zijn er diverse nog goedkopere blaaspijpjes op de markt gekomen voor particulieren. De eerste waren gebaseerd op een verkleuring van een indicatorstof door contact met de uitgeademde alcohol.

Behalve de pijpjes gebaseerd op een verkleuring, zijn er naderhand ook pijpjes ontwikkeld gebaseerd op elektrische meting van de alcohol in iemands adem. Een geavanceerde en geijkte versie van laatstgenoemde staat op de politiebureaus. Die levert een exacte meting die als wettelijk bewijsmateriaal kan dienen. Op straat gebruikt de politie meestal een goedkopere maar handzamere versie. Die is iets minder nauwkeurig. Vandaar dat er, vooral bij twijfelgevallen, op het bureau een tweede meting wordt uitgevoerd.

Radar analyseerde zes verschillende thuis testen met een prijs tot maximaal 100 euro. Als proefpersonen fungeerde een zestal fysiologisch verschillende personen (man, vrouw, slank, overgewicht, gezond, diabetespatiënt). De uitkomst van de zelftest werd vergeleken met de uitkomst van meting met het (geijkte) politieapparaat. Bij alle zelftesters werden onregelmatigheden aangetroffen.

Zo gaven sommige zelftesters na één drankje nog helemaal geen alcohol aan. Na twee drankjes zou theoretisch het alcoholpromillage afhankelijk van het lichaamsgewicht tussen de 0,2 en 0,4 promille moeten liggen. Bij de man met overgewicht werd echter nog helemaal geen alcohol gevonden. Met de politiemeter werd wel alcohol aangetoond.

Iemand die volgens de thuis test precies 0,2 promille had, bleek met de politietester 0,34 promille alcohol in zijn bloed te hebben. Voor een beginnend bestuurder (iemand die nog geen vijf jaar een rijbewijs heeft) maakt dat het verschil tussen strafbaar en niet-strafbaar!

Eénderde hersenletsel opgelopen in dronkenschap

Eénderde van de patiënten die met licht traumatisch hersenletsel naar de Spoedeisende Hulp kwamen, was duidelijk onder de invloed van alcohol. Dat blijkt uit de cijfers van UMC Groningen en Elizabeth Ziekenhuis Tilburg.

Licht traumatisch hersenletsel betekent letsel veroorzaakt door een gebeurtenis buiten het lichaam (een val, een klap, enz), dat niet levensbedreigend is. Het kan variëren van zware hoofdpijn en hersenschudding, tot angst en verwardheid.

De dronken patiënten waren vaker man en jong dan de niet-dronken patiënten. Zij waren ook vaker betrokken bij een val of bij geweld, en minder

vaak bij verkeers- en sportongevallen. Dronken patiënten moesten vaker in het ziekenhuis worden opgenomen dan de niet-dronken groep, meestal voor één nacht.

Verrassend was de uitkomst dat de dronken patiënten sneller genazen dan de nuchtere patiënten. Daar zijn twee mogelijke verklaringen voor. De eerste verklaring is dat dronken patiënten een minder scherpe herinnering aan hun ongeval hebben. Daardoor wordt hun genezing minder tegengewerkt door angsten en herbeleving. De tweede verklaring is dat dronken personen sneller een ongeluk krijgen, waardoor er onder hen relatief meer lichte gevallen voorkomen.

Steeds meer steun voor alcoholvrije leefstijl vanuit wetenschap

ADVIES GEZONDHEIDSRAAD : DRINK GEEN ALCOHOL OF IN IEDER GEVAL NIET MEER DAN ÉÉN GLAS PER DAG

Op 4 november bood de Gezondheidsraad het rapport "Richtlijnen Goede Voeding 2015" aan minister Schippers van Volksgezondheid aan. De richtlijnen vervangen de oude richtlijnen uit 2006. De hoofdlijn is : eet meer plantaardig, en minder suiker. De maximaal toelaatbaar geachte hoeveelheid alcohol is ten opzichte van 2006 gehalveerd.

De afgelopen negen jaar zijn er grote aantallen onderzoeken gepubliceerd over voedings- en genotmiddelen. Die hebben de inzichten over voeding soms versterkt, maar in sommige gevallen juist radicaal omgekeerd. Zo wordt verhoogd cholesterol niet meer als de grote boosdoener gezien, maar als signaal dat er iets mis is. Bestrijden van een te hoog cholesterolgehalte wordt daarmee symptoombestrijding. De achterliggende oorzaak wordt niet aangepakt.

Over alcohol is de Gezondheidsraad nu veel kritischer dan in 2006. Destijds was het advies nog maximaal twee glazen per dag voor mannen, en één glas per dag voor vrouwen, en voor beiden twee dagen per week geheel zonder drank. Een advies dat gelijk was aan het al eerder gegeven advies van de Wereld Gezondheids Organisatie (WHO). Het nieuwe advies ligt de helft lager.

De nieuwe richtlijn is gebaseerd op tal van onderzoeken, waarbij vooral die over de samenhang tussen alcohol en diverse vormen van kanker zwaar hebben meegewogen. Daarmee vergelijken is de vergroting van bijvoorbeeld de kans op jicht door alcohol, van veel minder belang.

Het Koningin Wilhelmina Fonds voor de Kankerbestrijding (KWF) schreef twee jaar geleden op zijn website over alcohol en de kans op kanker al "**het beste is geen alcohol drinken**". Ook concludeerde het KWF destijds al "de

gezonde norm uit 2006 is inmiddels achterhaald". De aanscherping van het advies van de Gezondheidsraad komt dus niet als een donderslag bij heldere hemel.

De Gezondheidsraad stelt nu onomwonden : **drink geen alcohol, of in ieder geval niet meer dan één glas per dag**. Een formulering die duidelijk maakt dat dat ene glas per dag geen streefwaarde is, maar het absolute maximum. Beter is om er nog flink onder te blijven en liefst helemaal niet te drinken. De regelmatig door de alcoholbranche naar voren gehaalde positieve effecten van (uiterst) matig alcoholgebruik, wegen volgens de Gezondheidsraad niet op tegen de daarmee tegelijkertijd binnengehaalde risico's.

Twee jaar geleden dronken de volwassen Nederlanders net iets meer dan het toen geldende maximum van twee glazen (1 glas voor vrouwen) per dag. Daar is weinig in veranderd. Maar liefst 45 procent van de mannen drinkt (vaak fors) meer dan de nieuwe norm van 1 glas.

De nieuwe richtlijnen gaan de basis vormen voor de voedingsvoorlichting en het voedingsbeleid in ons land. Daarmee wordt alcohol steeds minder een algemeen geaccepteerd dagelijks consumptieartikel, en wordt een alcoholvrije leefstijl steeds steviger gefundeerd.

GROOTSTE BELGISCHE BROUWER VOORSTANDER CALORIEËN OP ETIKET

De Belgische brouwer AB InBev, de grootste van België en nummer twee wereldwijd, is voorstander van de vermelding van calorieën op de verpakking. Het Belgische bedrijf wil afrekenen met wat men de hardnekkige mythe over bier als dikmaker noemt.

Half november meldde AB InBev per 1 januari 2016 over te zullen gaan tot vermelding van het aantal calorieën van zijn bier op de etiketten en blikjes. Enkele kleinere brouwerijen in België en Nederland hadden dat al eerder gedaan.

Woordvoerder Leroy van InBev zegt "Wij hebben niets te verbergen". Hij is ervan overtuigd dat informatie over de calorieën de beeldvorming over bier ten goede komt. Een glas wijn

zou volgens hem evenveel calorieën bevatten als één glas bier. Als bier een dikmaker genoemd wordt, dan zou wijn het ook zijn. Vermelding van de calorieën zou de concurrentiepositie van bier tegenover wijn verbeteren.

Wat Leroy niet zegt is het feit dat het aantal calorieën vermeld wordt per 100 ml drank, niet per glas. Bovendien drinkt de gemiddelde bierdrinker meer glazen dan de gemiddelde wijndrinker. Verder is bij wijn het aantal calorieën sterk afhankelijk van de soort wijn. De consument kan door slim te kiezen met wijn aanzienlijk minder calorieën binnen krijgen dan met bier. Bier varieert veel minder. Van "mager bier" hebben wij nog niet gehoord. En tenslotte: de hop in het bier levert wel nauwelijks calorieën, maar beïnvloedt de stofwisseling wel zodanig dat men dikker wordt.

ALS JE WEET
HOE ALCOHOL WERKT,
WERK JE ZONDER ALCOHOL

Alcoholbranche maakt zich breed op steeds meer terreinen BIER MAG VAN RCC KRAANWATER HETEN

Drank is de afgelopen 65 jaar steeds gewoner geworden. Iets wat gewoon is valt niet op. Daardoor heeft de alcoholbranche zich in verloop der tijd sluipenderwijs steeds meer kunnen permitteren. De (vrijwillige) code voor de alcoholreclame heeft die ontwikkeling niet kunnen tegenhouden. Nu mag een bepaald bier zelfs de naam "kraanwater" voeren van de Reclame Code Commissie (RCC).

De misleidende naam betreft bier van de Nederlandse brouwer Jan Kraan. De naam "kraanbier" had dus voor de hand gelegen. Maar nee, meneer Kraan wilde opvallen, en koos voor de naam "kraanwater". Zulks ondanks het feit dat de Reclamecode voor Alcoholhoudende Dranken uitdrukkelijk vermeldt dat de merknaam van een alcoholhoudende drank niet de indruk mag wekken dat het om een frisdrank, limonade of (bron)water gaat.

De misleidende naamgeving bracht het EUCAM (European Centre for Monitoring Alcohol Marketing) er toe om een klacht in te dienen bij de Reclame Code Commissie (RCC). De RCC was bij de behandeling van de zaak blijkbaar in een jolige (alcohol) bui, want zij wees de klacht af. Er zou bij de naamgeving duidelijk sprake zijn van een woordspeling. Of dat ook duidelijk is voor potentiële kopers in de supermarkt of bij de slijter, menen wij te mogen betwijfelen. En als het wel duidelijk zou zijn, wat dan nog? De naam is gewoon in strijd met de tekst van de reclamecode.

Verder merkt de RCC op dat de naam klopt met de feiten, er zit immers veel water in bier. Een flauwekul opmerking, er zit ook veel water in koffie, thee of melk. Daar hebben we het ook niet over Jumbo-bonenwater of Friese-Vlag-water.

Tot slot merkt de RCC nog op dat uit de website van de bierbrouwer blijkt dat het om bier gaat. Ons inziens eveneens een argument dat geen hout snijdt. Niemand gaat toch in de supermarkt op Internet staan kijken wat er achter de naam kraanwater schuilgaat?

Gezien de vele soorten bron- en mineraalwater die tegenwoordig in de rekken van de supermarkten staan, vinden wij de naam kraanwater voor een merk bier, erg misleidend.

De RCC houdt hier willens en wetens een bierbrouwer de hand boven het hoofd. De invloed van de alcoholsector op de RCC is blijkbaar sterker dan de invloed van de tekst van de reclamecode.

Dingeman Korf

Alcohol ongelijk verdeeld over de aardbol

240 MILJOEN ALCOHOLISTEN WERELDWIJD

De Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) heeft uitgezocht hoe het staat met de alcoholconsumptie in de wereld. De consumptie blijkt zeer ongelijk te zijn verdeeld. Het rapport over het onderzoek is afgelopen november verschenen.

De onderzoekers registreerden alleen de officiële consumptie, de hoeveelheid die wettelijk over de toonbank ging in 2013. Zelf gestookte alcohol, die in diverse landen een aanzienlijke, maar ongemeten bijdrage levert, is niet meegerekend. Uit de totale verkochte hoeveelheid, berekenen de onderzoekers de consumptie per inwoner van 16 jaar en ouder.

Weinig verrassend was de uitkomst dat de meeste alcohol gedronken wordt in de voormalige Oostbloklanden. Wel verrassend was de uitkomst dat niet Rusland, maar Litouwen de lijst aanvoerde met een hoofdelijk gebruik per "volwassene" van ruim 13 liter pure alcohol. Waarbij aangetekend kan worden dat in Rusland heel veel zelf-gestookte drank geconsumeerd wordt, de beruchte samogon, die dus niet is meegeteld. Ook Estland en Tsjechië scoorden hoog, met tussen de 11 en 12 liter pure alcohol per volwassen inwoner. Het enige Westerse land in dit gezelschap was Oostenrijk.

Ook in Noord- en West-Europa ligt wereldwijd gezien de alcoholconsumptie hoog, evenals in Australië en Noord-Amerika. Helemaal aan de andere kant van het spectrum staan landen als Indonesië (minder dan 1 liter per jaar) en enkele Arabische landen. Ook in Turkije, India en Israël ligt de consumptie laag (beneden de 3 liter). Het OESO-rapport geeft als oorzaak de sterke religieuze traditie in die landen.

Op grond van ondermeer deze cijfers wordt geschat dat de wereld het onrustbarende aantal van 240 miljoen alcoholisten telt.

Vergelijking van de cijfers met die uit 2000 doet zien dat in de meeste landen de consumptie daalt. Uitzonderingen zijn Litouwen, Letland, Polen, China, en in mindere mate Chili en Rusland. Daar is in dertien jaar de consumptie (soms fors) gestegen.

Minimumprijs uitvaardigen en reclame beperken

IERLAND GAAT ALCOHOL AANPAKKEN

De Ierse regering heeft voorgesteld om, in navolging van Schotland, een minimumprijs voor alcohol in te stellen. Daarnaast een aantal beperkende bepalingen voor alcoholreclame. Dit alles om de consumptie, nu één van de hoogste in Europa, omlaag te brengen.

Het wetsvoorstel is het eerste in Ierland waarin de alcoholproblematiek wordt beschouwd vanuit het gezichtspunt van de volksgezondheid. Dus als een maatschappelijk probleem. De Ierse minister van Gezondheid, L. Varadkar sprak in dit verband over de "damaging attitude to alcohol" van de bevolking, een schadelijke houding/mentaliteit tegenover alcohol. Vier van de tien drinkers doen aan "binge drinking", je lam zuipen dus.

Behalve de invoering van een minimumprijs per eenheid alcohol, noemt het wetsvoorstel diverse maatregelen ter beperking van de reclame voor alcohol. Zo mag radio- en TV-reclame voor drank alleen nog na 21.00 uur worden uitgezonden. Daarnaast wordt een verbod op prijsacties voorgesteld. Dit zou zaken als "happy hours" drastisch inperken. Verder een verbod op buitenreclame in de omgeving van scholen, speeltuintjes en langs sportvelden wanneer daar evenementen voor kinderen plaatsvinden. En tenslotte een verbod op alcoholreclame in en aan het openbaar vervoer.

Met dit alles wil de Ierse regering bereiken dat de bagatelliserende houding van het publiek verandert in een meer kritische houding. Daardoor zou het hoofdelijk gebruik van de huidige circa 11 liter moeten verminderen tot 9,1 liter in 2020.

STEEDS MEER LUNCHROOMS MET ALCOHOL

Vóór 2009 waren lunchrooms in ons land bijna allemaal alcoholvrij. De gemiddelde omzet aan alcohol was nauwelijks meetbaar. Sinds dat jaar is er echter een enorme toename opgetreden. Tussen 2010 en 2014 leverde alcohol ruim 8 procent van de omzet. In 2015 was dat opgelopen tot bijna 19 procent !

Lunchrooms die alcohol (bier en/of wijn) gaan schenken, ondergaan meestal meer veranderingen. Vele gaan zich "brasserie" noemen. Zij oriënteren zich meer op de Belgische of Franse stijl van lunchen. Zij gaan ook warme maaltijden aanbieden. Dat alles doet de omzet per gast behoorlijk stijgen.

In Nederland is het voor lunchrooms

VNG SPREEKT MET TWEE TONGEN

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft vorig jaar oktober alle gemeenten uitgenodigd deel te nemen aan een experiment over mengvormen van winkel en horeca. Als doel van het experiment was gesteld inventarisatie en onderzoek. Een experiment dus dat in strijd is met de Drank- en Horecawet, die mengvormen verbiedt.

Op de website van de VNG staat daarover te lezen dat de regels met betrekking tot de openbare orde en de volksgezondheid in acht zullen worden genomen. In de uitnodiging aan de gemeenten is die beperkende bepaling nergens te vinden. Vermoedelijk is die beperking toegevoegd nadat de ministers van economische zaken (Kamp) en van binnenlandse zaken (Plasterk) alsmede de staatssecretaris van volksgezondheid (van Rijn), hebben laten weten dat het experiment tot overtreding van de wet zou leiden en dus tot strafbaarheid van de betreffende ondernemers.

In de uitnodiging aan de gemeenten vermeldt de VNG echter duidelijk dat er **geëxperimenteerd mag worden** met mengvormen van horeca en detailhandel. Het gedogen van de volgende verboden zou onderzocht mogen worden :

- Het verbod op de verkoop en het schenken van alcohol in winkels
- Het verbod op het organiseren van een proeverij van alcoholhoudende dranken
- Het verbod op de verkoop van niet-horeca producten in een horeca-inrichting

De VNG spreekt dus met twee tongen ! In de uitnodiging wordt aan de gemeenten een grotere vrijheid voorgespiegeld dan aan de bezoekers van de website. Welke van de twee moeten wij nu geloven ?

In de uitnodiging vermeldt de VNG verder dat het experiment doorgang vindt als er minimaal 20 gemeenten meedoen. Het maximum is op

50 gemeenten gesteld. Per gemeente moeten minimaal 4 ondernemers deelnemen. Het maximum aantal in één gemeente is 25 ondernemers. Landelijk bezien dus minimaal 80 en maximaal 1250 deelnemende ondernemers, lees extra verstrekkingpunten van alcohol. Hebben de gemeenten daar wel de nodige inspecteurs voor ?

De functiescheiding tussen horeca en detailhandel is meer dan een eeuw geleden in de Drankwet opgenomen om gebleken misstanden op dit terrein tegen te gaan. Het feit dat die misstanden niet meer voorkomen, bewijst dat het verbod effectief is (geweest). Maar dat mag nooit een argument zijn om dat verbod dan maar op te heffen. Want dat zou betekenen de poort openen waardoor de misstanden kunnen terugkeren.

De uitnodiging vermeldt ook nog een bepaling die de gemeenten ervan zou moeten weerhouden om aan het experiment deel te nemen. De gemeenten zouden tijdens het experiment zelf moeten onderzoeken of er sprake is van een toename van alcoholgerelateerde problematiek. Een onmogelijke opgave. Alcoholische vechtpartijen zijn gemakkelijk te tellen, maar alcoholische aantasting van de volksgezondheid niet. Gezondheidseffecten treden pas na een langer tijdsverloop op, niet tijdens de duur van het experiment.

Het vooruitzicht van het gedogen van verstrekking van drank bij aankopen, heeft een aantal middenstanders ertoe verleid om daar alvast mee te beginnen. Vermoedelijk de eerste was de Amsterdamse herenmodezaak House of Men, die begon er ruim een jaar geleden al mee. Toen was de uitnodiging van de VNG nog niet geschreven. Het is dus zelfs mogelijk dat de VNG op het idee gekomen is door het voorbeeld van House of Men. Inmiddels heeft afgelopen november House of Men een brief van de gemeente gekregen waarin men gesommeerd wordt te stoppen met het verstrekken van alcohol.

Inmiddels is in Amsterdam ook een kapper begonnen met het schenken van een wijntje (de uitnodiging van de VNG vermeldt ook met name kappers als mogelijke verstrekkers van een drankje), en hebben zich in diverse plaatsen middenstanders gemeld om mee te doen als het experiment doorgaat.

Tweede-kamerlid Henk van Gerven heeft de ministers van BiZa en van VWS naar hun mening gevraagd over de VNG plannen voor mengvormen tussen horeca en detailhandel.

Dingeman Korf

Paracommerciële kantine-exploitatie groeiende concurrent voor horeca

GESUBSIDIEERD ALCOHOL DRINKEN

Gesubsidieerde instellingen als sportclubs, theaters en buurthuizen, omzeilen de drankwet door de exploitatie van hun horeca activiteiten onder te brengen in een aparte vennootschap. Daarmee ontduiken zij de bepaling van de drankwet dat zij niet mogen concurreren met de reguliere horeca.

Door hun baromzet weg te boeken in een aparte vennootschap, een zogeheten "feest-bv", onttrekken tal van gesubsidieerde instellingen zich via een foefje aan de Drank- en Horecawet (DHW). Die schrijft namelijk voor dat paracommerciële activiteiten slechts gedurende een beperkte tijd vóór en ná een wedstrijd of voorstelling mogen plaatsvinden. Ook het aantal feestjes in een kantine is gelimiteerd. Voor een als "bv" geregistreerde kantine gelden die beperkende bepalingen niet.

Door hun kantine of theatercafé apart te administreren, wordt de schijn gewekt van financieel van elkaar onafhankelijke instellingen. In werkelijkheid is het echter een constructie als van één persoon met twee portemonnees in zijn zakken. Voor de "feest-bv" gelden dezelfde gemeentelijke bepalingen als voor de plaatselijke horeca voor wat betreft openingsuren, muziek en dergelijke. Maar het blijven toch kantines of theatercafés. Het verschil zit in het feit dat zij veel ruimere schenktijden hebben dan "echte" kantines en "echte" theatercafés.

Nu dit jaar de wet Markt en Overheid geëvalueerd gaat worden, luidt Horeca Nederland de noodklok over bovengenoemde situatie. Die wet moet oneerlijke concurrentie tussen overheid en bedrijfsleven tegengaan.

Gesubsidieerde instellingen werken voor een kleiner of groter deel met overheidsgeld, zodat hun activiteiten financieel gelijkgesteld worden met overheidsinstellingen.

Volgens Horeca Nederland onder vinden café's en partycentra alsmaar groeiende oneerlijke concurrentie uit de gesubsidieerde sector. Theatercafé's, sportkantines en buurthuizen werken, mede dankzij subsidies, met prijzen die ver onder die van de markt liggen. Daarnaast werken zij ook nog vaak met vrijwilligers, wat hun kosten verder drukt.

De oplossing lijkt ons simpel, laat de financieel eindverantwoordelijke instelling kiezen: of geen alcohol in de kantine of theatercafé, of geen subsidie. Gesubsidieerd zuipen is een ongewenste zaak!

ALCOHOL KOST BELGIË RUIM 2 MILJARD EURO

Legale en illegale drugs samen kosten de Belgische maatschappij naar schatting 4,6 miljard euro per jaar. Hiervan komt 45 procent, ofwel ruim 2 miljard euro voor rekening van alcohol. Aldus de uitkomst van een onderzoek door de Universiteit van Gent en de Vrije Universiteit van Brussel.

De totale kosten kwamen op een geschat bedrag van 4,6 miljard euro. Dat is 1,19 procent van het bruto binnenlands product en komt neer op 419 euro per inwoner per jaar.

De onderzoekers maakten een opdeling in legale drugs (alcohol, tabak en psychoactieve medicijnen) en illegale drugs. Verreweg de meeste kosten kwamen voor rekening van alcohol (45 procent) en tabak (32 procent). Per drug werden de kosten verder opgesplitst in directe kosten (vnl. in de gezondheidszorg), indirecte kosten (vnl. door productiviteitsverlies) en verlies aan levenskwaliteit.

In alle drie categorieën waren alcohol en tabak de koplopers voor wat betreft de kosten. Bij de directe kosten waren alcohol en tabak samen goed voor 70 procent van de kosten, bij het productiviteitsverlies voor 86 procent en bij het verlies aan levenskwaliteit (uitgedrukt in verloren gezonde levensjaren) voor maar liefst 91 procent.

Apart vermeld worden nog de kosten van deelname aan het verkeer onder de invloed van alcohol of drugs: 281 miljoen euro.

De Belgische regering weet nu op welke punten zij maximaal hoeveel kan bezuinigen op de kosten van ongezond gedrag.

En dit...

... was een geval van alcoholisch vandalisme en bedreiging.

In Winschoten had een 35-jarige inwoner flink ingekomen voordat hij het huis van zijn ex binnendrong. Daar begon hij het huisraad te vernielen en bedreigde zijn 35-jarige ex met de dood. Die vluchtte en belde de politie.

Toen de politie hem kwam arresteren, bedreigde hij ook de agenten met de dood. Hij werd in de boeien geslagen en mocht in de cel bij zinnen komen.

* * *

... werden heel dure drankjes.

Een inwoner van Tilburg was op zaterdagavond tot in de kleine uren flink aan het borrelen geweest. In de

vroege zondagochtend reed hij zijn auto total-loss tegen een paal met verkeersborden. De weg lag bezaaid met brokstukken.

De restanten van zijn dure Jaguar moesten door een bergingsbedrijf verzameld en afgevoerd worden. De bestuurder werd per ambulance naar het ziekenhuis gebracht. Daar bleek hij slechts licht gewond te zijn.

* * *

... was een geval van alcoholische geweldpleging in Leeuwarden.

De dader was een 49-jarige man uit Groningen. Hij had op de betreffende donderdagavond veel gedronken, en drong in Leeuwarden de verkeerde woning binnen. Daar mishandelde hij de 53-jarige bewoonster, trok haar aan de haren en duwde haar van de trap af. Vervolgens sloeg hij in op een aanwezige 66-jarige gast.

Vervolgens drong de dolleman de woning ernaast binnen. Daar sloeg hij de 66-jarige bewoner tegen het

hoofd. Vervolgens mishandelde hij een 59-jarige aanwezige waar hij nog iets mee te verhapstukken had.

De politie arresteerde de man toen hij de woning alweer verlaten had.

* * *

... was een geval van verregaande domheid na alcoholgebruik en met een rijntzegging.

Een man, zonder vaste woon- of verblijfplaats, moest in Groningen voor de rechter verschijnen omdat hij twee maanden eerder onder invloed en zonder rijbewijs achter het stuur zat. De rechter veroordeelde de man onder meer tot rijntzegging en inleveren van zijn rijbewijs.

Agenten in burger die bij de zitting aanwezig waren, zagen de man na afloop in zijn auto stappen. Daarop hielden zij hem aan. Hij bleek ook nog alcohol in zijn bloed te hebben. Auto en rijbewijs werden in beslag genomen.

Hoe dom kan alcohol een mens maken.

VROUWEN BOVEN 65 GROTE DRINKERS OP BRITSE VLEGVELDEN

Cabinepersoneel van vliegtuigen heeft steeds vaker te maken met passagiers die overlast veroorzaken. Het Britse reisbureau Holiday Extras hield een enquête. Wat bleek? Vrouwen boven de 65 jaar bleken de grootste inneemsters.

Verschijsning G O

Voor het eerstkomende nummer van dit blad is 11 maart gepland als verschijningsdatum. Copij voor dat nummer graag uiterlijk 18 februari bij de redacteur.

Nieuwjaarsbijeenkomst

Stichting ANGOB 2016

De Nieuwjaarsbijeenkomst 2016 wordt gehouden op zaterdag 16 januari. Vanaf 13.30 uur zijn begunstigers van Stichting ANGOB, vaste gasten van het Spoek en eventuele genodigden of belangstellenden welkom in de kantine van Alcoholvrije Camping 't Spoek, Spoekweg 55 te Beekbergen.

Zoals de afgelopen jaren gebruikelijk is er geen speciaal programma gepland. De middag is vooral bedoeld voor de onderlinge uitwisseling van nieuwjaarswensen en een gezellig samenzijn. De vaste gasten kunnen meteen even kijken hoe hun caravan deze groene maar stormachtige winter heeft overleefd.

Nadere inlichtingen bij de beheerder, tel. 06 - 10 - 93 67 89.

STIJGING BIERPRIJS SLECHTS GEDEELTELIJK DOORBEREKEND

De Nederlandse horeca heeft de afgelopen jaren de stijging van de bierprijs slechts gedeeltelijk doorberekend aan zijn klanten. Aldus een van de bevindingen uit het jaarlijkse terrasonderzoek van adviesbureau Van Spronsen & Partners.

De inkoopprijs van bier is de afgelopen vijf jaar voor de horeca met circa 18 procent gestegen. De prijs van een biertje op het terras is slechts met de helft daarvan gestegen: 9 procent (in vijf jaar). Dat klinkt bedrijfseconomisch onlogisch, want het zou een drastische afname van de winstmarge betekenen. Was die winstmarge destijds zo groot dat het gemakkelijk kon? De horeca verkoopt het bier toch niet met verlies?

Uit de jaarlijkse inventarisatie van de prijs voor een "rondje op het terras", blijkt dat Amsterdam de duurste terrasstad is. Een "rondje" bestond voor de onderzoekers uit 2 koffie, 2 fris, 2 bier en 2 rosé.

Amsterdam wordt op de ranglijst gevolgd door Den Haag, Haarlem, Den Bosch en Utrecht. De goedkoopste terrasstad is Almere, gevolgd door Breda en Arnhem. Almere is circa 13 procent goedkoper dan Amsterdam.

Incidenten met zich misdragende passagiers, doen zich voor op alle vluchten van en naar Europa. Het aantal meldingen neemt de laatste jaren snel toe. In 2012 werden bijvoorbeeld in Nederland 541 incidenten gemeld, in 2013 waren dat er 627 en in 2014 maar liefst 747. Een verontrustend snelle toename.

In Groot-Brittannië is het zo mogelijk nog erger. Vluchten met voetbalsup-

porters zijn berucht. Maar ook op vakantievluchten worden vaak incidenten gemeld.

Het Britse reisbureau Holiday Extras organiseerde daarom een enquête onder 1000 Britse passagiers. Van de mannen bleek éénderde alcohol te drinken vóór het vertrek, van de vrouwen éénvierde. De helft van de ondervraagden had wel eens een drankgerelateerd incident meegemaakt in het vliegtuig of op het vliegveld.

Qua hoeveelheid alcohol die zij consumeerden, wonnen de vrouwen het van de mannen. Er waren er zelfs die acht of meer drankjes consumeerden voorafgaand aan het vertrek. Het meest verrassende wat uit de enquête naar voren kwam, was het feit dat van alle leeftijdscategorieën vrouwen boven de 65 jaar de meeste alcohol dronken.

De vraag rijst: drinken zij omdat zij zich te buiten willen gaan, of drinken zij uit vliegangst?

ALCOHOLRECLAME DOOR RECLAMESPOTS VOOR ALCOHOLVRIJE VARIANTEN

Een televisiespot voor Amstel Radler 0.0, en een bijbehorende radiospot voor hetzelfde product, zijn gedeeltelijk uit de circulatie gehaald na een aanwijzing van het Commissariaat voor de Media (CvdM). Die aanwijzing was een gevolg van een bij het CvdM ingediende klacht van het European Centre for Monitoring Alcohol Marketing (EUCAM).

Op grond van de Mediawet 2008 mogen geen reclameboodschappen voor alcoholhoudende dranken worden uitgezonden tussen 6.00 uur 's ochttens en 21.00 uur 's avonds. Deze norm dient ter bescherming van jongeren, en in het bijzonder minderjarigen, tegen onnodige alcoholreclame. Het overheidsbeleid is gericht op ontmoediging van alcoholgebruik door jongeren, en daarmee op beperking van de alcoholreclame waar jongeren aan worden blootgesteld.

EUCAM diende bij het CvdM een klacht in over een TV-spot voor Amstel Radler 0.0. Die spot zou mede reclame zijn voor alcoholhoudend bier. Naar aanleiding daarvan heeft het CvdM vastgesteld dat de betreffende reclamespot "een directe verwijzing bevat naar een alcoholhoudende variant van het betreffende biermerk. Daarmee heeft de spot ook een wervend karakter voor alcoholhoudende drank". De spot had dus niet tussen 6.00 en 21.00 uur uitgezonden mogen worden. Het CvdM heeft alle omroepen op de hoogte gesteld van deze interpretatie

van de wet.

Het CvdM schrijft op zijn website: "Reclame voor bier, wijn, en sterke drank is alleen toegestaan op tijden dat kinderen - normaal gesproken - geen TV kijken of radio luisteren". Ons inziens noopt deze bepaling sinds de verhoging van de leeftijdsgrens naar 18 jaar, tot uitbreiding van de tijdsspanne waarvoor het verbod geldt. Want 17-jarigen gaan echt niet om 21.00 uur naar bed. Een totaalverbod voor alcoholreclame via de televisie verdient ons inziens daarom veruit de voorkeur.

Op zijn website schrijft het CvdM over de betreffende bepaling in de Mediawet: "Doel van de bepaling is onder meer om het alcoholgebruik onder kinderen en jongeren te ontmoedigen. Voor alcoholvrije varianten van bijvoorbeeld merken die ook alcoholhoudende dranken produceren, gelden in principe geen beperkingen, tenzij in die reclames ook (direct of indirect) wordt verwezen naar alcoholhoudende varianten van die biermerken".

VAKANTIEKILO'S MEDE DOOR ALCOHOL

Velen beginnen het nieuwe jaar met een goed voornemen. Vooral afvallen behoort tot de goede voornemens. Voor velen wel nodig ook, want de maand december is er één waarin veel mensen zwaarder worden.

De decemberkilo's zijn een bekend verschijnsel. Minder bekend zijn de vakantie kilo's. De website Reisgraag deed er een onderzoek naar, waaraan door 650 personen werd deelgenomen. Gewichtstoename trad op bij 42 procent van de respondenten. De gemiddelde gewichtstoename van hen was 1,2 kg. Vooral mannen werden zwaarder (2,2 kg), vrouwen in veel mindere mate (0,9 kg).

Omdat een grote meerderheid van de reizigers naar warmere landen vertrekt, viel te verwachten dat er niet alleen meer gegeten, maar ook meer gedronken zou worden. Bijna een derde van de respondenten dronk op vakantie meer water dan thuis. Frisdrank was iets minder populair (lest de dorst slecht), ruim 23 procent dronk daarvan meer. Alcoholhoudende dranken waren het populairst, daarvan werd door 38,6 procent van de respondenten meer gedronken. Omdat alcohol niet dorstlessend is, waren de lage prijzen en de onbekende drankjes de belangrijkste reden om meer te drinken.

Uitlokking van wetsovertreding door Heineken ? VERS IS HET NIEUWE TOVERWOORD

Tussen de producenten van voedings- en genotmiddelen woedt concurrentiestrijd. Om de voorkeur van de koper te verwerven, wil ieder zich onderscheiden van de rest. In de reclame wordt het verschil met concurrerende producten daarom breed uitgemeten. Echter, iedere verbetering van een product, vindt op een gegeven moment navolging. Dan moet er weer iets nieuws bedacht worden.

In de levensmiddelen sector was lang "grootmoeder(stijd)" de kapstok waar de reclame aan werd opgehangen. "Soep (resp. koffie, pudding, enzovoorts) zoals grootmoeder die op tafel zette" was de basis van veel reclame. In verloop der tijd raakte de formule wat uitgewerkt. Al te veel producten waren zich op grootmoederstijd gaan beroepen. Hetzelfde gold voor de aanbeveling "traditioneel".

Het nieuwe toverwoord dat kopers over de drempel moest trekken werd "ambachtelijk". In de levensmiddelen sector een wat vreemde keuze. Want de term verwijst naar het ouderwetse handwerk. Je zou kunnen redeneren dat die ambachtelijk bereide worst misschien wel lekker naar vroeger smaakt, maar ook de vroegere, ambachtelijke bacterieflora bevat. Inmiddels is het effect van het woord ambachtelijk vrijwel uitgewerkt. Al te veel producten heten tegenwoordig ambachtelijk bereid.

De nieuwste trend heet "vers". Evenals ambachtelijk een woord waar

iedereen zijn eigen interpretatie aan kan geven. Zo kunnen wij in Nederland al "verse" bloemen kopen die in Afrika gekweekt zijn, en "verse" vis uit Zuidoost Azië. In grootmoeders tijd werd verse vis gevangen in de nacht voorafgaand aan de verkoop !

Bierconcern Heineken heeft de nieuwste trend ook opgepakt. Afgelopen november lanceerde de brouwer "Heineken Extra Vers". Het is het gewone pils van Heineken, maar het wordt na het brouwen meteen gekoeld naar 5 graden Celsius, de flesjes krijgen een papieren wikkel en het wordt onder koeling naar de supermarkten gebracht. Daar staat het in het koelvak. En is inmiddels bijna tweemaal zo duur als het gewone pils geworden.

Heineken heeft de lancering van het "nieuwe" bier voorzichtig aangepakt. Het staat tot nu toe in het koelvak van slechts 33 supermarkten. En die supermarkten zijn nog weer eens verdeeld over vier verschillende merken (Dekamarkt, Dirk, Hoogvliet en Plus).

Omdat het gekoeld bewaard en aangeboden moet worden, staat het nu nog bij de melk, zuivel dranken en vruchtensappen in het koelvak. Een koelvak waar ook kinderen nogal eens iets komen halen. Een verwarrende en daarom ongewenste situatie. Niet alleen voor kinderen overigens, ook volwassenen kopen vaak impulsief iets wat zij op desbetreffende plaats niet hadden verwacht.

Daarom eist de Drank- en Horecawet uitdrukkelijk dat in de supermarkt alcoholhoudende dranken duidelijk gescheiden moeten staan van alcoholvrije dranken. Die 33 supermarkten zijn dus in overtreding, en riskeren een forse boete. Als zij dit product willen blijven verkopen, zullen zij moeten investeren in aparte koelvitruines voor Heineken Extra Vers. Het is nog maar de vraag of zij dat massaal zullen gaan doen.

Een ander punt van kritiek ligt in het feit dat Heineken Extra Vers gekoeld wordt verkocht. Dat kan er toe leiden dat de koper direct buiten de winkel het flesje opent en gaat drinken. Iets wat nogal eens bij APV verboden is. De supermarkt kan dan beschuldigd worden van het uitlokken van wetsovertreding. Ook uitlokking is een strafbare handeling. Misschien heeft Heineken juist daarom het aantal verkooppunten voorlopig beperkt gehouden. Eerst eens kijken wat de handhavers van de wet gaan doen !

Dingeman Korf

Steeds vaker rekening gehouden met hoge kosten CBR

VOORWAARDELIJKE BOETES VOOR DRANKRIJDERS

Lange tijd hielden de Nederlandse rechters er nauwelijks rekening mee dat drankrijders vaak een forse rekening te betalen krijgen aan het CBR. De laatste tijd is dat aan het veranderen. De boetes die de strafrechter oplegt, zijn steeds vaker geheel of gedeeltelijk voorwaardelijk.

Met meer dan 1,3 promille alcohol achter het stuur zitten, wordt beschouwd als een zware overtreding. Zo iemand krijgt door het CBR een EMA opgelegd, een Educatieve Maatregel Alcohol en Verkeer. Dat is een driedaagse cursus over de risico's van alcoholgebruik in het verkeer. De kosten van de cursus, ruim 800 euro zijn voor rekening van de drankrijder.

Bij promillages boven de 1,8 kan een geschiktheidsonderzoek verplicht worden gesteld. Daarbij wordt de bestuurder fysiek en psychisch onderzocht op zijn geschiktheid om aan het verkeer deel te nemen. Zo'n onderzoek kost circa 1100 euro.

Wie weigert deel te nemen aan een EMA of een geschiktheidsonderzoek, ziet zijn rijbewijs niet meer terug. Hij

of zij zal opnieuw rijexamen moeten doen.

De laatste tijd houden rechters steeds vaker rekening met de kosten die de verdachte moet maken om zijn rijbewijs te behouden. De rechter legt de geldboetes dan voorwaardelijk op. De verdachte moet dan alleen betalen als hij opnieuw met alcohol in zijn bloed achter het stuur wordt aangetroffen.

Twee dergelijke gevallen stonden onlangs in Leeuwarden voor de rechter. De eerste alcomobilist had 2,2 promille alcohol in zijn bloed toen hij betrapt werd. De officier van justitie eiste een boete van 1100 euro en een rijontzegging van tien maanden waarvan vier voorwaardelijk. De rechter maakte de boete geheel voorwaardelijk, maar de rijontzegging geheel onvoorwaardelijk. De tweede drankrijder was betrapt met een promillage van 1,69. Hier eiste de officier van justitie 850 euro boete en een ontzegging van zeven maanden. De rechter maakte ook in dit geval de boete geheel voorwaardelijk. Alleen de rijontzegging bleef gehandhaafd.

FEITEN EN COMMENTAREN OVER ALCOHOL EN DRUGS

116-de jaargang no. 2

maart-april 2016

ALCOHOLBRANCHE TRACHT DRANKWET AF TE ZWAKKEN

Sinds het midden van de vijftiger jaren van de vorige eeuw, is de leefstijl van de gemiddelde Nederlander steeds meer met alcohol doordrenkt geraakt. In het midden van de tachtiger jaren dronken wij Nederlanders gemiddeld viermaal zoveel als in het midden van de vijftiger jaren. Bij steeds meer situaties in het leven was men alcoholgebruik als aanvaardbaar gaan beschouwen.

De vooroorlogse behoedzaamheid met betrekking tot alcoholgebruik was zo goed als verdwenen. Alcohol was van een drankje voor zon- en feestdagen veranderd in een dagelijks consumptieartikel. De enorme toename van de consumptie deed geen alarmbel rinkelen.

De oorzaken van die toename zijn vele. Toename van welvaart en vrije tijd werden al tijdens de stijging als oorzaken genoemd. De toename van het toerisme, vooral naar wijndrinkende landen, leverde ook een bijdrage, evenals de steeds geraffineerdere alcoholreclame.

Parallel met de stijgende alcoholconsumptie, zien wij in die jaren ook een toename van zelfbedieningszaken. Zaken waar de alcohol voor het grijpen ligt. Niet alleen supermarkten maar ook rijdende zelfbedieningswinkels. SRV-wagens die de kratjes bier tot vlak bij je huisdeur brachten. In hoeverre die verschijnselen een gevolg waren van de toegenomen consumptie of juist de oorzaak ervan, staat niet vast. Hetzelfde geldt voor de toename van de hoeveelheid alcoholreclame.

De gestegen consumptie bracht logischerwijs ook nadelige gevolgen mee. Omstreeks 1980 waren die gevolgen zo groot geworden dat het ministerie van volksgezondheid ingrijpen noodzakelijk achtte, en een herziening van de Drank- en Horecawet van 1962 ging voorbereiden. Het beleid zou op drie pijlers komen te rusten: voorlichting, hulpverlening en wetgeving. De herziene wet werd in 1986 door het parlement aanvaard. Het was een raamwet, in het kader waarvan nog tal van uitvoeringsbesluiten genomen moesten worden. Op het terrein van de voorlichting ging nog in dat jaar de eerste campagne "drank maakt meer kapot dan je lief is" van start.

Op het terrein van de wetgeving verliepen de zaken minder vlot. De wetgeving was het terrein waar de alcoholbranche het meest beducht was voor nadelige gevolgen. De branche zette een lobby richting ministerie en parlementsleden in gang. Veel politici bleken volledig gehersenspoeld door de opvatting dat alcohol een doodgewoon consumptieartikel is. Tal van voorstellen uit de beleidsnota werden afgezwakt of zelfs geschrapt.

Zo bevatte de beleidsnota het voorstel tot een verbod op etherreclame voor alcohol. Dat wilde de alcoholbranche beslist niet. De lobby deed zijn werk en het voorstel ging de prullenmand in, in ruil voor de toezegging van de branche om door zelfregulering een bijdrage te leveren aan de nagestreefde alcoholmatiging. Tien jaar later moest minister Borst constateren dat de zelfregulering geen bijdrage had geleverd aan de alcoholmatiging.

Nu dreigt een vergelijkbare tegenslag. Dit jaar wordt de wijziging van de DHW van 1 januari 2013 geëvalueerd. Daar is de verhoging van de leeftijdsgrens per 1 januari 2014 bij inbegrepen. Onlangs zagen wij al een krantenartikel "Drankwetgeving haalt weinig uit" in het DvhN. Te vroeg geoordeeld. Een ingrijpende wetswijziging vergt veel meer jaren voordat hij volledig doorwerkt. Zeker voor de leeftijdsgrens komt de evaluatie te vroeg.

dr.ir. D. Korf

Carnaval in Brabant was zeer alcoholisch in 2016

Tijdens het carnaval van 2016 hebben acht Brabantse ziekenhuizen samen 169 personen met een alcoholvergiftiging opgenomen. Voor het merendeel volwassenen, want "slechts" 24 van hen waren minderjarig.

Het totale aantal opnames wegens alcoholvergiftiging lag iets hoger dan vorig jaar. Maar het aantal jongeren vertoonde een flinke daling, namelijk met 27 procent. Vorig jaar werden er 33 minderjarigen opgenomen tegenover 24 dit jaar. De verhoging van de leeftijdsgrens voor alcohol, die vorig jaar weinig effect had, lijkt zo langzamerhand toch te werken.

Naast vergiftigingen veroorzaakte alcohol ook veel verwondingen in Brabant. Helaas gingen slechts 5 ziekenhuizen na of er bij de verwondingen alcohol in het spel was. Een groot deel van de gewonden kon na behandeling op de Eerste Hulp naar huis. Een deel van de verwondingen betrof snijwonden door gebroken glas. Daarvan zullen er ongetwijfeld ook veel buiten de statistiek gebleven zijn omdat zij door de huisarts werden afgehandeld.

Oorzaak nummer twee van de verwondingen was vallen. Soms vallen vanaf een carnavalswagen, maar ook vallen met de fiets of gewoon thuis. De vijf ziekenhuizen die ook alcoholische verwondingen telden, kwamen tot een totaal aantal van 220 gewonden. Een aantal dat weinig afweek van voorgaande jaren.

REGERINGSPARTIJEN WILLEN LEVENSLANGE RIJONTZEGGING MOGELIJK MAKEN

Drankrijders die keer op keer de fout in gaan, moeten een levenslang rijverbod kunnen krijgen. Aldus de mening van de regeringspartijen, uitgesproken naar aanleiding van een dodelijk ongeluk veroorzaakt door een bijzonder hardleerse drankrijder.

Volgens de huidige tekst van de wet kan de rechter voor ernstige verkeersovertreden een rijontzegging opleggen van maximaal vijf jaar. Dat geldt bijvoorbeeld voor doorrijden na een ongeval (ook al is er alleen blik schade) of het veroorzaken van een dodelijk ongeval. Wanneer je een dergelijke fout voor de tweede keer maakt, kan de rechter de straf verdubbelen en een rijontzegging van maximaal 10 jaar opleggen.

Het voorstel voor levenslange ontzegging is voortgekomen uit de verontwaardiging die ontstond na het doodrijden vorig jaar, van peuter Milan door Gerrit G. Het bleek namelijk dat G. sinds 1988 al zeven keer veroordeeld was voor rijden onder de invloed van alcohol. Tweede-kamerlid Barbara Visser zei toen "dit soort mensen heeft wat ons betreft het recht verloren om nog achter het stuur te kruipen".

De rechter veroordeelde G. afgeloopen herfst tot vier jaar celstraf en tien jaar ontzegging van de rijbevoegdheid. De veroordeelde ging in hoger beroep. Veel schrijvers van ingezonden brieven vonden daarentegen dat iemand na zeven (!) veroordelingen wegens rijden onder de invloed, een zwaardere straf verdiende en toe was aan definitieve verwijdering uit het verkeer.

Oud-verkeersofficier van justitie Koos Spee vindt dat in bepaalde gevallen levenslange rijontzegging gewenst is, maar plaatst daarbij enkele kritische kanttekeningen. Volgens hem zijn er veel te weinig controles om een dergelijke maatregel zinvol te maken. "*Hoe lang is het geleden dat u gecontroleerd bent op alcohol? Er zijn mensen die al 25 jaar rijden zonder over een rijbewijs te beschikken*". Bovendien wordt bij veel controles alleen op alcohol gecontroleerd en niet nagegaan of de aangehoudene nog wel rijbevoegd is. Tweemaal dus een mogelijkheid om aan levenslange ontzegging te ontkomen.

Het verlengen van de maximale ontzegging van de rijbevoegdheid, heeft daarmee het karakter van symboolpolitiek gekregen. Aan een enkeling wordt als ware het een loterij, een hoge straf uitgedeeld. Maar we weten al jaren dat van hoge straffen weinig preventief effect uitgaat.

Vergroten van de pakkans heeft veel meer preventief effect. Systematisch iedereen die voor de tweede keer betrapt wordt, een psychologisch onderzoek naar zijn of haar rijgeschiktheid laten ondergaan, zou ons inziens ook een preventief effect hebben, en mogelijk een aantal zeer hardleerse drankrijders voorhand al uit het verkeer verwijderen. Zwaardere straffen is bepaald niet de meest effectieve maatregel om het verkeer veiliger te maken.

Dingeman Korf

STEEDS MEER HANDTEKENINGEN VOOR KRAANWATER

September vorig jaar berichtten wij hier over de petitie van drinkwaterbedrijf Vitens om kraanwater gemakkelijker verkrijgbaar te maken voor de bezoekers van horeca en festivals. Die petitie had op dat moment ruim 50.000 ondertekenaars. Begin dit jaar bereikte de petitie een aantal van 100.000 ondertekenaars.

Uit onderzoek van TNS-NIPO is gebleken dat 90 procent van de Nederlanders een karaf kraanwater die standaard op tafel staat in restaurants, een teken van gastvrijheid vindt. In het buitenland is het een veel voorkomend gebruik van restaurants om bij maaltijden gratis een karaf water toe te voegen. Waarom dan niet in Nederland? In Zuidoost Europa is het zelfs heel gewoon om bij een simpel kopje koffie gratis een glas water te serveren.

De Nederlandse horeca heeft in het verleden nooit veel gevoeld voor gratis water. Argumenten waren meestal "ze kunnen toch Spa bestellen" (dat water uit plastic minder gezond is dan water uit de kraan bleef buiten beeld) en het commerciële "het gaat ten koste van de omzet aan betaalde dranken". Dat een gebaar van gastvrijheid op den

duur ook wat oplevert werd daarbij maar vergeten.

Woordvoester Zuiderhoudt van Vitens "Het gaat ons om een cultuurverandering". Nu is cultuurverandering nooit de sterkste kant van de Nederlandse horeca geweest. Met name de café's hebben alcoholvrij levende mensen slechts zelden als volwaardige gasten gezien. De cultuurverandering zal dus van de andere kant moeten komen. Bijvoorbeeld van de kant van de drinkwaterbedrijven. Of van gemeenten als Amsterdam. Daar worden alleen nog vergunningen voor festivals afgegeven wanneer de bezoekers hun waterflesjes gratis mogen bijvullen met kraanwater.

Nu maar hopen dat dit het begin is van de zo nodige algehele cultuurverandering.

COLOFON

De GO: tweemaandelijks voorlichtingsblad over alcohol en drugs, uitgegeven door de Stichting ANGOB. ISSN 0166-2880.

Postabonnement € 10,- per jaar.

Verantwoordelijk eindredacteur:

Dr. ir. D. Korf, Dresselhuisweg 20, 4105 DB Culemborg, tel. 0345-473239, e-mail: dkorf@telfort.nl

Administratie:

W. Matla, Hof van Delftlaan 119, 2613 BL Delft, tel. 015-2126904, giro NL81 INGB 0000 849058.

Artikelen voorgaande nummers:
www.angob.nl

Hebben traditionele café's hun tijd gehad ?

Café's blijven achter met het herstel na de economische crisis. Terwijl restaurants en hotels al volop in de herstelfase zitten, wil het met de café's nog niet lukken. Vergeleken met het begin van de crisis in 2007, lag in 2015 hun omzet 7 procent lager. Vooral de oude buurt- en dorpscafé's doen het slecht.

Volgens een woordvoerder van Horeca Nederland ligt één van de oorzaken in het feit dat café's relatief laat zijn begonnen met moderniseren van het assortiment. Ook hebben volgens hem de café's extra last van strengere wetten en toegenomen concurrentie. *"Eerst kwam er het rookverbod, daarna kwamen nog allerlei andere nadelige maatregelen zoals de verhoging van de leeftijdsgrens voor het schenken van alcohol. Ook mogen sportverenigingen in sommige gemeenten sinds kort tot in de wat latere uurtjes alcohol schenken"*.

Alle hierboven genoemde oorzaken van het achterblijven van de café's die de horeca opsomt, bewijzen dat de cafésector onvoldoende toekomstgericht bezig is geweest. De verhoging van de leeftijdsgrens was al jaren in discussie, dus had men zich er op kunnen voorbereiden. Ook het rookverbod was al jaren in discussie.

Wat de horecawoordvoerder niet noemt als mede-oorzaak van het achterblijven van de café's, zijn de forse prijsverhogingen die de sector heeft doorgevoerd. Gemiddeld kost een glas bier of wijn in een café nu 25 procent meer dan in 2007. Geen wonder dat overdag het winkelend publiek kiest voor koffie of thee in een tearoom of bij Hema of Starbucks, en als men persé alcohol wil een restaurant in gaat.

Het ziet er ons inziens naar uit dat er van de traditionele café's de komende jaren een aantal zal verdwijnen.

Fors meer alcoholvergiftiging bij jaarwisseling

Tijdens de laatste jaarwisseling moesten 385 mensen in een ziekenhuis behandeld worden wegens alcoholvergiftiging. Fors meer dan vorig jaar, toen het er "slechts" 303 waren. Een toename met maar liefst 27 procent !

De afdelingen voor Spoedeisende Hulp (SEH-afdelingen) hadden het bij de afgelopen jaarwisseling ongevoond druk met alcoholgevallen. Maar liefst 385 personen moesten dit jaar behandeld worden wegens zware alcoholvergiftiging, tegenover 303 vorig jaar. Aldus gegevens van Veiligheid.nl.

De sterke toename van het aantal

ALCOHOLISCHE DEMENTIE IS GEEN ALZHEIMER

Alcoholische dementie wordt door velen aangezien voor Alzheimer, zelfs door artsen. Die foute diagnose is schadelijk voor de patiënt. En alcoholische dementie is al helemaal geen (onvermijdelijke) ouderdomsdementie. Aldus professor Edith Sullivan van Stanford University in de Wall Street Journal van 22 december 2015.

Wellicht wilde de Wall Street Journal wat tegenwicht bieden tegen de vele drankadvertenties in de periode vlak voor Kerstmis. In ieder geval was het tijdstip goed gekozen. De redactie zond journaliste Melinda Beck op pad voor een interview met professor Edith Sullivan van Stanford University, hoogleraar in de psychiatrie en gedragswetenschappen. Sullivan is één van de meest vooraanstaande onderzoekers op het gebied van hersenen en verslaving, met 35 jaar ervaring op dit terrein. Het interview trok wereldwijd de aandacht.

Professor Sullivan begon met een constatering die hopelijk velen de ogen geopend heeft. *"Als je veel drinkt, krijg je op je oude dag last van slecht functionerende hersenen. Je denkt (of anderen denken) dat je dement wordt of Alzheimer hebt, maar dat is het niet. Je hersenen zijn beschadigd door een leven lang alcohol drinken"*.

Er zijn veel mensen die een leven lang een behoorlijk aantal glazen drank per dag consumeren. Misschien zijn ze nooit, of bijna nooit dronken geweest. Maar iedere dag eindigt wel met alcohol in hun bloed. Die mensen kunnen volgens Sullivan op hun oude dag wel last krijgen van alcoholische schade aan hun hersenen. Volgens de nieuwste inzichten zowel functionele schade als structurele schade.

Structurele schade kon vroeger alleen na de dood worden vastgesteld, namelijk door obductie. Met de moderne technieken van ultrasound (echo-onderzoek en kernspinresonantie (NMR) kan men organen van levende personen zichtbaar maken en zo de schade constateren. Die technieken zijn dus een soort moderne uitbreiding van de veel oudere tech-

Prof. dr. E. Sullivan

niek met behulp van röntgenstralen, waarmee oorspronkelijk alleen de beenderen in het lichaam zichtbaar gemaakt konden worden.

"Als mensen ouder worden, verliezen ze allemaal wat volume aan grijze hersenmassa, en wordt de witte massa losser. Bij drinkers gaat dat proces sneller. Zij ondergaan als het ware een versneld verouderingsproces", aldus Sullivan. Het verlies aan grijze massa vindt plaats in hersengebieden die betrokken zijn bij processen als leren, geheugen, beslissen en sociaal gedrag. De aantasting van de grijze massa door alcohol verloopt zeer geleidelijk. Daardoor verandert het sociaal gedrag van de patiënt ook uiterst langzaam.

De patiënt merkt zeker in het begin, niets van de verandering die hij ondergaat. Ook de omgeving ziet het begin van het proces meestal als doodgewone ouderdomsverschijnselen. Pas als er al aanzienlijke schade is aangericht, wordt duidelijk dat er meer aan de hand is. Het pas laat duidelijk worden van schade, heeft tot gevolg dat er te laat ingegrepen wordt om het proces te stoppen. In de Verenigde Staten constateren neurologen en psychiaters hierdoor steeds vaker gevallen van alcoholische dementie en zenuwaantasting.

De Wall Street Journal legde zijn oor ook te luisteren bij het National Institute of Alcohol Abuse and Alcoholism (NIAAA). Daar luidde de boodschap dat men voor hersenaantasting weinig te duchten had bij een consumptie door mannen van 14 glazen drank per week, of door vrouwen van 7 glazen. Met daarbij de waarschuwing dat in zeldzame gevallen van verhoogde gevoeligheid voor alcohol, ernstige schade al kan optreden bij lagere drinkniveaus. In ons land adviseert de Gezondheidsraad sinds kort zowel voor mannen als voor vrouwen maximaal één glas per dag, en liever minder of helemaal niet.

DRONKENSCHAP OFFICIER VAN WACHT DEED SCHIP VERGAAN

Onderzoek naar het vergaan van het Britse containerschip Lysbink Seaways, heeft uitgewezen dat het vergaan van het schip in de nacht van 17 op 18 februari 2015 te wijten valt aan het feit dat de officier van wacht dronken was.

Het schip moest die nacht van Belfast (Noord-Ierland) naar Skogn (Noorwegen) langs de Schotse westkust, een rotsige kust met ontelbare losse rots-eilandjes ervóór gelegen. Onderzoek door de Britse Onderzoeksraad voor de Scheepvaart, heeft mede op grond van getuigenverklaringen aan het licht gebracht dat de 36-jarige Russische officier van wacht dronken was toen hij de wacht overnam. Daaraan voorafgaand had hij namelijk ongeveer een halve liter rum gedronken.

Hij begon zijn dienst al fout door te vergeten de twee waarschuwingssystemen voor afwijkende koers in te schakelen. Daardoor heeft hij niet geconstateerd dat het schip al geruime tijd van zijn koers was afgeweken, voordat het op volle kracht op de rotsen liep. Toen kort voor de stranding op het schiereiland Adnamurchan, het waarschuwingssysteem van de radar klonk, zette hij het geluid daarvan uit.

Er had dus al eerder ingegrepen kunnen worden als de waarschuwingssystemen ingeschakeld hadden gestaan. Verder heeft niemand aan boord het nodig gevonden om de kapitein in te lichten over het feit dat de officier van wacht dronken was. De Onderzoeksraad noemt misplaatste solidariteit met de drinker als een mogelijke oorzaak daarvan.

De schade loopt in de miljoenen. De verzekering dekt een flink deel daarvan. Op de dader valt de rest echter niet te verhalen. En dat allemaal omdat hij niet van de drank kon afblijven. Nu zal hij zijn beroep voortaan niet meer mogen uitoefenen.

Beter kraanwater drinken ONKRUIDVERDELGER IN DUITSE BIEREN

Er is weer eens een schandaal over verontreinigingen in drank. Was het enkele jaren geleden antivries in Oostenrijkse wijn, nu is het onkruidverdelger in Duits bier. De Duitse voedselautoriteit bagatelliseert de zaak.

Een milieu-instituut in München meldde 19 februari in veertien veel verkochte Duitse bieren de onkruidverdelger glyfosaat gevonden te hebben. De stof die verantwoordelijk wordt gehouden voor de bijensterfte. Glyfosaat mag alleen nog in de landbouw gebruikt worden, gebruik op wegbermen, in parken en in tuinen is al verboden. Het staat onder verdenking kankerverwekkend te zijn (onderzoek loopt nog).

Duits bier mag volgens het "Reinheitsgebot" uit 1516 slechts drie ingrediënten bevatten: water, gemout graan en hop. Eén van die ingrediënten moet dus verontreinigd zijn geweest met glyfosaat.

Alle veertien bieren bevatten meer glyfosaat dan is toegestaan in drinkwater. In één geval was het zelfs driehonderd keer meer. Men kan dus beter kraanwater drinken. Onder de geteste bieren waren ook bij ons bekende merken als Warsteiner, Bitburger, Beck's, Krombacher en Veltins. De Duitse voedselautoriteit was er als de kippen bij om de zaak te bagatelliseren. "Om een mogelijk gevaarlijke hoeveelheid glyfosaat binnen te krijgen, moet een volwassene ongeveer duizend liter bier per dag drinken" aldus een woordvoerder. De man vertelde er niet bij of dat was voor het bier met tweemaal het maximum of voor het bier met driehonderd keer het maximum van drinkwater. Ons lijkt daarom dat die duizend liters gewoon een slag in de lucht zijn, en dat het wel eens veel minder dan die hoeveelheid kan zijn. Desondanks is het redelijk zeker dat er niemand acuut ziek zal worden wanneer hij een glas van een dergelijk bier drinkt. De vondst van de onkruidverdelger is vooral schadelijk voor de reputatie van het Duitse bier als onvervuild natuurproduct.

De Duitse voedselautoriteit neemt gezien één en ander geen maatregelen. De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit heeft nog geen melding uit Duitsland ontvangen.

"Fout gen" door cannabis aan het werk gezet

CANNABIS VERSTOORT ONTWIKKELING HERSENEN

Britse onderzoekers hebben een gen ontdekt dat de vatbaarheid voor hersenschade vergroot. Jongens met dat gen in hun erfelijk materiaal, lopen een sterk verhoogd risico om door het gebruik van cannabis schizofrenie op te lopen.

Het is al enkele tientallen jaren bekend dat onder patiënten met schizofrenie het percentage cannabisgebruikers flink hoger ligt dan het gemiddelde onder de bevolking. En anderzijds ligt onder cannabisgebruikers het percentage schizofrenen veel hoger dan het gemiddelde onder de bevolking. Er is dus onmiskenbaar een samenhang tussen die twee. De vraag is alleen: wat is oorzaak en wat is gevolg? Leidt cannabisgebruik tot schizofrenie, of leidt schizofrenie tot cannabisgebruik? Die vraag is jarenlang inzet van felle discussies geweest.

Jaren geleden is met dierproeven al aangetoond dat fors gebruik van cannabis (in dit geval marihuana) leidt tot structuurveranderingen in de hersenen. Ook zijn bij autopsie van overleden verslaafde menselijke gebruikers structuurveranderingen in de hersenen geconstateerd.

Aan bovengenoemde oude kennis voegde twee jaar geleden een Amerikaans team (Gilman, Blood en Breiter) een hoofdstuk toe met kennis over de effecten van licht tot matig gebruik.

Zij onderzochten 1500 jongeren uit Canada en Europa. Die ondergingen een NMR-analyse van de structuur van hun hersenen, en een DNA-analyse om na te gaan of ze genetische varianten hadden waarvan bekend is dat ze het risico op schizofrenie verhogen. Het bleek dat bij aanwezigheid van een "schizofrenie-gen" het gebruik van cannabis leidde tot remming van de ontwikkeling van de hersenschors.

Begin dit jaar heeft een Britse onderzoeksgroep geleid door prof. Morgan (univ. Exeter) en prof. Curran (University College London) een nog ontbrekend stukje van de puzzel toegevoegd. Zij ontdekten een gen dat de vatbaarheid voor hersenschade vergroot. Bij 442 vrijwilligers maten zij de hersenfuncties vóór en na cannabisgebruik. Er bleken twee subgroepen te zijn die verschillend reageerden op het gebruik van cannabis. Vervolgens werd een DNA-analyse van de proefpersonen gedaan, en het DNA van de twee groepen vergeleken. De groep die het sterkst negatief reageerde op cannabis, bleek één specifiek gen te bezitten dat bij de andere groep ontbrak. De auteurs veronderstellen dat dit gen de vatbaarheid voor hersenschade vergroot.

Indien deze hypothese juist is, zou het interessant zijn om na te gaan of dit gen ook te maken heeft met de vatbaarheid voor alcoholische schade.

Volksgezondheid geen punt voor VNG, wel voor gemeenten

VNG WIL EXPERIMENT BRANCHE- VERVAGING DOORZETTEN

Ruim een jaar geleden ontstond er veel ophef over een voorstel van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) voor een experiment met branchevervaging in een aantal gemeenten. Met name het onderdeel opheffing scheiding tussen horeca en detailhandel ondervond veel kritiek. Ondanks die kritiek wil VNG het experiment toch doorzetten.

Alcohol is gezien vanuit medisch en farmacologisch gezichtspunt een drug. Aan het consumeren ervan zitten meer en grotere risico's dan aan het consumeren van levensmiddelen. De verkoop ervan vereist dus bijzondere voorzorgsmaatregelen. In het verleden is daarom een strikte scheiding aangebracht tussen levensmiddelenzaken en drankzaken. Met de opkomst van de supermarkten en de SRV-wagens, is voor de verkoop van zwak-alcoholhoudende dranken in gesloten verpakking die scheiding al doorbroken (maar uitsluitend voor levensmiddelenzaken). In het experiment van VNG zou voor de gehele middenstand, en bovendien ook voor consumptie ter plaatse, die scheiding worden opgeheven.

De VNG is tot zijn voorstel gekomen omdat tal van gemeenten zich zorgen maken over de leegstand in winkelgebieden. Zij willen met name hun binnensteden aantrekkelijker maken voor winkelend en uitgaand publiek. Zij willen zoals zij dat noemen hun binnensteden "revitaliseren". Dat daarvoor branchevervaging nodig is, valt echter te betwisten. De VNG geeft daarvoor geen harde argumenten. Al helemaal niet voor het glas prosecco bij een kostuum of een duur boek, noch voor een biertje bij een spijkerbroek.

Ons inziens is de hoofdoorzaak van de leegstand gelegen in de economische crisis. Die heeft geleid tot koopkrachtverlies en werkeloosheid. Daarnaast stijging van de kosten voor de burgers, bijvoorbeeld voor wonen en medische zorg. Het publiek heeft als totaal daardoor minder geld te besteden. Dat los je niet op door kledingzaken of boekwinkels na de koop

een glas drank te laten schenken voor de koper. Nog afgezien van het feit dat weggeefdingetjes uiteindelijk toch door de kopers worden betaald.

Een andere oorzaak van een deel van de leegstand is productveroudering. De aantallen van bijvoorbeeld naaimachinewinkels, kachelwinkels en platenzaken zijn de afgelopen jaren drastisch afgenomen. De verkoop van hun producten is gekelderde. De daarvoor vrijkomende winkels zijn lang niet allemaal opnieuw bezet. De recente faillissementen van grote winkelketens hebben daarnaast nog eens vele tientallen panden leeg doen komen.

Leegstand bestrijdt je door nieuwe bedrijvigheid aan te trekken. Die vind je onder andere bij speciaalzaken. Jonge ondernemers die een heel gespecialiseerd winkeltje of reparatiebedrijfje beginnen. Aan de andere kant

Drankrijders steeds vaker rijbewijs kwijt

Justitie pakt steeds vaker het rijbewijs af van hardleerse drankrijders. Sinds 2011 worden de rijbewijzen ingenomen van alle automobilisten die voor de tweede keer betrapt worden op rijden met teveel alcohol in hun bloed. Zij mogen dan proberen om door het opnieuw afleggen van het rijexamen weer een rijbewijs te krijgen.

Uit de cijfers van het CBR (Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen) die onlangs gepubliceerd werden, valt af te lezen dat het aantal intrekkingen van het rijbewijs in drie jaar tijd meer dan verdrievoudigd is. In 2013 werden er 168 rijbewijzen ingetrokken. Vorig jaar waren dat bijna 600!

Wie mocht menen dat de intrekkingen vooral op jongeren betrekking hadden, heeft het mis. Jongeren beginnen steeds vaker een "Bob" te kiezen

voor de terugreis ná het stappen. De grootste groep betreft mannen van middelbare leeftijd. Echte recidivisten, die vaak al meerdere malen met een slok op hebben gereden, maar nog niet eerder gepakt zijn.

Juist enkele dagen voor de publicatie van de cijfers van het CBR, hadden de regeringspartijen gepleit voor levenslange intrekking van het rijbewijs. Hardleerse drankrijders definitief het verkeer uit, geen herexamens meer.

is enige tijd geleden al geconstateerd dat Nederland overbewinkeld is. Er zullen dus ook winkelpanden een heel andere bestemming moeten vinden.

Het zal duidelijk zijn dat vanuit de gezichtspunten van bijvoorbeeld volksgezondheid, verkeersveiligheid en openbare orde, de opheffing van de scheiding tussen horeca en middenstand een ongewenste ontwikkeling is. Het zal leiden tot een enorme uitbreiding van het aantal plaatsen waar gedronken wordt, en daarmee van de hoeveelheid die gedronken wordt. De gemeenten hebben de capaciteit niet in huis om daar overal de naleving van de leeftijdsgrens te controleren. Kinderen komen in aanraking met alcohol.

Voor uitgebreid winkelen komt men gewoonlijk met de auto. Dat levert bij aankoop van een kostuum met een glas prosecco, plus een magnetron met een glas wijn, plus een paar dameslaarzen met een glaasje likeur, een chauffeur op die niet meer mag rijden! Die waagt het er toch op, krijgt een ongeval: werkverschaffing voor de politie.

Staatssecretaris Van Rijn heeft begin dit jaar de VNG laten weten dat hij het niet aanvaardbaar vindt dat de VNG gemeenten heeft gesuggereerd om ondernemers bewust de regels van de Drank- en Horecawet (DHW) te laten overtreden. Gemeenten zijn medeverantwoordelijk voor de naleving van de DHW. Daarin past geen suggestie om die wet maar te gaan overtreden. Daarnaast heeft hij de VNG laten weten dat hij winkels die de DHW overtreden, zal laten vervolgen. De VNG zou er goed aan doen om de regels voor het experiment (door de VNG op zijn Amerikaans "pilot" genoemd) aan te passen zodat de DHW niet overtreden wordt.

Begin februari reageerde de VNG afwijzend op de brief van de staatssecretaris. "Gemeenten behoeven geen verantwoording af te leggen aan de staatssecretaris voor het starten van een pilot". De burgemeesters mogen de wet interpreteren. Het zou de bevoegdheid van de gemeenten zijn hoe uitvoering te geven aan de wet. Een zeer discutabele stellingname van de VNG. Een landelijke wet dient landelijk gehandhaafd te worden. Het woord volksgezondheid komt niet voor in de teksten van de VNG. Toch zijn gemeenten ook daarvoor verantwoordelijk, mede door middel van handhaven van de DHW.

Oproepen tot het niet voldoen aan de wet, zijn dus oproepen tot burgerlijke ongehoorzaamheid. Het doen van dergelijke oproepen aan en door gemeenten, is daarmee bestuurlijke ongehoorzaamheid. Voer voor juristen. De VNG schikt zich hiermee geheel binnen het kader van de reclame van de alcoholbranche, die al jaren poogt om alcoholhoudende dranken voor gewone, dagelijkse consumptieartikelen te laten doorgaan. Dat zijn zij echter niet.

Wij zijn benieuwd waar deze controverse op zal uitdraaien.

Dingeman Korf

STAATSSECRETARIS : BIER EN FRIS MOETEN IN VERSVAK DUIDELIJK GESCHEIDEN ZIJN

Tweede-kamerlid Volp-Rebel heeft afgelopen december staatssecretaris Van Rijn om een reactie gevraagd op een artikel in de Volkskrant getiteld "Extra verse Heineken in het koelvak naast de melk". Op 1 februari kreeg zij antwoord : het mag, maar niet pal naast elkaar.

Bij de verschijning van "versbier" in een aantal supermarkten (wij schreven daarover in het vorige nummer van dit blad), rezen van diverse zijden vragen, zoals "Mag wettelijk gezien het Heineken product daar wel geplaatst worden, bij de andere producten ?" Tweede-kamerlid Volp-Rebel vroeg de staatssecretaris om uitsluitsel.

Het antwoord van de staatssecretaris : het ministerie zal niet corrigerend optreden. Het is de taak van de gemeenten om ervoor te zorgen dat de Drank- en Horecawet wordt nageleefd. In zijn eigen woorden : "Het is de verantwoordelijkheid van de verstrekker, dus in dit geval de supermarkten, te voldoen aan de wettelijke regels met betrekking tot de verstrekking".

Vervolgens schrijft hij : "De wet schrijft voor dat het product op een zodanige wijze in de besloten ruimte (in dit geval het versvak) geplaatst wordt, dat het versbier voor het publiek duidelijk te onderscheiden is van alcoholvrije dranken".

Ons inziens houdt de staatssecretaris zich hiermee op de vlakte, hij verwijst alleen naar teksten uit de wet

die nageleefd moeten worden. Hij gaat ervan uit dat "zowel de verstrekkers als Heineken daar zorg voor zullen dragen". De gemeenten, respectievelijk de gemeentelijke toezichthouders, en Heineken moeten dus maar beoordelen wat er bedoeld wordt met "duidelijk te onderscheiden". Heineken als commercieel belanghebbende, krijgt dus zeggenschap met betrekking tot de regulering van zijn eigen product. De slager die zelf zijn vlees keurt.

De staatssecretaris vermijdt door alleen wetsteksten te noemen, angstvallig om iets inhoudelijks te zeggen over het product. In ons vorige artikel over genoemd Heineken product oefenden wij kritiek uit op het gebruik van het woord **vers**. Van een staatsse-

cretaris van volksgezondheid (inclusief voeding) hadden wij verwacht dat hij ook daarover iets te zeggen zou hebben. Versheid van voedsel is van groot belang. Maar nee, hij vermijdt het om de commercieel belanghebbenden voor de voeten te lopen.

Door de naleving van de DHW aan de gemeenten over te laten, schept de staatssecretaris de mogelijkheid dat aan elkaar grenzende gemeenten hierbij een verschillend beleid gaan voeren. Dat is niet bevorderlijk voor de naleving, want het biedt de alcoholconcerns de mogelijkheid om hun welgezinde gemeenten te beïnvloeden zodat die een afgezwakt beleid gaan voeren.

Dingeman Korf

MENSEN DIE OP RELATIEF JONGE LEEFTIJD EN ZONDER
MEDISCHE NOODZAAK KIEZEN VOOR EEN ALCOHOLVRIJE
LEEFSTIJL, BLIJVEN LANGER GEZOND EN LEVEN LANGER

PROF. KJAERHEIM C.S. (1994)

En dit...

... was een geval van totale verstandsverbijstering door alcohol. Het gebeurde op een zaterdagavond op de A-2 in Limburg.

De politie werd door automobilisten gewaarschuwd dat er een invalidekarretje op de snelweg zou rijden. Ter plaatse bleek dat het ging om een 58-jarige Belgische. Zij reed in haar scootmobiel op de vluchstrook, met haar hondje op schoot.

De politie haalde haar van de weg. Zij bleek zwaar dronken te zijn. Haar scootmobiel moest zij inleveren, en zij kreeg een boete van 600 euro. Dure drankjes

* * *

... was een geval van agressie door gebruik van alcohol en cocaïne. De zaak kwam onlangs in Groningen voor de rechter.

Een 40-jarige vrouw had een dakloze man drinkend op straat aangetroffen. Zij nodigde hem uit om bij haar thuis te komen drinken. Daar werd behalve alcohol ook cocaïne gebruikt. Uitein-

delijk kwam het tot een worsteling, waarbij de vrouw met een mes de man zwaar verwondde.

De vrouw zei uit zelfverdediging te hebben gehandeld omdat de man haar probeerde te verkrachten. De man ontkende dat en zei dat hij plotseling met een mes werd aangevallen. Hij had daarbij een slagaderlijke bloeding opgelopen, waarvoor hij ijlends naar het ziekenhuis moest.

De rechters vonden beide verhalen niet geloofwaardig, en stelden slechts zware mishandeling vast. De vrouw kreeg, gezien haar eerdere contacten met de politie, voor de rechtbank een straf opgelegd van 28 maanden cel waarvan 20 voorwaardelijk. Na de 8 maanden cel moet ze zich laten behandelen in een kliniek. Doet ze dat niet, dan gaat ze nog 20 maanden de cel in

* * *

... was een geval van alcoholische hardleersheid. Het betrof een 34-jarige man uit Lienden.

De politie hield hem in een nacht van zondag op maandag omstreeks 0.35 uur staande voor een alcoholcontrole. De blaastest gaf aan dat hij teveel gedronken had, dus moest hij mee naar het bureau. Daar werd een

promillage van ruim 1,2 gemeten.

De man bleek binnen een jaar al twee keer eerder met teveel alcohol in zijn bloed betrapt te zijn. Zijn rijbewijs was na de tweede keer ingenomen. Hij kreeg twee bekeuringen, één wegens dronken rijden en één voor rijden zonder in het bezit te zijn van een geldig rijbewijs. Psychologisch onderzoek zal moeten uitwijzen of hij zijn rijbewijs terug krijgt

* * *

... was een geval van poging tot doodslag met behulp van alcohol en een auto.

Een 35-jarige inwoner van Zuidwolde was naar een feest in Veeningen geweest. Daar had hij ruzie gekregen en iemand geslagen. Toen hij bijna in Zuidwolde was, stuitte hij op een alcoholcontrole. Hij negeerde het stop-teken dat een agente hem gaf en reed volgas op haar af. Zij kon nog net op tijd opzij springen.

Haar collega's noteerden het kenteken, en gingen de man thuis ophalen. Hij kreeg twee processen-verbaal en een rijverbod. De rechter zal binnenkort uitmaken of het een poging tot doodslag was of een poging tot het toebrengen van zwaar lichamelijk letsel

VERSCHIJNING G O

Voor het eerstkomende nummer van dit blad is 12 mei gepland als verschijningsdatum. Copij voor dat nummer graag uiterlijk 19 april bij de redacteur.

BESTUURSWIJZIGINGEN

Met ingang van het nieuwe jaar zijn er in het bestuur van Stichting ANGOB twee wijzigingen opgetreden.

Afgetreden is per die datum Trientje Homan-Schadenberg uit Emmen. Zij was bestuurslid sinds 2001. Als enig bestuurslid uit de drie Noordelijke provincies, heeft zij de ANGOB in die regio vertegenwoordigd bij velerlei gelegenheden, van feestelijke gelegenheden tot begrafenissen en crematies. Wij danken haar voor haar inzet in de regio en in het landelijk bestuur.

Toegetreden tot het bestuur is per die datum Marja van den Ham. Zij woont in Apeldoorn en is beroepsmatig werkzaam bij het Leger des Heils. Wij heten haar van harte welkom in ons bestuur.

Zeer onlangs heeft Frans Jongejan te kennen gegeven te willen aftreden als bestuurslid. Frans heeft zich vooral verdienstelijk gemaakt voor onze alcoholvrije camping 't Spoek. Voor hem is nog geen opvolger benoemd.

KORT VERSLAG NIEUW-JAARSBIJEENKOMST

Op zaterdag 16 januari hield Stichting ANGOB haar traditionele nieuwjaarsbijeenkomst in Beekbergen in de kantine van 't Spoek. In de aankondiging had gestaan dat de bijeenkomst vooral bedoeld was voor onderlinge uitwisseling van nieuwjaarswensen en als gezellig samenzijn. Er was dus geen spreker, cabaretier of muzikant aangekondigd.

De weersomstandigheden waren aanvaardbaar, maar niet echt uitnodigend. Toch hadden velen de tocht naar Beekbergen ondernomen. Vanaf 13.30 uur druppelden de gasten binnen. Toen er voldoende gasten aanwezig waren, opende beheerder Ton van der Gaag als gastheer de bijeenkomst met de wens voor een goed 2016. Ook na zijn opening bleven er gasten binnenkomen. Al gauw was het warm, druk en gezellig in de kantine. Geen oliebolletjes deze keer maar soep.

Opvallend was dat dit jaar de vaste gasten van 't Spoek in groten getale waren gekomen, maar dat uit de kring van de begunstigers diverse "vaste" bezoekers ontbraken. Sommi-

gen hadden bericht van verhindering gestuurd, soms omdat zij activiteiten elders wilden bijwonen, soms wegens ziekte. Maar van andere afwezige regelmatige bezoekers was het gissen naar de reden. Was er in de uitnodiging teveel nadruk gelegd op gezellig samenzijn? Was het ontbreken van amusement of van een spreker in het programma de reden? Hopelijk zijn zij er volgend jaar weer bij.

Café's vormen slechts éénvijfde van de horecasector

RUIM TWEEDERDE VAN DE HORECA VERKOOPT DRANK

Volgens het CBS telde Nederland eind vorig jaar 51.320 horecabedrijven. De verdeling van die sector naar bedrijfstypen, geeft een bij het publiek weinig bekend beeld te zien.

Ruim een kwart van het aantal horecabedrijven bestaat uit restaurants. Iets minder dan een kwart uit snackbars, ijssalons en dergelijke, gelegenheden waar meestal geen alcoholhoudende dranken verkocht worden. Café's komen naar aantal bedrijven op de derde plaats met net geen 20 procent. Sportkantines met ruim 15 procent op de vierde plaats. De laatste 15 procent

wordt 1 op 1 gedeeld tussen hotels en overige logiesverstrekkers.

Wanneer wij de groepen snackbars/ijssalons en overige van het totale aantal horecabedrijven aftrekken, dan verstrekt globaal genomen ruim tweederde van de horecasector alcohol, ofwel bijna 35.000 bedrijven. Tel daar nog eens de supermarkten bij en onze conclusie van jaren geleden wordt bevestigd: alcohol is op bijna elke straathoek te koop. Moeten wij dan ook nog branchevervaging toestaan waardoor de halve middenstand een glaasje gaat schenken?

ONDANKS WAARSCHUWING TOCH GEDRONKEN: ONTSLAG OP STAANDE VOET

Een automonteur werd op staande voet ontslagen omdat hij op zijn werk betrapte werd met een blikje bier. De man ging tegen dat ontslag in beroep en kreeg van de kantonrechter gelijk. De werkgever tekende hoger beroep aan en kreeg van het gerechtshof gelijk.

Anders dan de kantonrechter, lieten de drie rechters van het gerechtshof de voorgeschiedenis zwaar meewegen bij hun beslissing. De monteur had in het verleden al enkele malen een waarschuwing gekregen wegens alcoholgebruik onder werktijd. Begin 2013 meldde de werkgever hem dat een volgende keer alcoholgebruik op het werk direct zou leiden tot ontslag op staande voet.

Na enkele maanden ging het weer mis met de monteur. Hij werd betrapte met een blikje bier en direct naar huis gestuurd. Toen hij de volgende dag op zijn werk kwam, kreeg hij te horen dat hij ontslag op staande voet had gekregen. Zijn protest daartegen werd door de kantonrechter gehonoreerd. De werkgever mocht volgens de rechter niet meteen naar het zwaarste middel grijpen, ontslag op staande voet was niet proportioneel.

De werkgever vond dat de monteur

voldoende gewaarschuwd was en het ontslag de laatste mogelijkheid was om alcoholgebruik onder werktijd in zijn bedrijf tegen te gaan. Het gerechtshof ging daarin mee.

Dat de man zich ondanks een schriftelijke waarschuwing toch weer bezondigde aan alcoholgebruik op het werk, kwam volkomen op het conto van de werknemer. Daar voegde het gerechtshof nog aan toe dat ook het veiligheidsaspect hier in het geding was. Eén van de onderdelen van het werk van een automonteur is het maken van proefritten, dus deelname aan het verkeer. Het is daarom zeer terecht dat garagebedrijven streng optreden tegen alcoholgebruik door hun personeel.

Het hof vernietigde de eerdere uitspraak van de kantonrechter. Het ontslag werd rechtsgeldig verklaard, en de werknemer veroordeeld tot betaling van de kosten van het geding.

KAMER WIL GEWELD ONDER INVLOED ZWAARDER STRAFFEN

De Tweede Kamer is van oordeel dat geweldpleging onder de invloed van alcohol of drugs zwaarder bestraft dient te worden. Daartoe wordt een middelenonderzoek verplicht gesteld bij geweldsmisdrijven waar een voorlopige hechtenis op staat. Slechts drie partijen waren tegen het wetsvoorstel, dat in zijn oorspronkelijke vorm nog afkomstig was van minister Opstelten.

Het gebruik van alcohol en/of drugs, vormt een risicofactor voor geweldpleging en verergert de gevolgen daarvan. Onderzoek naar geweld onder invloed in 2008, heeft uitgewezen dat bij geweld onder invloed in bijna de helft van de gevallen sprake was van zwaar geweld. De aangehouden verdachten bleken daarbij relatief vaak jong, 42 procent van hen was jonger dan 24 jaar. Ongeveer de helft van deze jongeren bleek eerder in contact met de politie te zijn geweest. In het merendeel van die eerdere gevallen was dat in verband met geweldsincidenten onder invloed, soms van drugs maar vaker van alcohol.

Door het geweld onder invloed terug te dringen, wil het kabinet de veiligheid in het openbare leven en in de huiselijke kring vergroten. Gebruik van middelen die de kans op excessief geweld sterk verhogen, de ernst van het toegebrachte letsel vergroten en een hoge kans op recidive met zich meebrengen, wordt daarom voort-

aan als een strafverzwarende factor beschouwd.

Het wetsvoorstel regelt de bevoegdheid om middelengebruik bij verdachten objectief vast te stellen door middel van wetenschappelijke testmethoden, de te volgen procedures, en het gebruik van de uitkomst bij de straftoemeting.

Het onderzoek naar middelengebruik bestaat uit twee delen. Direct bij aanhouding van de verdachte een snelle test om middelengebruik vast te stellen. Dus de ademtest voor alcohol en de

speekseltest voor drugs. De uitkomst daarvan bepaalt of er nog vervolgonderzoek moet worden gedaan naar de hoeveelheid alcohol of drugs, en naar de exacte identiteit van de gebruikte drug. De politie kan verdachten alleen dwingen tot medewerking als er een verdenking is van zware mishandeling of openbare geweldpleging.

Minister Van der Steur benadrukte begin januari in het kamerdebat nog eens dat het van belang is vast te stellen of er bij een geweldsmisdrijf agressieverhogende middelen zijn gebruikt. Hij constateerde dat het nu slechts bij 10 procent van de processen-verbaal het geval is. Dat percentage wil hij omhoog krijgen, omdat het van belang is voor de straftoemeting.

Uiteindelijk bleek dat er slechts drie partijen tegen het voorstel waren, namelijk D-66, Groen Links en Partij v.d. Dieren. Enkele kamerleden van diverse partijen hadden hun twijfels uitgesproken over de effectiviteit van de wet. Zij misten een visie op preventie en vonden uitsluitend strafverhoging een te magere maatregel.

Kamerlid Swinkels van D-66 sprak van symboolwetgeving. Je kunt volgens haar niet bij wet bepalen dat alcohol en drugs per definitie agressieverhogend werken. Wij vinden dat een redenering van het jaar nul, het gaat hier om plegers van agressie en hun strafbaarheid, niet om drinkers of druggebruikers in het algemeen. Zij hebben hun agressiviteit overduidelijk getoond. Kamerlid Kooiman (SP) zei het vreemd te vinden dat er per definitie een hogere straf moet komen te staan op misdrijven waarbij drank of drugs in het spel zijn. Zij vroeg zich af of het minder erg is als geweld met het volle verstand wordt gepleegd. Ook een redenering die ons inziens niet opgaat. Voor geweld bij het volle verstand bestaat ook een strafverzwarende mogelijkheid: pleging "met voorbedachten rade". De SP stemde uiteindelijk toch vóór het wetsvoorstel.

Wij betwijfelen of er van de wet uiteindelijk een preventief effect zal uitgaan zoals men bij Justitie denkt. Wie zijn denkvermogen en geweten al verzwakt en zijn agressiviteit al gewekt heeft met alcohol of drugs, denkt niet meer aan strafbaarheid. Hij moet daaraan denken voordat hij het risico neemt om zichzelf in een agressieve stemming te brengen.

Dingeman Korf

Veiligheid mag van minister niets kosten

ALCOHOLSLOT DEFINITIEF VAN DE BAAN

Het in 2014 geschorste alcoholslot, wordt niet opnieuw ingevoerd. Minister Van der Steur van Veiligheid en Justitie heeft laten onderzoeken of de maatregel in het strafrecht kan worden gebracht, en hij concludeert nu dat het niet opportuun is om dat te doen. Daarmee wordt een effectief middel om drankrijders uit het verkeer te weren, overboord gegooid.

Het alcoholslot was bedoeld om drankrijders die de wettelijke limiet voor alcohol in het verkeer grof en/of bij herhaling overtraden, te dwingen zich aan de wet te houden. De straf werd voornamelijk automatisch opgelegd, bijvoorbeeld zodra er sprake was van meer dan 1,3 promille bloedalcoholgehalte. Oplegging gebeurde door het CBR.

De afgelopen jaren hebben 12.000 automobilisten te horen gekregen dat zij het alcoholslot moesten laten inbouwen, omdat zij anders hun rijbewijs vijf jaar kwijt zouden zijn. Bijna 5000 bestuurders hebben dat laten doen. Eind vorig jaar reden er in ons land nog zo'n 2800 auto's met een alcoholslot rond.

In 2014 oordeelde de Hoge Raad dat er na oplegging van het alcoholslot, geen verdere strafrechtelijke vervolging mocht plaatsvinden omdat er anders tweemaal voor hetzelfde vergrijp gestraft zou worden. Minister Schultz (Verkeer en Infrastructuur) besloot daarop dat er voorlopig geen

alcoholsloten meer mochten worden opgelegd. Naderhand oordeelde de Raad van State nog dat het automatisch opleggen van de maatregel te weinig rekening houdt met de gevolgen voor de individuele automobilist.

Onderbrengen van de maatregel in het strafrecht, zodat de rechter bij het opleggen van een straf ook de maatregel van het alcoholslot in een totaalpakket zou kunnen meenemen, leek een oplossing te kunnen bieden. Het ministerie van Veiligheid en Justitie heeft berekend dat dit het Rijk tussen de 2,4 en 7,2 miljoen euro zou kosten. Daarnaast verwacht Van der Steur dat de rechter het slot minder vaak zal opleggen dan het CBR tot nu toe deed. Daaruit concludeert hij dat de kosten niet opwegen tegen de baten. "Alles afwegende heeft het onderbrengen van het alcoholslot in het strafrecht te weinig meerwaarde".

Wij vinden dat veiligheid in het verkeer niet opgeofferd mag worden aan economische overwegingen. Veiligheid mag best iets kosten.

FEITEN EN COMMENTAREN OVER ALCOHOL EN DRUGS

116-de jaargang no. 3

mei-juni 2016

COMMERCIE ONDER- MIJNT EFFECTIEVE AANPAK ALCOHOL

De afgelopen maanden is er veel publiciteit geweest over de alcoholproblematiek. Nu echter niet over individuele gevallen van gebroken carrières of huwelijken, en nauwelijks over de ellende van het comazuipen van de jongeren. Nu ging het vooral over problemen van beleid, over rechterlijke uitspraken en over het handelen van de alcoholbranche. Op de volgende pagina's van dit blad besteden wij aandacht aan enkele van de belangrijkste zaken.

Zo was er publiciteit over de gebleken onvoldoende effectiviteit van de aanpak van alcohol in het verkeer en over het alcoholslot. Over dat laatste concludeerden wij vorige keer al "veiligheid mag van de minister niets kosten". Inmiddels kwam het WODC met een rapport waarin de aanpak van recidivisten weinig effectief werd genoemd. Dat maakte opnieuw publiciteit en discussie los.

Ook was er veel publiciteit, zowel in de krant als voor de televisie over het handelen van het Heineken-concern in Afrika. De overheidssubsidie aan Heineken voor ontwikkeling in Afrika, had geleid tot ontslag van veel werknemers, tot wurgcontracten voor boeren, en tot vermindering van belastingafdracht. Uitsluitend het Heineken-concern zelf profiteerde.

Intussen probeert in ons land de VNG hardnekkig om het aantal verstrekkingpunten voor alcohol fors te vergroten, daarbij zelfs oproepend tot wetsovertreding. Waar die ontduiking evident was, deden de Slijters Unie en/of Stap de ontduikers een proces aan. In alle gevallen veroordeelde de rechter de wetsontduikers. Je kunt je afvragen waarom de VNG zo hardnekkig is, heeft zij aandelen Heineken of is zij door de Stiva omgekocht?

Het CBL was hardnekkig bij het openhouden van een zo breed mogelijke route voor ontduiking van de leeftijdsgrens. Het sloot het effectieve controlesysteem van Ageviewers uit, ten gunste van de veel minder effectieve systemen van de supermarkten en van het CBL zelf. De producent van Ageviewers deed CBL en Jumbo een proces aan en haalde voor de rechtbank zijn gelijk. Er was sprake van kartelvorming.

Tot slot was er veel discussie over het nieuwe advies van de Gezondheidsraad met betrekking tot alcohol. De alcoholbranche was daar fel op tegen en startte een campagne om het eigen gelijk naar voren te brengen. Een campagne die wij niet anders kunnen kwalificeren dan als ondermijning van het vertrouwen in de Gezondheidsraad.

Voeg bij dit alles de voorgeschiedenis van de vele niet doorgegangene voorstellen om het alcoholmatigingsbeleid effectiever te maken, en de conclusie kan niet anders luiden dan dat de alcoholbranche meeregeert in Nederland.

Zo vroeg in 2005 de Tweede Kamer in twee moties om een verbod op happy hours (dus gericht op de horeca) en een verbod op prijsstunten met alcohol (gericht op de supermarkten). De minister was aanvankelijk positief over de voorstellen, maar na interventie door het "belanghebbende bedrijfsleven" zag hij toch van invoering af.

Eenzelfde lot trof de invoering van een algemeen waarschuwingslabel op de verpakking van drank. Invoering van het alternatief, het zwangerschapslogo moest vrijwillig worden. Daardoor liep het 4 jaar vertraging en verminderde naleving op. Enzovoorts.

Dr.ir. D.Korf

KOMT ALCOHOLVRIJ BIER TERUG ?

Vorig jaar steeg de Nederlandse bierconsumptie met 1,8 procent. De consumptie van alcoholvrij bier steeg aanzienlijk sterker, namelijk met 26,9 procent.

In totaal werd in Nederland vorig jaar 11,5 miljoen hectoliter bier gedronken. In 2013 was dat nog net geen 11,3 miljoen hectoliter geweest. Het overgrote deel daarvan, bijna 10 miljoen hectoliter was pils. Daar zat echter praktisch geen groei meer in, de toename was hier slechts 0,2 procent.

Groei was er wel bij de speciaalbiere (witbier, bockbier, enz), namelijk 8 procent. Importbieren (vnl. Belgisch en Duits) vertoonden 6 procent groei, en nemen nu 14 procent van de Nederlandse bierconsumptie voor hun rekening.

Verheugend voor de Nederlandse volksgezondheid en verkeersveiligheid was de toename van alcoholvrij bier met bijna 27 procent. Positief was ook het feit dat de toename van de consumptie van alcoholvrij bier in de horeca, de totale groei nog overtrof. In 2015 schonken café's en restaurants 44 procent meer alcoholvrij bier dan in het jaar daarvoor.

Dit was het derde jaar op een rij dat alcoholvrij bier een forse toename vertoonde. Overigens neemt alcoholvrij bier met bijna 330.000 hectoliter slechts krap 3 procent van de biermarkt voor zijn rekening. Ooit is dat ruim 9 procent geweest.

SOCIALE MEDIA VOORAL GERICHT OP MEERDERJARIGEN ?

Onderzoeksbureau R2 Research heeft de zichtbaarheid van alcoholreclame op de "sociale media" onderzocht. Opdrachtgever voor het onderzoek was de Stiva, de overkoepeling van de importeurs en producenten van alcoholhoudende dranken.

Precies een jaar geleden berichtten wij hier dat het merendeel van de Youtube filmpjes positief was over drank. Dat was de uitkomst van een groot onderzoek van de universiteit van Pittsburgh.

In 86 procent van de filmpjes was dronkenschap te zien. Maar dan vooral van de komische kant, als bron van (leed)vermaak. In slechts 7 procent van de filmpjes kwamen negatieve gevolgen als ongevallen, verwondingen of verslaving aan bod. Vooral jongeren benutten Youtube als communicatiekanaal.

Hoogste tijd dat de overheid ingrijpt

AANPAK ALCOHOL IN VERKEER WEINIG EFFECTIEF

Afgelopen januari was een uitzending van EénVandaag deels gewijd aan alcohol in het verkeer. Daarin kwam de bewering van de Vereniging van Verkeersslachtoffers aan de orde dat de pakkans na 24.00 u kleiner zou zijn dan ervoor. De uitzending leidde tot Kamervragen en een golf(je) van publiciteit over alcohol in het verkeer.

Begin maart kwam het antwoord van minister Van der Steur. In 2015 hadden 3.752 alcoholcontroles in het verkeer plaatsgevonden. Inderdaad minder dan in 2014 toen het er 5.047 waren geweest. De politie was echter, mede door personeelsgebrek, vaker gericht gaan controleren. Namelijk op de tijden waarop het rijden onder invloed het vaakst voorkomt, te weten op vrijdag en zaterdag in de avond en nacht.

In 2015 vond 55 procent van de alcoholcontroles plaats in de avond en 24 procent in de nacht. Van het totaal van 26.857 geregistreerde alcoholmisdriven werd 27 procent in de avond gepleegd en 51 procent in de nacht.

De ouderenbond KBO hield een enquête onder 950 van zijn leden. Op 26 maart werd de uitkomst gepubliceerd. Maar liefst 80 procent van hen bleek van mening dat iemand met zelfs maar een beetje alcohol in zijn bloed, niet de weg op mag. Zelfs niet wanneer de drinker beneden de wettelijke strafbaarheids grens van 0,5 promille blijft. Verder bleken de senioren massaal voorstander van een alcoholverbod

voor bestuurders van scootmobielen.

Op 30 maart bracht het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatie-Centrum (WODC) een rapport uit waarin de aanpak van alcohol-recidivisten in het verkeer weinig effectief werd genoemd. Die aanpak bestond oorspronkelijk uit twee delen: het alcoholslot en de "recidive-regeling". Het alcoholslot is (voorlopig ?) van de baan. De recidive-regeling is weinig bekend, zodat er nauwelijks een preventieve werking van uitgaat. De invloed op de verkeersveiligheid is volgens de onderzoekers dan ook klein.

Op 5 april tenslotte kwam Metro met een artikel over dronken fietsen. Wie na een avondje "stappen" denkt veilig en niet strafbaar aan het verkeer deel te nemen door de fiets te nemen, heeft het mis. Na 01.00 uur rijdt 68 procent van de fietsers met meer dan 0,5 promille alcohol in het bloed, na 05.00 uur zelfs 80 procent. De kans op een ongeval met letsel neemt daardoor sterk toe. Net boven de grens is die kans al vijfmaal zo hoog als in nuchtere toestand, en bij 2,0 promille is de kans op een ongeval met letsel maar liefst zestig keer verhoogd. Daarmee is de kans dat je als dronken fietser letsel oploopt groter dan bij een automobilist met het zelfde promillage.

De conclusie uit dit alles zal duidelijk zijn: **het is de hoogste tijd dat de overheid de onveiligheid in het verkeer door alcohol, effectiever gaat aanpakken.**

COLOFON

De GO: tweemaandelijks voorlichtingsblad over alcohol en drugs, uitgegeven door de Stichting ANGOB. ISSN 0166-2880.

Postabonnement € 10,- per jaar.

Verantwoordelijk eindredacteur:

Dr. ir. D. Korf, Dresselhuisweg 20, 4105 DB Culemborg, tel 0345-473239, e-mail: dkorf@telfort.nl

Administratie:

W. Matla, Hof van Delftlaan 119, 2613 BL Delft, tel. 015-2126904, giro NL81 INGB 0000 849058.

Artikelen voorgaande nummers:
www.angob.nl

Supermarkten en CBL veroordeeld wegens kartelvorming

ELEKTRONISCHE LEEFTIJDSCONTROLE MAG NIET UITGESLOTEN

Begin maart heeft de rechtbank in Den Haag uitgesproken dat het CBL en supermarktketens Jumbo het kartelverbod hebben geschonden. Zij hebben afspraken gemaakt met als doel het gebruik van het elektronische leeftijdscontrolesysteem Ageviewers in de supermarkten uit te sluiten. De uitspraak wekte nogal wat beroering.

Men zal zich "de zaak Pollemans" uit 2014 herinneren. Deze franchise-nemer van Albert Heijn wilde in zijn winkel het elektronische leeftijdscontrolesysteem Ageviewers installeren. De straffen voor de verkoop van alcoholhoudende drank aan minderjarigen waren kort tevoren fors verhoogd. Pollemans wilde daarom het bewezen meest effectieve systeem voor leeftijdscontrole installeren. Dat was het elektronische systeem Ageviewers. Het hoofdkantoor van Albert Heijn verbood begin 2014 Pollemans om van dat (nagenoeg) waterdichte systeem gebruik te maken.

De keuze van Pollemans was mede gebaseerd op de goede ervaringen opgedaan door een groot aantal zelfstandige slijters (sommige al sinds 2008) en enkele onafhankelijke supermarkten, die het systeem al hadden geïnstalleerd. De Koninklijke Slijters Unie beveelt haar leden het systeem zelfs aan als effectief.

Pollemans tekende tegen het verbod beroep aan bij de rechter. Daar diende de zaak op 11 september 2014. De rechter kwam tot de uitspraak dat Albert Heijn als franchisegever bevoegd is eenheid van presentatie voor al zijn winkels na te streven, en daardoor bevoegd is te beslissen over het systeem van leeftijdscontrole. Daarmee volledig voorbijgaand aan de

maatschappelijke noodzaak van een effectievere leeftijdscontrole.

In de tussenliggende maanden had de advocaat van Pollemans vernomen dat ook bij de supermarktketens van Jumbo en Spar, de hoofdkantoren eenzelfde verbod op het gebruik van Ageviewers hadden uitgevaardigd. Dat was voor de Autoriteit Consument en Markt (ACM) aanleiding om, vooruitlopend op de uitspraak van de rechter in de zaak Pollemans, een onderzoek te starten naar afspraken tussen de supermarktketens met betrekking tot de leeftijdscontrole.

De ACM kwam tot de conclusie dat er inderdaad sprake was van concurrentievervalsing door kartelvorming. De producent van Ageviewers, de Hollandsche Exploitatie Maatschappij (HEM) te Breda, startte een gerechtelijke procedure tegen de supermarkt Jumbo (die vanaf juni 2008 Ageviewers had buitengesloten) en het CBL dat het sinds maart 2009 had gedaan. Het CBL had kort daarvoor een eigen procedure uitgewerkt voor leeftijdscontrole. Maar daarin was nog steeds een cruciale rol weggelegd voor de zwakste schakel namelijk de caissière.

Op 9 maart 2016 deed de rechtbank te Den Haag uitspraak in de zaak van HEM tegen Jumbo en CBL. De rechtbank was tot de conclusie gekomen

GIS ZULT EEN BLINDE GEEN
STRUIKELBLOK LEGGEN

dat de gedaagden het kartelverbod hadden overtreden, dat het CBL het eigen systeem niet mag opleggen aan haar leden, en dat CBL en Jumbo schadeplichtig zijn aan de Hollandsche Exploitatie Maatschappij.

De uitspraak van de rechtbank veroorzaakte nogal wat beroering. Jumbo meldde op geen enkele wijze met andere supermarkten of het CBL afspraken gemaakt te hebben, en geheel zelfstandig tot het afwijzen van van Ageviewers te zijn overgegaan. Daarom tekende Jumbo hoger beroep aan tegen het vonnis. Het CBL verklaarde verrast te zijn door het vonnis en hoger beroep ertegen te zullen instellen. HEM gaat een financiële claim indienen en vraagt het Openbaar Ministerie om de schuldigen ook strafrechtelijk te gaan vervolgen.

Ook in de politiek veroorzaakte de uitspraak beroering. In de Tweede Kamer werden vanuit vier fracties vragen aan staatssecretaris Van Rijn gesteld. Kamerlid Voordewind (CU) wil dat de supermarkten met een sluitend controlesysteem gaan werken. Nu lukt het de helft van de minderjarige jongeren nog om gewoon bij de supermarkten alcohol te kopen. Hij kondigde aan met een wetsvoorstel te zullen komen om de controle sluitend te maken.

Op 12 maart was er in het radioprogramma Argos een discussie over de zaak. Daarin kondigde Marith Volp (PvdA) aan het voorstel van Voordewind vooralsnog niet te zullen steunen. Zij vindt dat allereerst de ouders moeten worden aangesproken, dat gemeenten hun taken beter moeten uitvoeren, enzovoorts. Wij vragen ons af: wil de PvdA de eigen staatssecretaris of de supermarkten de hand boven het hoofd houden?

Op 18 april kwam de staatssecretaris Van Rijn met zijn antwoord op de kamervragen. Op de vragen over het supermarktkartel ging hij niet in omdat het een uitspraak van de rechtbank betreft waartegen partijen in hoger beroep zullen gaan. Met betrekking tot de vragen over de naleving van de leeftijdsgrens verklaarde hij dat de naleving dit jaar substantieel moet verbeteren. Zo niet, dan komt hij met maatregelen.

Dingeman Korf

JONGSTE EUROPESE SCHOLIEREN GINGEN MINDER DRINKEN

In de afgelopen 30 jaar is internationaal informatie verzameld over gezondheid en welzijn van 11-, 13- en 15-jarige scholieren. Van dit zogenaamde HBSC-onderzoek (Health Behaviour in School-aged Children) dat om de vier jaar wordt gehouden, verscheen midden maart dit jaar een voortgangsrapport. Dat belichtte de situatie van schooljaar 2013-2014.

Het rapport bevat informatie over 220.000 scholieren, verdeeld over 42 voornamelijk Europese landen. De voornaamste en verheugende conclusie daaruit is het feit dat met name de twee jongste leeftijdscategorieën, in vrijwel alle landen significant minder zijn gaan drinken. Het percentage scholieren uit deze leeftijdsklassen dat wekelijks alcohol drinkt, ligt in Nederland daarbij duidelijk lager dan het EU-gemiddelde.

Bij de 15-jarigen is de situatie anders. Daar ligt het percentage wekelijkse gebruikers veel hoger, speciaal in Nederland. Hier staat ons land op de elfde plaats van boven, van de 42 deelnemende landen. Daarbij dienen wij wel te bedenken dat de Nederlandse

cijfers dateren van vòòr de leeftijdsverhoging voor bier en wijn.

Het wekt dan ook geen verbazing dat voor wat betreft sterke drank, Nederlandse scholieren op de laatste plaats staan. Het rapport verklaart dit uit het feit dat voor sterke drank een hogere leeftijdsgrens (18 jaar) gold dan voor bier en wijn. Voor wat betreft hun bierconsumptie zitten de Nederlandse scholieren in de middenmoot, en voor wat hun consumptie van wijn en mixdranken betreft in de hogere regionen.

Verwacht mag worden dat in het volgende HBSC-rapport (over het schooljaar 2017-2018) de Nederlandse scholieren van 15 jaar op de ranglijst enkele plaatsen gezakt zullen zijn.

Meerderheid Britten ziet geen verband tussen alcohol en kanker

In Groot-Brittannië ziet bijna 87 procent van de volwassen bevolking geen relatie tussen alcoholgebruik en een verhoogd risico voor kanker. Aldus de uitkomst van een enquête door Cancer Research UK onder 2100 personen.

Volgens Cancer Research UK onderstreept de uitkomst het gebrek aan kennis in het algemeen over de risico's van alcoholconsumptie. Toen de enquêteurs doorvroegen, bleek 80 procent wel een link te leggen met leverkanker. Maar met betrekking tot borstkanker door alcohol was slechts 18 procent op de hoogte van een verband.

Voor Nederland ontbreken recente gegevens. De laatste dateren uit 2014. Toen bleek dat 35 procent van de volwassen Nederlanders alcohol als een risicofactor voor kanker erkent. Inmiddels is er publiciteit over dit onderwerp geweest, zodat we mogen aannemen dat het percentage nog wat hoger is komen te liggen. Uit de medische wereld is bekend dat bij ons 2,9 procent van de nieuwe kankerdiagnoses in ons land veroorzaakt wordt door alcoholgebruik.

ALCOHOL BEVORDERT DE
UITZAAIING VAN KANKER

S. BEN-ELIAHU (1996)

OPBRENGST VAN ACCIJNS OP ALCOHOL STIJGT STEEDS VERDER

In 2015 brachten de accijnzen op de drie groepen van alcoholhoudende dranken, in totaal 1096 miljoen euro in de staatskas. Dat was 32 miljoen meer dan in 2014, terwijl de accijnstarieven in beide jaren gelijk waren.

De stijging van het totaal met ruim 3 procent, kwam hoofdzakelijk voor rekening van de meeropbrengst van de bieraccijns. Die steeg namelijk met 6,6 procent, van 423 miljoen naar 451 miljoen. De wijnaccijns leverde in beide jaren exact hetzelfde bedrag op, namelijk 330 miljoen. Bij sterke drank viel een meeropbrengst van 4 miljoen te noteren, van 311 naar 315 miljoen. In procenten uitgedrukt een stijging van bijna 1,3 procent, éénvijfde van de stijging bij bier.

Accijns-opbrengst	2013	2014	2015
Bier	413	423	451
Wijn	321	330	330
Sterke drank	306	311	315

Weerstand tegen ziekten verzwakt door aantasting darmslijmvlies ALCOHOL DOET DARMBACTERIËN DOORDRINGEN IN DE LEVER

Wie veel alcohol drinkt, beschadigt zijn lever. Maar het is niet alleen de inwerking van alcohol zelf, waardoor de lever schade oploopt. Alcohol bevordert daarnaast ook op een indirecte wijze leverschade, door de lever toegankelijker te maken voor bacteriën.

Van oudsher is bekend dat alcohol de vatbaarheid voor tal van ziekten vergroot. Berucht was in dat opzicht een eeuw geleden de besmetting met TBC in gezinnen van zware drinkers. Vandaar de slagzin van de toenmalige drankbestrijders: *"het drankgebruik brengt mee, een nageslacht met TBC"*. Natuurlijk werden de drinkers zelf het eerst besmet als gevolg van hun verzwakte weerstand. Hun kinderen raakten indirect besmet doordat zij in hetzelfde huis woonden als de patiënt. Door het isoleren van patiënten en door betere hygiëne is TBC in West-Europa allang geen volksziekte meer.

In tal van ontwikkelingslanden bestaat nog steeds een samenhang tussen het voorkomen van TBC (en sommige andere ziekten) enerzijds en drankgebruik anderzijds. Daardoor is het onderwerp weer in de belangstelling van medische en microbiologische onderzoekers gekomen. Zo heeft begin 2014 onderzoeker E. Elamin van de universiteit van Maastricht, zijn bevindingen gepubliceerd over de aantasting van de natuurlijke

bescherm laag van het darmslijmvlies door alcohol. De doorlaatbaarheid van het slijmvlies voor bacteriën wordt door alcohol vergroot. Daardoor kunnen allerlei ziekteverwekkers bij forse drinkers gemakkelijker vanuit de darm in het bloed komen.

Enkele maanden later berichtte een Franse onderzoeksgroep over zijn onderzoeksresultaten op het International Liver Congress 2014. De onderzoekers hadden van een groep muizen de ene helft met de darmflora van menselijke alcoholgebruikers zonder leverschade geïmplant, en de andere helft met de darmflora van alcoholgebruikers met leverschade. Vervolgens werden alle muizen op een dieet met alcohol gezet. Na verloop van tijd werd nagegaan wat de verschillen tussen de twee groepen waren. Het bleek dat de groep met de "besmette" darmflora sneller en meer problemen met zijn lever kreeg dan de groep met de "onbesmette" darmflora. Zij concludeerden daaruit dat voortgezet alcoholgebruik leidt tot gevaarlijker worden van de darmflora.

Het laatste nieuws op dit terrein werd afgelopen februari bekend gemaakt. Een werkgroep aan de universiteit van Californië onder leiding van prof. Bernd Schnabl heeft ontdekt dat alcohol de aanmaak van de zogenaamde Reg3-lectinen afremt. Het zijn deze lectinen die de slijmhuud van de darm beschermen tegen het binnendringen van bacteriën uit de darminhoud. Wanneer er weinig lectinen aanwezig zijn, is de natuurlijke afweer verzwakt. De bacteriën (en hun gifstoffen) dringen dan gemakkelijker de slijmhuud binnen, en komen via deze in het bloed. Via de bloedsomloop bereiken zij dan alle organen.

Schnabl en medewerkers hebben vervolgens vergelijkend onderzoek uitgevoerd met drie verschillende muizenstammen met verschillend sterke lectineproductie. Bij de stam met bijna geen lectinevorming raakte door het voeren met alcohol de darmwand uiteindelijk geheel overwoekerd met bacteriën. Bij de stam met extra hoge lectinevorming, vond veel minder bacterieproductie plaats. Dus hoe meer lectinevorming, hoe minder infectie van de lever. Maar ook hoe minder verandering in de samenstelling van de darmflora door alcohol. Het is het afremmen van de lectinevorming door alcohol dat leidt tot bacteriële ziekten zoals TBC, maar ook tot aantasting van de lever door bacteriën.

Dingeman Korf

NA ALCOHOL VERKIEZEN JONGEREN FIETS BOVEN AUTO

Op stapavonden is 2 procent van de jonge mannelijke bestuurders van een auto onder de invloed van alcohol. Aldus de uitkomst van onderzoek door de SWOV. Dit contrasteert sterk met het eerder geconstateerde feit dat 68 procent van de fietsers onder de invloed is.

Onlangs publiceerde de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (SWOV) in samenwerking met de Rijksuniversiteit Groningen het rapport *Alcoholgebruik van jongeren in het verkeer op stapavonden*. Het onderzoek had plaatsgevonden in Den Haag en Groningen. Gemeten werd vanaf 5 uur 's middags tot diep in de nacht.

Dat jongeren vaker nuchter achter het autostuur zouden zitten dan op de fiets, werd wel verwacht. Maar dat het verschil zo groot zou zijn was een verrassing. Bij de fietsers liep het bloed-alcoholgehalte op naarmate de tijd vorderde. Op het hoogtepunt werd een percentage van aangeschoten fietsers bereikt van 80 procent. Vier van de vijf fietsers onder de invloed! En niet zo'n klein beetje ook, gemiddeld 1,0 promille. Een promillage waarbij de kans op een ongeval met letsel ongeveer vijf keer zo groot is als in nuchtere toestand.

Voor de afdelingen Spoedeisende Hulp (SHE) van de ziekenhuizen betekent het hoge percentage alcoholfietsers in de nachtelijke uren een hausse aan patiënten. Tien procent van het aantal fietsongevallen gebeurt tussen middernacht en zonsopgang, terwijl dan maar 2,4 procent van de fietskilometers worden afgelegd. Opvallend is het grote aandeel hoofdonden bij fietsers onder de invloed, namelijk 59 procent. Bij nuchtere fietsers is dat slechts 22 procent.

Rechterlijke uitspraak : geen drank bij aankoop boek DE "EVER CONTINUING STORY" VAN DE BRANCHEVERVAGING

De uitnodiging van de VNG eind 2014 tot branchevervaging in de middenstand, heeft geleid tot een lange stroom berichten. Oorzaak : het feit dat de drankwet overtreden zou worden. Dat riep vele tegenstrijdige reacties op. Vraag is : welke machtige financiële belanghebbenden steken achter het experiment ?

In de uitnodiging aan de gemeenten vermeldt de VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten) dat in het kader van de versoepeling van de regels geëxperimenteerd mag worden met mengvormen van horeca en detailhandel. Vanuit drie ministeries (EZ, BiZa, VWS) werd gewaarschuwd dat dit tot overtreding van de Drank- en Horecawet (DHW) zou leiden. Op haar website paste de VNG de tekst van de uitnodiging aan : de regels met betrekking tot de openbare orde en de volksgezondheid moesten wel in acht genomen worden. November 2015 liet minister Plasterk de Tweede Kamer weten dat hij het vooralsnog niet wenselijk achtte te experimenteren met versoepeling van bepalingen uit de DHW.

De bedoeling van het experiment was om na te gaan of versoepeling van de regels (door de VNG op zijn Amerikaans "blurring" genoemd) een bijdrage zou kunnen leveren aan de "revitalisering" van de binnensteden.

In de G O van mei 2015 stelden wij op grond van een aantal argumenten, dat een dergelijk experiment onwenselijk was en weinig of niets zou bijdragen aan de revitalisering.

De VNG had voor het doorgaan van het experiment een minimum deelname van 20 gemeenten gesteld. Maximaal zouden 50 gemeenten mogen meedoen. Per gemeente minimaal 4 ondernemers en maximaal 25. Dus minimaal 80 en maximaal 1250 deelnemende ondernemers.

Protest uit vele kringen

Inmiddels hadden zich naar aanleiding van de oproep van de VNG al diverse gemeenten aangemeld voor het experiment. En binnen de gemeenten al diverse middenstanders. Sommigen waren zelfs alvast begonnen in 2015. In Amsterdam bijvoorbeeld herenmodezaak House of Men, en wat later ook een kapperszaak, in Zwolle een boekhandel, in Oss een boekhandel, enz.

Lang niet alle middenstanders waren blij met deze ontwikkeling. De eersten die via hun organisatie een protest lieten horen, waren de zelfstandige slijters. De Slijters Unie schreef alle gemeenten aan om nog geen vergunningen aan middenstanders te verlenen. Diverse gemeenten verleenden dan ook geen vergunningen of trokken zelfs verleende vergunningen in.

Uiteraard was Stap ook bij de eersten die protest aantekenden. Verder lieten al gauw plaatselijke horecaverenigingen protesten horen. Op 9 maart 2016 verklaarde ook het Trimbos Instituut zich tegen mengvormen van horeca

en detailhandel. Op 17 maart volgde Verslavings Preventie Nederland, de koepel van instellingen voor verslavingszorg en verslavingspreventie. Op 13 april kwam ook de vereniging van GGD's met een afwijzing.

Gemeente veroordeeld

De gemeente Zwolle was één van de eerste die zich aanmeldde voor het VNG-experiment. En binnen Zwolle was boekhandel Waanders één van de eerste die zich als deelnemer meldde. Waanders ging alvast flessen wijn verkopen in zijn winkels. De gemeente liet dat ogluikend toe.

De Slijters Unie vroeg de gemeente om handhavend op te treden tegen Waanders. De gemeente deed dat niet. Vervolgens begon de Slijters Unie een proces tegen Zwolle en Waanders bij Rechtbank Overijssel.

Op 31 maart jl. deed de rechter uitspraak. Waanders moet stoppen met de verkoop van flessen wijn. En de gemeente Zwolle mag niet op onjuiste gronden afzien van handhaven. Handhaving van de DHW heeft volgens de rechter prioriteit boven deelname aan experimenten van de VNG.

Indirect kreeg dus ook de VNG een tik op de vingers van Rechtbank Overijssel. Maar de VNG verklaarde op 7 april koppig dat de rechterlijke uitspraak geen belemmering vormt voor haar experiment met mengvormen van winkel en horeca.

Het heeft er ons inziens alle schijn van dat de VNG zijn ziel en zaligheid verkocht heeft aan het alcoholkapitaal. Want een verstandig bedrijf roept zijn afnemers niet op om de wet te overtreden. Als het zoiets doet dan moeten daar wel bijzonder sterke economische krachten achter zitten.

Dingeman Korf

Reactie staatssecretaris slechts halve aanpak

FORSE TOENAME COMAZUIPEN IN 2015

Het aantal comazuipers dat in 2015 in het ziekenhuis belandde lag fors hoger dan in 2014. Terwijl in 2014 nog 783 kinderen in het ziekenhuis terecht kwamen door zwaar alcoholgebruik, leverde 2015 maar liefst 931 gevallen op. Een toename van 19 procent !

Deze gegevens zijn afkomstig van het Nederlands Signalerings-Centrum Kindergeneeskunde (NSCK) en betreffen alleen kinderen die door kinderartsen en ziekenhuizen gezien werden. Dr. Van der Lely, kinderarts in het Reinier de Graaf ziekenhuis in Delft, tekent hierbij aan dat het werkelijke aantal "comazuipers" hoger zal liggen, bijvoorbeeld omdat sommigen alleen bij een huisarts komen. Hij zegt verder : *"Om het aantal alcoholintoxicaties onder minderjarigen terug te dringen, is het noodzakelijk dat de leeftijdsgrens door verstrekkers nauwer wordt nageleefd en dat gemeenten meer controleren"*.

De onverwachte toename van het comazuipen bracht diverse leden van de Tweede Kamer er toe om vragen te stellen aan staatssecretaris Van Rijn van volksgezondheid. Die noemt de toename een slechte zaak. In zijn antwoord gaat hij in op zijn streven om ouders en scholen meer te betrekken bij het voorkomen dat jongeren drinken. Er zouden al duidelijke positieve effecten van het beleid waar te nemen zijn. Jongeren starten geleidelijk op een steeds hogere leeftijd met alcoholge-

bruik, en het drinken beneden de oude leeftijdsgrens van 16 jaar is sterk afgenomen. De groep die bij de verhoging van de leeftijdsgrens naar 18 jaar 16 jaar was (en toen dus wettelijk mocht drinken) lijkt zich echter van die grensverhoging niets aan te trekken en drinkt rustig verder.

In zijn beantwoording meldt Van Rijn ook nog dat in het verleden budget is vrijgemaakt voor de handhaving van de leeftijdsgrens door de gemeenten. Op verzoek van de VNG is dat geld overgemaakt naar het gemeentefonds zonder bestemmingsverplichting. Welk bedrag de gemeenten nu vrijmaken voor de handhaving, is volgens Van Rijn nu aan de gemeenten zelf.

We zien hier weer de onwillige houding van de VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten) en van de gemeentebesturen om echt werk te maken van het tegengaan van de alcoholproblematiek. Eerder zagen wij dat al aan de plannen van de VNG en diverse gemeenten om alcoholverstrekking in diverse branches van de middenstand toe te staan. Het beruchte "glaasje prosecco bij aankoop van een kostuum".

Geheel in lijn met het beleid van de laatste vier kabinetten, zwijgt Van Rijn over aanpakken van de verstrekkers van alcohol. De schuld ligt bij de drinkers en hun ouders. De door Van der Lely genoemde noodzaak van betere naleving van de leeftijdsgrens door de verstrekkers, komt in zijn verhaal niet voor.

Dingeman Korf

En dit...

... was een geval van alcoholische koppigheid.

Een 71-jarige man uit Duiven reed op een donderdagmiddag slingerend door zijn woonplaats. Agenten hielden hem staande en lieten hem blazen. De test was positief, dus moest hij mee naar het bureau. Daar moest een promillage van 1,87 gemeten. Hij moest zijn rijbewijs inleveren, kreeg een rijverbod en werd per taxi naar huis gestuurd.

Enkele uren later werd hij opnieuw rijdend in een auto aangehouden. De tweede ademanalyse van die dag gaf als uitkomst 1,3 promille. Drie overtredingen : rijden zonder rijbewijs, rijden tijdens een rijverbod en rijden met een te hoog bloedalcoholgehalte. Hij zal zich nu voor de rechter moeten verantwoorden

* * *

... was een geval van dronken deelname aan het scheepvaartverkeer.

Het gebeurde begin april 's avonds op het Markermeer. Agenten van de waterpolitie signaleerden op hun radar een varende object. Zij gingen er op af en zagen dat het een motorboot was

die zonder verlichting voer.

Zij gingen aan boord en constateerden dat de Duitse schipper zwaar dronken was. Zijn promillage lag boven de 2,0. Hij kreeg twee processen-verbaal en zal zich te zijner tijd voor de Nederlandse rechter moeten verantwoorden

* * *

... was een geval van bedreiging van agenten.

Een 30-jarige inwoner van Groningen werd door agenten slapend aangetroffen in een zwaar beschadigde auto. Op straat lagen brokstukken van de auto. Ook waren vlakbij een straatlantaarn en een paal van een verkeersbord beschadigd. De agenten constateerden verder dat de man naar alcohol rook.

Voor de rechter ontkende de man dat hij de lantaarn en het verkeersbord had beschadigd. Op de vraag van de rechter hoe het dan kwam dat er een spoor van brokstukken van zijn auto tussen de lantaarn en zijn auto lag, gaf de man geen antwoord.

Ook ontkende de man de agenten te hebben bedreigd. De agenten verklaarden echter dat de man gedreigd had hen te slaan en de kinderen van hen iets aan te doen. Ook daarover deed de man er het zwijgen toe.

Uiteindelijk kwam de man er met een taakstraf van zestig uur en vier

maanden rijontzegging nog genadig van af

* * *

... was een geval van diefstal onder de invloed.

Een 40-jarige man uit Antwerpen had in een kroeg in Delfzijl een oude vriend ontmoet. Daar werd fors op gedronken. De Antwerpenaar had nog geen slaapplek geregeld. Zijn vriend bood hem onderdak. De volgende ochtend merkte de onderdakgever dat zijn vriend al vertrokken was. Er lag alleen een briefje : "Bedankt en sorry". Buiten gekomen bleek waarvoor sorry, de Belg was er met de Mercedes van zijn vriend vandoor.

De Antwerpenaar wilde naar huis rijden, maar kwam niet verder dan Beetsterzwaag. Daar hield de politie hem aan wegens dronken rijden. Hij had 1,9 promille alcohol in zijn bloed.

Bij de politierechter kwam ook nog naar voren dat de Antwerpenaar 20 jaar geleden zijn rijbewijs kwijt was geraakt omdat hij onder alcoholinvloed een dodelijk verkeersongeluk had veroorzaakt. Daarbij was zijn bijrijder om het leven gekomen.

Die voorgeschiedenis mocht echter niet meetellen bij het bepalen van de straf. De Antwerpenaar kreeg zes weken onvoorwaardelijke celstraf opgelegd

Alcohol hoort niet bij een sportclub

Zeven sportclubs kregen afgelopen januari van de gemeente Groningen het keurmerk Alcoholbewuste Sportkantine. De clubs zorgen er voor dat kinderen en jongeren weg gehouden worden van alcoholgebruik.

Het keurmerk werd toegekend aan twee amateur voetbalclubs, drie korfbalclubs, één rugbyclub en één tennisvereniging. Bij deze clubs hebben de barvrijwilligers de cursus "verantwoord alcohol schenken" gevolgd. Verder is in de bar frisdrank altijd goedkoper dan een biertje, meestal ongeveer twintig eurocent. En tijdens jeugdactiviteiten is alcohol helemaal niet verkrijgbaar.

Volgens een bestuurslid van één van de voetbalclubs klagen ouders wel eens als ze geen biertje kunnen drinken wanneer zij een wedstrijd van hun kind komen bekijken. Maar andere ouders vinden het een terechte maatregel.

Een geïnterviewde jongere vond het meer dan terecht dat er geen alcohol verkrijgbaar is op zaterdagmiddag. *"Gelukkig niet. Dat is toch slecht, als die kleine kinderen hier de jongeren zouden zien drinken. Dat hoort niet bij een voetbalclub waar sportieve prestaties op één staan"*.

Welke clubs volgen dit goede voorbeeld?

Verschijsning G O

Voor het eerstkomende nummer van dit blad is 14 juli gepland als verschijningsdatum. Copij voor dat nummer graag uiterlijk 21 juni bij de redacteur.

In Memoriam

Gerda Rol - Schoone

Op 24 april overleed te Assendelft Gerda Rol-Schoone op de menselijkerwijs nog te jonge leeftijd van 69 jaar.

Bij de uitvaart op 30 april in het crematorium van Zaandam voerden achtereenvolgens het woord haar zuster Jeannette, haar nicht Mea Rol en haar neef Bob Boet. Gezamenlijk schetsten zij een treffend beeld van Gerda. Jeannette schetste een chronologisch overzicht van de overledene. De beide andere sprekers belichtten vooral haar rol bij kinderclub Jong Leven, bij Kunst en Strijd en bij afdeling Assendelft van de ANGOB.

Geboren in een "rood en blauw nest" zoals Jeannette het karakteriseerde, sprak het vanzelf dat Gerda naar de kinderclub van de ANGOB ging, waar zij vele jaren later in het bestuur kwam. Maar in de tussentijd had zij zich al verdienstelijk gemaakt bij Kunst en Strijd. Bij de ANGOB blonk zij in het begin vooral uit bij de jaarlijkse collecte, zij had vele jaren de lijst met de hoogste opbrengst. Later bezorgde zij de G O bij de abonnees.

De laatste jaren waren moeilijk voor Gerda door haar verergerende suikerziekte en afnemende gezichtsvermogen. Maar zij bleef optimist. En zij bleef genieten van de natuur en van klassieke muziek.

Bij de uitvaart waren veel vroegere leden van de kinderclub en van de Anjo aanwezig. Wij wensen haar man Fred en beide zonen en schoondochter veel sterkte om het verlies te dragen.

Limonadedisco

REÛNIE ANDO 2016

Zaterdag 28 mei op 't Spoek

Op zaterdag 28 mei 2016 organiseert de reüniecommissie van de ANDO de derde reünie van oud-Andoleden. Vanaf 10.30 u heten wij u welkom met een kopje koffie met wat lekkers. Het adres is Spoekweg 55 te Beekbergen, tel. 055 - 506 14 23.

De ochtend gebruiken wij om gezellig bij te praten en nieuwtjes uit te wisselen. Om 12.30 uur pauzeren we voor de lunch. Het middagprogramma start om 14.00 uur met een optreden van de muziekgroep "Noatferskaat". Zij brengen een internationaal programma van (dans)muziek van overal in Europa, plus die uit Israël. Het programma wordt onderbroken door een theepauze en eindigt om 16.00 uur.

Deelname aan de dag kost 10,- euro per persoon. Opgeven vóór 23 mei bij Doede en Hella Boon, It Skûtsje 30, 9001-HJ, Grou. Telefonisch op 0566 - 62 22 31, e-mail djboon1@kpnmail.nl.

ACCIJNZEN : OVERHEID HEEFT LAK AAN GEZONDHEIDSEFFECTEN

Waters, frisjes en sapjes zijn de afgelopen vijf jaar fors duurder geworden. De prijs van een biertje of een wijntje steeg aanzienlijk minder snel. Door de regering doorgevoerde belastingmaatregelen zijn de grootste boosdoeners. De belangen van de volksgezondheid zijn weer eens ondergeschikt gemaakt aan de belangen van de schatkist en van de alcoholbranche.

Verreweg de grootste prijsstijging vond plaats bij de mineraalwaters. In vijf jaar tijd steeg de prijs met maar liefst **30 procent**. Ook de prijs van suikerhoudende frisdranken steeg fors, in vijf jaar tijd ca. 25 procent duurder. In diezelfde tijd steeg de prijs van bier met 12 procent en die van wijn met 8 procent. De prijsstijging van alcoholvrije dranken in Nederland is de op één na hoogste in de Eurozone. Alleen in Finland stegen de prijzen van alcoholvrije dranken nog sterker. Het gemiddelde van de Eurozone was 7,5 procent. Conclusie : **de overheid heeft alcoholhoudende dranken een concurrentievoordeel bezorgd.**

Mineraalwaters zijn het meest benadeeld in hun concurrentiepositie. Oorzaak daarvan is de extra belastingverhoging per 1 januari 2016 doordat de belasting op mineraalwaters gelijk werd getrokken met die op suikerhoudende frisdranken en cola's. Dat

leverde de regering een extra bedrag van ongeveer 30 miljoen euro op. Maar de regering ondergroef daarmee het eigen beleid voor het tegengaan van diabetes en obesitas.

Volgens Alzheimer Nederland, het Diabetes Fonds, de Hartstichting en KWF Kankerbestrijding is de overheid hiermee op de verkeerde weg. Al in oktober, toen de maatregel aangekondigd werd, uitten zij hun zorgen daarover in een brief aan het kabinet. *"Water is de gezondste drank die er is"* schreven zij daarin. *"Het drinken van water geniet dan ook de voorkeur boven de consumptie van suikerhoudende dranken"*.

De gezondheidsorganisaties pleiten juist voor een hogere belasting op suikerhoudende frisdranken en afschaffen van de belasting op suikervrije dranken. Voor de volksgezondheid zou het positief zijn wanneer de consumptie van suikerhoudende drankjes zou teruglopen.

Ook in Groot-Brittannië weerklanken pleidooien voor invoering van een dergelijke "sugar tax". Premier Cameron wil daar vooralsnog echter niet aan. Hij vreest dat de armeren, die de meeste suiker eten het hardste getroffen zullen worden. Een onzin argument volgens ons. Degenen die de meeste suiker eten, hebben de hardste prikkel nodig om hun consumptie te verminderen.

Schotland mag door- gaan met invoering minimumprijs

In december bepaalde het Europese hof van justitie dat Schotland alleen een minimumprijs voor alcohol mag invoeren als voor de Schotse rechter aangetoond kan worden dat dit een effectievere maatregel is dan accijnsverhoging.

Een nieuwe studie van de Sheffield Alcohol Research Group (SARG), in opdracht van de Schotse regering, heeft nu aangetoond dat invoering van een minimumprijs van 50 pence per eenheid alcohol, de meest effectieve en meest "rechtvaardige" maatregel is.

Men zal zich de voorgeschiedenis herinneren. Het Schotse parlement nam mei 2012 een wetsvoorstel aan om een minimumprijs per eenheid alcohol in te voeren. De meerderheid van het parlement was ongevoelig voor de argumenten van de alcohollobby.

Toen trachtte de alcoholindustrie, met name de Scottish Whisky Association (SWA), gehoor te vinden bij het Europees Parlement. Dat hield een hoorzitting, waar de organisaties van whiskystokers, bierbrouwers, wijnproducenten enz., alle kwamen opdagen. Die stelden dat de minimumprijs een belemmering vormt voor de handelsvrijheid, en de import zwaarder treft dan de lokale productie. Dus moest invoering van de minimumprijs als een protectionistische maatregel worden beschouwd. Protectionisme is verboden, dus moest invoering van een minimumprijs verboden worden.

Het Europees Parlement was niet gevoelig voor die redenering. Dus stapte de alcohollobby naar de Europese rechter. Die vroeg december 2015 om nader bewijs dat de minimumprijs de meest effectieve maatregel zou zijn. Dat bewijs is nu (april 2016) door de Sheffield Alcohol Research Group geleverd. Eindelijk kan Schotland overgaan tot invoering van een minimumprijs per eenheid alcohol.

De SARG heeft berekend dat een minimumprijs per eenheid alcohol van 50 pence eenzelfde effect heeft als een accijnsverhoging met maar liefst 28 procent. Een accijnsverhoging treft alle gebruikers in dezelfde mate. Een minimumprijs daarentegen legt een bodem in de markt. Voor de goedkoopste alcohol worden excessieve prijsverlagingen onmogelijk. Aangetoond is dat veeldrinkers vooral goedkope drank, en drank van stunt-aanbiedingen consumeren. Een minimumprijs treft daarom selectief de groep waarvan het alcoholgebruik verminderd moet worden.

Het verzet van de alcohollobby heeft de invoering van de minimumprijs met ruim vier jaar vertraagd. Hoeveel menselijk leed heeft alcohol in die vier jaar in Schotland veroorzaakt? Kan daar compensatie voor worden verkregen op basis van het principe "de vervuiler betaalt"?

Stiva tracht advies Gezondheidsraad onderuit te halen

ONENIGHEID OVER ALCOHOL- ADVIES VAN GEZONDHEIDSRAAD

Op 4 november 2015 bood de Gezondheidsraad het rapport "Richtlijnen Goede Voeding" aan minister Schippers van Volksgezondheid aan. In het rapport werd de maximaal toelaatbaar geachte hoeveelheid alcohol voor mannen, gehalveerd ten opzichte van de richtlijnen uit 2006. De alcoholbranche kwam daartegen in verzet, en schuwde enige demagogie niet.

Het nieuwe advies luidt onomwonden "Drink geen alcohol, of in ieder geval niet meer dan één glas per dag". Een formulering die duidelijk maakt dat één glas geen streefwaarde is, maar het absolute maximum. De nadelen van alcoholgebruik zijn bij elke geconsumeerde hoeveelheid groter dan de voordelen. Met andere woorden: wie zijn gezondheid wil bevorderen, doet er het beste aan om van alle alcoholgebruik af te zien.

De alcoholbranche reageerde als door een wesp gestoken. De Stichting Verantwoord Alcoholgebruik (Stiva), overkoepeling van importeurs en producenten van alcoholhoudende dranken) noemde meteen de richtlijn onvoldoende onderbouwd en te streng. Zij blijft het oude advies hanteren van één glas per dag voor vrouwen en twee glazen voor mannen, en de oude slagzin "geniet maar drink met mate".

Achteraf is gebleken dat de Stiva voorafgaand aan de publicatie, pogingen heeft ondernomen om de alcoholrichtlijn aangepast te krijgen. Daarover is een telefoongesprek gevoerd tussen de voorzitter van de Stiva en de staatssecretaris, met medeweten van minister Schippers. Een kwalijke zaak voor bewindslieden van **volksgezondheid** als zij inspraak gunnen aan commerciële belangen in de adviezen van de **Gezondheidsraad**.

Begin maart heeft de Stiva een aparte website geopend, www.alcoholrichtlijn.nl, om haar argumenten uit te dragen en het advies van de Gezondheidsraad onderuit te halen. Zij baseert zich daarbij onder andere op de befaamde J-curve, volgens welke uiterst matige drinkers een betere gezondheidstoestand zouden hebben dan niet-drinkers. Daaruit concludeert de Stiva dat per dag 1 glas voor vrouwen en 2 glazen voor mannen, gezondheidswinst zou opleveren tegenover helemaal niet drinken. Wie de J-curve echter goed bekijkt, ziet dat het laagste risico ligt bij 0,5 glas

COMMERCIE EN GEZONDHEIDS-
BELANGEN ZIJN ELKAARS
TEGENPOLEN

per dag voor vrouwen en 0,7 glas voor mannen. Dat is veel minder alcohol dan wat de Stiva ons wil laten drinken.

De J-curve is verder behept met een principiële fout: alle niet-drinkers zijn op één hoop geveegd. Onder de niet-drinkers bevindt zich echter een grote groep personen die om gezondheidsredenen met drinken gestopt is. Die groep haalt de gemiddelde gezondheidstoestand van de niet-drinkers omlaag.

Verder schermt de Stiva met "wetenschappers uit binnen- en buitenland" die tot conclusies komen die haaks staan op de conclusies van de Gezondheidsraad. Die worden niet met naam en toenaam genoemd. Rekent de Stiva daar ook de frauderende dr. D.K.Das van de universiteit van Connecticut bij, met zijn vele, voornamelijk voor wijn positieve publicaties?

Tenslotte beweert de Stiva dat er de afgelopen tien jaar geen wezenlijk nieuwe inzichten op dit terrein zijn opgekomen. Maar juist de afgelopen tien jaar zijn diverse oude inzichten onjuist of verouderd gebleken. In deze periode viel bijvoorbeeld de ontmaskering van dr. D.K.Das als fraudeur, de ontmaskering van de mythe van de rode wijn, en de constatering dat er geen veilige ondergrens valt aan te geven, noch voor alcohol tijdens de zwangerschap, noch voor de relatie tussen alcohol en kanker.

De Wereld Gezondheids Organisatie (WHO) stelt al jaren dat voor alcohol geldt: hoe minder hoe beter. Het advies van de Gezondheidsraad sluit daar naadloos bij aan. Verdere versterking werd nog aangeleverd toen in de tweede helft van maart dit jaar een artikel verscheen van een groep Canadese wetenschappers onder leiding van dr. Tim Stockwell.

Zij komen tot de conclusie dat er geen positieve gezondheidseffecten van matig alcoholgebruik verwacht kunnen worden. Er lijkt een lineair verband te bestaan tussen de hoogte van de alcoholconsumptie en de fysiologische schade. Met andere woorden, iedere hoeveelheid alcohol veroorzaakt schade, alleen is die schade soms zo klein dat hij bij de huidige stand van de wetenschap nog niet valt aan te tonen.

FEITEN EN COMMENTAREN OVER ALCOHOL EN DRUGS

116-de jaargang no. 4

juli-augustus 2016

NEDERLAND HEEFT EEN ALCOHOLVRIEN- DELIJKE CULTUUR LATEN ONTSTAAN

Nederland heeft een uitgesproken alcoholvriendelijke cultuur. Die is ons niet van de ene op de andere dag komen aanwaaien. Die hebben wij vanaf midden vijftiger jaren zo laten groeien. Achteraf is het gemakkelijk om de oorzaken ervan te benoemen.

De eerste oorzaak is tweeledig, en ligt in de eerste tien jaar na het einde van de Tweede Wereldoorlog. Namelijk de individualisering van alcoholproblemen, plus de toenemende welvaart. De erkenning van alcoholisme als een ziekte, maakte van alcoholproblemen individuele medische problemen. Medische problemen konden met medische middelen opgelost worden, of opgelost gaan worden. In die jaren heerste nog een blind vertrouwen in de medische wetenschap.

Dat was het begin van de verandering van onze cultuur. Het publiek ging er op vertrouwen dat zij bij problemen met alcohol, daar wel door de dokter vanaf geholpen konden worden. De politici waren blij dat zij het probleem aan de medici konden overlaten. Dan waren zij van het vervelende probleem af, en konden zij zich "populair maken met drank voor het volk". Het resultaat was de herziene drankwet van 1967, die de alcoholbranche veel meer vrijheid gaf.

Er verscheen steeds meer bier en wijn in de supermarkten. De consumptie van alcohol nam tot in de tachtiger jaren enorm toe. Dat gaf steeds meer problemen. Tegen die individuele medische problemen, stichtte de overheid steeds meer consultatiebureaus voor alcoholisme. Dat was echter niet meer dan symptoombestrijding. De oorzaken van de overconsumptie werden niet aangepakt. De consumptie bleef stijgen, het aantal slachtoffers en de kosten eveneens.

In 1985 kwam de staatssecretaris van volksgezondheid met de concept-nota "Alcohol en Samenleving". Daarin werd erkend dat de aanpak als individueel medisch probleem had gefaald. Met de woorden van de nota: *"Wij zijn dan ook van mening dat alcoholproblemen niet langer uitsluitend op het individuele niveau kunnen worden benaderd door ze als ziekte of deviant gedrag van het individu te beschouwen. De alcoholproblematiek is een maatschappelijk verschijnsel geworden dat de volksgezondheid bedreigt en dat op een breed maatschappelijk niveau om maatregelen vraagt"*.

Sinds het aannemen van de nota als beleidsstuk is er een voortdurende worsteling gaande tussen de medische wereld en de economisch belanghebbende branche om het preventiebeleid. Een grote misser voor de volksgezondheid, was de aanname van de motie Janmaat-Abbe door de Tweede Kamer in 1988. Daardoor moest de regering afzien van ingrijpen in de alcoholreclame, en werd het aan de alcoholbranche gegund om door middel van zelfregulering een bijdrage aan het matigingsbeleid te leveren.

In 1999 constateerde minister Borst dat de zelfregulering geen wezenlijke bijdrage aan het matigingsbeleid had geleverd. De branche kwam daarop met een herziening van de code voor de alcoholreclame, die echter op sommige punten een versoepeling tegenover de oude code inhield.

Sinds de inwerkingtreding van de herziene Drank- en Horecawet in 2000, is de druk van medische zijde om eindelijk serieus werk te maken van een preventiebeleid sterk toegenomen. Ingrijpen in de alcoholreclame lijkt daarmee een kwestie van tijd te zijn geworden.

dr. ir. D. Korf

Britse "pub" lijkt uit te sterven

Steeds strengere eisen met betrekking tot de hygiëne, tot de brandveiligheid, tot tabaksgebruik, enz., maken het overal in Europa steeds moeilijker voor kleine cafés om het hoofd boven water te houden.

In Groot-Brittannië is die tendens bijzonder sterk. Meer dan een kwart van de typisch Britse "pubs" is sinds 1980 verdwenen. In 1980 waren het er nog ruim 70.000. Nu zijn er minder dan 50.000 over.

Engeland zou Engeland niet zijn, als er geen club opgericht zou zijn om die ontwikkeling tegen te houden. Pubeigenaren en overtuigde pubbezoeke-sloten zich aaneen en richtten de *Campaign for Real Ale* op.

Men kan zich afvragen of op dit terrein de hang naar het ouderwetse wel zin heeft. De wetenschap staat niet stil, heden ten dage wil iedereen hygiënische omstandigheden, vluchtdeuren en vluchtroutes, enz. Het is aanpassen of ten onder gaan.

SWOV wenst eindelijk verbetering

REGISTRATIE OORZAKEN VAN VERKEERS-ONGEVALLen NOG STEEDS GEBREKKIG

De registratie van verkeersongevallen is nog steeds niet op orde. Zo kijkt men niet altijd of er sprake was van alcoholgebruik. Aldus Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (SWOV) in een reactie op het pleidooi van VVD-Kamerlid Barbara Visser voor gericht onderzoek naar de oorzaken van ongevallen.

Woordvoerder Stipdonk van de SWOV stelt dat er de laatste jaren wel wat aan de registratie is verbeterd, maar nog lang niet genoeg. *"Als iemand gedronken heeft en zichzelf doodrijdt, kan niet geconstateerd worden of er sprake was van alcohol in het bloed, want dat wordt niet gemeten. Hetzelfde geldt voor bellen of appen vlak voor een ongeluk"*.

De vraag naar registratie van het alcoholpromillage bij eenzijdige dodelijke ongevallen is jaren geleden ook al gesteld. Het initiatief was uitgegaan van de vereniging van (letsel)schade advocaten en van een comité van nabestaanden van de slachtoffers. De SWOV ondersteunde toen hun verzoek. De nabestaanden wilden antwoord op de vraag *"of oom Piet zelfmoord had gepleegd door keihard tegen een boom te rijden, of dat hij te veel alcohol in zijn bloed had gehad"*. Het verzoek is destijds afgewezen omwille van de privacy van de slachtoffers.

Om gericht te kunnen werken aan verbetering van de verkeersveiligheid,

ARTSEN SPOEDEISENDE HULP ZIJN DRONKEN PATIËNTEN ZAT

Midden april luidde het Amsterdamse Onze-Lieve-Vrouwen Gasthuis de noodklok over de overlast door beschonken personen op de spoedeisende hulp (SEH-afdeling). Zeker tweederde van de patiënten die op een vrijdag- of zaterdagavond bij de SEH-afdeling binnenkomt, heeft te diep in het glaasje gekeken. Sommigen schelden, spugen, dreigen en gooien met spullen.

De hulpverleners op de SEH zien pieken van dronken patiënten in de vrijdagavond na uitgelopen vrijdagmiddagborrels op kantoor, in de vroege zaterdagochtend na sluitingstijd van de cafés, en in de vroege zondagochtend. De meesten van de overlastgevers zijn tussen de 20 en 40 jaar oud, en hadden een ongeluk bij het fietsen.

De overlast die zij veroorzaken is groot. Ze zijn vervelend en onrustig. Ze hebben heel vaak geen zin om te wachten tot zij behandeld kunnen worden. Ze eisen spoedbehandeling en worden agressief. Gewone spoedgevallen en personeel worden daarvan de dupe.

De noodkreet van het OLVG kreeg een week later ondersteuning in een persbericht van de Nederlandse Vereniging van Spoedeisende Hulp Artsen (NVSHA). Die vereniging stelt dat alcohol moeilijker verkrijgbaar en flink duurder moet worden. Ook moet er op de flessen en blikjes een waarschuwing komen over het gevaar voor de gezondheid, net als bij sigaretten. En

de overheid moet meer doen aan voorlichting over de gevaren van alcohol.

Voorzitter C. van den Brand van de NVSHA geeft als toelichting: *"Drank moet door de maatschappij veel minder normaal gevonden worden. Bij roken is dat door de vele campagnes veranderd, zeker als er kinderen bij zijn. Dat moet ook bij alcohol gebeuren. Hier ligt mede een taak voor de overheid"*.

De noodkreet van het OLVG en de ondersteuning daarvan door de NVSHA, leidden ook tot kamervragen aan staatssecretaris Van Rijn van volksgezondheid. Die vindt het een goede zaak dat de NVSHA aan de bel heeft getrokken. Inmiddels is er overleg geweest tussen de ministeries van VWS en V&J en de voorzitter van de NVSHA.

Uit het antwoord van de staatssecretaris blijkt dat de handhaving van het voor de horeca geldende verbod op doorschenken aan personen onder de invloed, lastig te handhaven is. Ons inziens lost dat verbod de problemen op de SEH-afdelingen ook niet volledig op, want het voorkomt niet dat mensen dronken worden. Aangeschoten personen buiten de deur zetten, en verplicht blazen om ergens nog naar binnen te mogen, zouden de problemen meer verkleinen.

Over de concrete suggesties van de NVSHA doet de staatssecretaris geen inhoudelijke uitspraak. Hij meldt slechts dat hij ze mee zal nemen naar de evaluatie van de DHW. Wel geeft hij aan dat er hard moet worden opgetreden tegen de overlastgevers op de SEH's. De schade die zij veroorzaken moet bij hen in rekening gebracht worden.

Ons inziens is het goed dat er eindelijk verzet komt tegen de drankoverlast in ons land. Hopelijk zullen ambulancepersoneel en brandweer om maar twee voorbeelden te noemen, zich ook achter de oproep van de NVSHA scharen.

Dingeman Korf

zou men van alle verkeersongevallen de oorzaak moeten weten. Dus niet alleen van de dodelijke, maar ook van de ongevallen met letsel. De SWOV zou daarom ook graag willen weten wat het letsel van de slachtoffers was. Dat betekent inzage in de gegevens van de ziekenhuizen. Dat is moeilijk door de wet bescherming persoonsgegevens. Stipdonk: *"Als je alles weet van alle ongevallen, kun je precies nagaan welke factoren er het meest toe doen en welke maatregelen dus het meest effectief zijn om de veiligheid te verbeteren. Zo simpel is het"*.

Eind 2013 zou de registratie van verkeersdoden al op orde zijn, beloofde toenmalig minister van Veiligheid en Justitie Ivo Opstelten.

COLOFON

De GO: tweemaandelijks voorlichtingsblad over alcohol en drugs, uitgegeven door de Stichting ANGOB. ISSN 0166-2880.

Postabonnement € 10,- per jaar.

Verantwoordelijk eindredacteur:

Dr. ir. D. Korf, Dresselhuisweg 20, 4105 DB Culemborg, tel 0345-473239, e-mail: dkorf@telfort.nl

Administratie:

W. Matla, Hof van Delftlaan 119, 2613 BL Delft, tel. 06 22 952178, giro NL81 INGB 0000 849058.

Artikelen voorgaande nummers:
www.angob.nl

Twee vormen van huidkanker gerelateerd aan alcohol

ALCOHOL KAN HUIDKANKER VEROORZAKEN

Alcohol verhoogt het risico op de twee belangrijkste vormen van huidkanker : melanoom en plaveiselcel carcinoom. Voor melanoom werd dit al in 2014 bekend. Anderhalve maand geleden bleek dit ook het geval voor plaveiselcel carcinoom. Hoe hoger de alcoholconsumptie hoe groter het risico.

Het lijkt op het eerste gezicht niet voor de hand te liggen, een verband tussen alcoholconsumptie en huidkanker. Immers huidkanker wordt toch vooral veroorzaakt door stoffen of stralen die op de huid inwerken. Huidkanker als gevolg van de UV-straling van de zon, of als gevolg van contact met agressieve chemicaliën, zijn bekende gevallen. Maar je smeert een alcoholisch drankje toch niet op je huid?

In ons land krijgen jaarlijks bijna 105.000 mensen de diagnose kanker over zich uitgesproken. In ruim 14.700 gevallen gaat dat om huidkanker. Dat laatste getal is dusdanig hoog dat de preventie van huidkanker meer aandacht verdient dan hij gewoon-

lijk krijgt. Huidkanker behoort tot de drie meest voorkomende kankers. In Groot-Brittannië staat huidkanker zelfs op de eerste plaats. Het publiek beter informeren over het risico is dus een dringende zaak.

Een team van onderzoekers van verschillende universiteiten en ziekenhuizen, onder leiding van dr. Eva Negri, kwam in 2014 al met een publicatie waarin werd aangetoond dat alcoholgebruik de kans op melanoom, de gevaarlijkste vorm van huidkanker, vergrootte. De onderzoekers vergeleken de voorgeschiedenis van 6200 patiënten met melanoom met die van een controlegroep. De patiënten bleken duidelijk meer alcohol te consumeren dan de personen uit de controlegroep.

WENS DR. VAN DER LELY : LEEF- TIJDSGRENS NAAR 21 JAAR

Kinderarts Nico van der Lely van het Reinier de Graaf Gasthuis in Delft, had hoge verwachtingen van de verhoging van de leeftijdsgrens voor alcohol naar 18 jaar. Nu moet hij bekennen "het valt me zwaar tegen, ik had gedacht dat het meer effect zou hebben".

Van der Lely doelt daarmee op de ruim 19 procent toename van spoedbehandelingen van minderjarigen in alcoholpoli's. In 2015 telde het Nederlands Signaleringscentrum Kindergeneeskunde (NSCK) 931 jongeren in coma na een drinkgelag. Bij 691 van hen bleek bovendien sprake van een complete alcoholvergiftiging.

In 2014 bedroeg het aantal alcoholvergiftigingen van minderjarigen nog "slechts" 545. In 2015 dus een toename met bijna 27 procent. De naleving van de per 1 januari 2014 verhoogde leeftijdsgrens is nog lang niet volledig. Het zal nog wel een paar jaar duren voor we in de buurt komen.

Van der Lely vindt om medische redenen een leeftijdsgrens van 18 jaar nog niet hoog genoeg. *"Medisch gezien moet de grens eigenlijk naar 21 jaar, zoals ook in veel staten in Amerika het geval is. Daar is de politiek zich beter bewust van zijn maatschappelijke ver-*

antwoordelijkheid op dit vlak dan in Nederland".

Jong beginnen met drinken kan onherstelbare schade aan het brein aanrichten. Drank beschadigt cellen. In het bijzonder wanneer er sprake is van alcoholvergiftiging. Het brein van pubers is nog onvolgroeid, er worden nog voortdurend nieuwe hersenverbindingen gevormd. Die nieuwe verbindingen zijn nog erg broos en kunnen gemakkelijk beschadigd raken. Pas met 25 á 26 jaar hebben die verbindingen hun volwassen sterkte bereikt.

Dat kan er volgens Van der Lely toe leiden dat het IQ van een minderjarige "binge drinker" uiteindelijk één tot twee opleidingsniveaus daalt. Dat heeft voor het slachtoffer enorme maatschappelijke en sociale consequenties. Ook trouwens voor de Nederlandse economie.

De kinderarts maakt zich verder niet alleen zorgen over de hersenen van jonge drinkebroers. Ook de kans om later kanker te krijgen vormt volgens hem een bedreiging. *"En het vreemde is : dat is in Nederland bij het grote publiek - en dus ook bij de jeugd - nauwelijks bekend. In Engeland wordt veel indringender gehamerd op de relatie tussen alcohol en het ontstaan van kanker".*

Nederland kan dus nog wat leren van Engeland en Amerika.

Anderhalve maand geleden verscheen een publicatie over een zeer breed opgezet Amerikaans onderzoek naar plaveiselcel carcinoom (PCC). Voor het onderzoek gebruikten de wetenschappers gegevens van een drietal cohorten die ingesteld waren in de tachtiger jaren van de vorige eeuw. Gezamenlijk omvatten die ruim 200.000 deelnemers. Die zijn op gezette tijden ondervraagd over hun consumptie- en leefgewoonten, en over doorgemaakte ziekten. Voorzover nog te achterhalen, werd van de overledenen ook de doodsoorzaak geregistreerd.

De onderzoekers vonden onder de deelnemers 4518 gevallen van PCC. Vervolgens werden die gevallen bekeken op hun alcoholinname, zowel naar hoeveelheid als naar type drank. Daaruit bleek dat de alcoholdrinkers een hoger risico hadden dan de geheelonthouders. Bovendien was er een duidelijk verband tussen de hoeveelheid alcohol en de vergroting van de kans op plaveiselcel carcinoom.

Vrouwen liepen meer risico dan mannen. Bij mannen bleek een consumptie van minder dan anderhalf glas per dag vrijwel geen vergroting van het risico te veroorzaken. Elk glas meer vergrootte het risico met ongeveer 20 procent.

Dr. Negri vermeldde in 2014 al een drietal mogelijke oorzaken voor de vergroting van de kans op huidkanker. In de eerste plaats is het primaire afbraakproduct van alcohol, acetaldehyde een bekende carcinogene stof. Die vergroot de kans op allerlei vormen van kanker, zij het niet in gelijke mate. Daarnaast verzwakt alcohol het immuunsysteem, waardoor tumorvorming minder goed door het lichaam wordt onderdrukt.

De derde oorzaak is meer een psychologische. Alcohol maakt veel mensen vergeetachtig en vaak ook slaperig. Daardoor kunnen zij gemakkelijk vergeten om zich opnieuw in te smeren als zij een hele dag op het strand vertoeven. En als zij in slaap vallen, is het risico op zonnebrand nog veel groter. Ook lijkt alcohol de huid gevoeliger te maken voor verbranding door UV-licht.

Professor Chris Bunker, voorzitter van de Britse vereniging van dermatologen, merkt hierover op *"Britten staan nu niet direct bekend om hun matigheid, zowel met betrekking tot alcohol als met betrekking tot zonnebaden".*

Met de zomer in het vooruitzicht, zouden alle Nederlanders het voorgaande in gedachten moeten houden.

Dingeman Korf

VADERDAG = DRANKDAG ?

Afgelopen juni kregen we ter gelegenheid van vaderdag weer extra veel reclamefolders in de brievenbus. Daarin diverse advertenties waarin alcoholische dranken werden aanbevolen als vaderdagcadeau ! Een kwalijke zaak, want vaderdag is toch vooral een feest voor kinderen. Moeten die drank gaan kopen voor hun vaders ?

Het bontst maakte Gall & Gall het, met op de voorpagina in grote letters de tekst : **"JE VADER WIL GEEN NIEUWE SOKKEN. En ook geen zak drop. Echt niet, hij wil een fles whisky of een stevige rode wijn."** Een tekst duidelijk gericht tot kinderen, ter inleiding van een folder vol met aanbiedingen van drank tegen verlaagde prijzen. Daarmee proberen de reclamejongens kinderen te indoctrineren met het idee dat vaders graag een alcoholisch drankje consumeren. Alvast ter voorbereiding op de tijd dat zij zelf vaders zijn ?

Vaders worden daarmee in de rol van het slechte voorbeeld gedrongen. Want de officiële richtlijn van VWS zegt "voorkom dat je kinderen vóór hun achttiende al aan de alcohol gaan". Een goed voorbeeld versterkt het effect van die goede raad. Dus : drink niet in tegenwoordigheid van (jonge) kinderen.

Ook zou je de tekst van Gall & Gall kunnen lezen als een oproep tot wetsovertreding. Immers, kinderen beneden de achttiën mogen volgens de wet helemaal geen alcohol kopen, ook niet voor hun vaders.

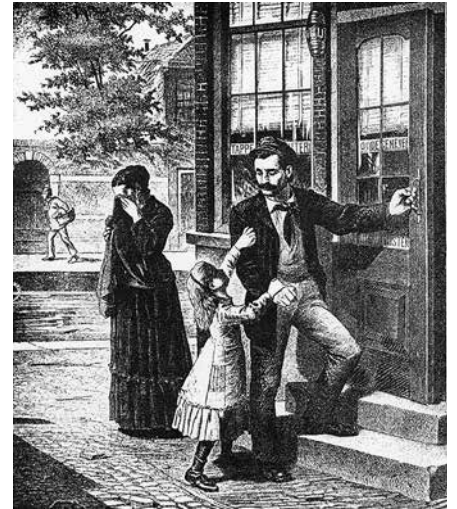
De Hema deed weinig onder voor Gall & Gall, met de tekst **"dit wil iedere vader hebben"** gevolgd door de afbeelding van een bierbrouwpakket. En dat met een aanbiedingsprijs 6 euro beneden de normale prijs.

Ook Albert Heijn deed mee met de veralcoholisering van vaderdag. In zijn folder trof ik een **Vaderdag geschenkset speciaalbieren**. Ook

hier afgeprijsd ten opzichte van de normale prijs.

Moet de drankbestrijding die befaamde plaat "Ach Vader, niet meer" weer tevoorschijn halen ? Die van bijna anderhalve eeuw geleden ?

P. B.

LATE GEVOLGEN VAN COMADRINKEN

Een onderzoek onder 277 Duitse ex-comadrinkers heeft uitgewezen dat zij relatief vaak problemen hebben. Het tijdsverloop tussen hun comadrinken en de enquête beliep 5 tot 13 jaar.

De onderzoekers selecteerden uit de dossiers van vijf Duitse ziekenhuizen 1603 gevallen van behandeling van minderjarigen wegens alcoholvergiftiging. Deze voormalige patiënten waren geselecteerd op het inmiddels 20 jaar of ouder zijn.

De voormalige patiënten werden uitgenodigd om deel te nemen aan het onderzoek. Daarvoor zouden zij telefonisch geïnterviewd worden. Toestemming werd verkregen van 277 personen, waaronder 124 vrouwen (ruim 44 procent). Retrospectief werden hun medische dossiers geanalyseerd om te zien of hun huidige toestand te voorspellen was geweest. De gemiddelde leeftijd bij de interviews was 24,4 jaar.

De ex-patiënten bleken hun leven nauwelijks verbeterd te hebben. Maar liefst 44,8 procent bleek de afgelopen dertig maanden tenminste eenmaal zwaar gedronken te hebben (5 of meer glazen bij één gelegenheid). Alcoholmisbruik was voorgekomen bij 12,6 procent van de geïnterviewden, en maar liefst 19,9 procent was verslaafd aan alcohol.

Verder bleek 10,8 procent van hen in het voorafgaande jaar in behandeling te zijn geweest bij de GGZ. En maar liefst 36,1 procent gaf toe zich delinquent te hebben gedragen.

Deelname aan comazuipen vertoont daarmee een nauwe correlatie met problemen in het latere leven.

In veel gemeenten geen enkele boete uitgeschreven voor minderjarigen

MEERDERHEID GEMEENTEN LAKS MET HANDHAVING LEEFTIJDSGRENS

In meer dan de helft van de Nederlandse gemeenten is in 2015 geen enkele boete uitgeschreven aan minderjarigen voor het kopen of drinken van alcohol. Aldus cijfers van het Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB).

Het totale aantal boetes voor minderjarigen is vorig jaar wel gestegen. Nogal fors zelfs. Van 370 in 2014 naar 1104 vorig jaar. Sommige gemeenten maken dus wel serieus werk van hun taak. Die taak hebben zij sinds 1 januari 2013 toegewezen gekregen in het kader van de decentralisatie van overheidszaken. Vóór 2013 was het de (landelijk werkende) Voedsel- en Warenautoriteit die verantwoordelijk was voor het toezicht op de naleving van de Drank- en Horecawet (DHW).

Ruim tweederde van de boetes werd uitgedeeld door gemeentelijke toezichthouders (BOA's). De rest door de politie. Het overgrote deel, ruim 80 procent, van de uitgeschreven boetes kwam voor rekening van jongens. Daarbij opvallend veel 16- en 17-jarigen. De jongste overtreders waren twee 12-jarige jongens uit de gemeente Zwolle.

Koploper met de meeste boetes voor overtreding van de leeftijdsgrens voor alcohol was de gemeente Terschelling. In 2015 werden daar 81 bekeuringen uitgedeeld aan minderjarigen. Die gemeente doet al jaren pogingen om haar slechte reputatie van alcoholparadijs voor jongeren kwijt te raken. Op de tweede plaats kwam de veel grotere gemeente Rotterdam, met 44 bekeuringen. In treurige tegenstelling daar tegenover stond

Amsterdam, met slechts 5 bekeuringen. Dan deed een plattelandsgemeente als Steenwijkerland met 26 bekeuringen het aanzienlijk beter.

De grote variatie tussen verschillende gemeenten bij de handhaving van de leeftijdsgrens, met ruim 50 procent niet-handhavers, maakt het aannemelijk dat er "alcoholtoerisme" zal gaan ontstaan (zo dat al niet is ontstaan). Want jongeren zijn niet dom, die komen er wel achter waar zij het minste risico lopen om bekeurd te worden. Dan gaan zij dáár naar de kroeg of disco, of doen zij hun inkopen. Een ontwikkeling waartegen al gewaarschuwd is door een groot aantal organisaties toen de plannen voor decentralisatie van overheidszaken bekend werden. De bezwaren kwamen zowel van de politie als van ziekenhuizen, van GGZ's als van preventie-organisaties (waaronder ook de ANGOB). De regering veegde de bezwaren echter van tafel.

Dingeman Korf

Top vijf gemeenten handhaving leeftijdsgrens

Terschelling	81
Rotterdam	44
Den Haag	36
Zwolle	35
Deventer	30

HEINEKEN IN AFRIKA BEPAALD GEEN "WELDOENER"

Heineken presenteert zichzelf graag als "weldoener" in Afrika. Premier Rutte en koningin Maxima hebben de bierbrouwer een schoolvoorbeeld voor hulp en handel in derde-wereld landen genoemd. Onderzoeks-journalist O. van Beemen deed onderzoek en schetst in zijn onlangs verschenen boek "Heineken in Afrika" een tegenovergesteld beeld.

Tijdens de VN-top eind september vorig jaar, stak premier Rutte in zijn toespraak bij de Verenigde Naties de loftrumpet over Heineken. De bierbrouwer wil in Afrika en het Midden-Oosten voor zijn plaatselijke brouwerijen 60 procent van de ingrediënten inkopen bij lokale boeren. De Volkskrant-journalist die daar verslag van deed, schreef toen: *"kan dat zomaar, een premier die tijdens een VN-top reclame maakt voor één specifiek bedrijf van zijn eigen land?"*

Naderhand bleken er aan de inkoop van Afrikaanse brouwergerst enkele minder positieve kantjes te zitten. De Afrikaanse brouwerijen van het concern en van partners, moeten verplicht een deel van hun grondstoffen inkopen via de Belgische Heineken-dochter Ibecor. Ook de afdracht uit de winst moet via Ibecor aan het moederbedrijf worden voldaan. De brouwer benadeelt daarmee de fiscus en de economie van elf Afrikaanse landen. Plus de Nederlandse fiscus. Wij berichtten daarover reeds in het januarinummer van dit blad.

Ontwikkeling of uitbuiting?

Afgelopen maart kwam een volgend schandaal met betrekking tot Heineken aan het licht. Het bierconcern kreeg de afgelopen jaren in totaal ruim 7 miljoen subsidie van de Nederlandse regering om via handel ontwikkeling in diverse Afrikaanse landen te brengen. Het TV-programma Zembla onderzocht het effect van de 1,3 miljoen euro die Heineken Ethiopië daarvan kreeg. Hoeveel "ontwikkeling", hoeveel werkgelegenheid en hoeveel inkomsten had dat opgeleverd?

Heineken Ethiopië bleek voor dat bedrag twee Ethiopische staatsbrouwerijen overgenomen te hebben. Daardoor beheerst het bedrijf nu 30 procent van de Ethiopische biermarkt. In het kader van de reorganisatie die volgde op de overname, verloren 699 Ethiopische werknemers hun baan. Daardoor ontvangt de Ethiopische schatkist minder loonbelasting. En door de Ibecor constructie ontvangt de schatkist ook nog eens minder winstbelasting. Een IMF-deskundige noemde de situatie er één met twee verliezers (de Ethiopische schatkist en de ontslagen werknemers) en één winnaar: Heineken.

De publiciteit over het gedrag van Heineken, leidde tot Kamervragen (J.Voordewind, Sh.Gesthuizen) aan minister Ploumen van Ontwikkelings-samenwerking. Uit het antwoord van de minister bleek dat het totale bedrag 7,147 miljoen euro was geweest, en dat gecontracteerde boeren niet uitsluitend aan Heineken behoeven leveren, mits zij de met Heineken overeengekomen hoeveelheid metterdaad leveren.

Verder maakte de minister nog eens flink reclame voor Heineken. Op de vraag of de Nederlandse regering niet een grote financiële bijdrage heeft geleverd aan het stimuleren van het drinken van alcohol door Ethiopiërs, antwoordde zij dat de Nederlandse overheid door deze subsidie een bijdrage levert aan duurzame economische ontwikkeling door het verbeteren van de landbouwmethoden en het vergroten van de voedselproductie. Ook merkt zij op dat Heineken in zijn reclamecampagnes nadrukkelijk het

HEINEKEN VERKOOPT AGRESSIE
IN EEN BLIKKIE OF EEN FLESSIE

TROUBADOUR JOOP VISSER

verantwoord gebruik van alcohol benadrukt.

Wij vragen ons af of de tekst van de minister door Heineken is geschreven. En sinds wanneer is het produceren van bier een vergroting van de voedselproductie? En wat is verantwoord gebruik van alcohol (en dus van gerst) in een land waar nog hongersnoden heersen? Zou het voor de ontwikkeling van Afrika niet veel beter zijn als de Ibecor constructie werd verboden?

Afrika meest winstgevende continent

Van Beemen constateert verder dat Heineken in Afrika de beste zaken doet. Niet in Europa of Amerika. Van de totale winst die het bierconcern in 2014 maakte, werd 21 procent in Afrika verdiend. Van de hectoliters bier werd 15 procent in Afrika verkocht. Met andere woorden, de winstmarge was in Afrika hoger dan elders. Per verkocht biertje verdiende Heineken in Afrika bijna 50 procent meer. Dat komt voor een deel door de lagere productieprijzen als gevolg van de lage lonen. De verkoopprijs ligt ver boven de productieprijzen. Want een Ethiopiër betaalt bijna hetzelfde voor een biertje als een Europeaan.

Van Beemen ontdekte tijdens zijn onderzoek nog enkele andere kwalijke zaken. In Nigeria organiseert Heineken zelfs een jaarlijks gezondheidssymposium. Daar beweren zogenaamde experts dat bier allerlei ziekten kan voorkomen. Dat wordt dan braaf opgeschreven door lokale journalisten, die daar waarschijnlijk voor betaald krijgen. Het bier krijgt daarmee de rol toebedeeld die het vuurwater voor de Noordamerikaanse Indianen had.

Ook benadrukt Heineken volgens Van Beemen dat traditionele Afrikaanse drankjes gevaarlijk zijn. Maar die bevatten meestal juist minder alcohol. De buitenwereld, inclusief Rutten en Ploumen, gelooft in het weldoenersverhaal en in de fraaie propagandafilmpjes. Maar Van Beemen's conclusie luidt **dat Heineken de armoede in Afrika eerder in stand houdt dan verdrijft.**

Dingeman Korf

SLIJTERSUNIE DOET VNG KORT GEDING AAN

De SlijtersUnie heeft een kort geding aangespannen tegen de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). De SlijtersUnie eist dat de VNG burgemeesters oproept om met onmiddellijke ingang te stoppen met de door rechter en regering verboden proef met mengvormen van winkels en horeca. Het geding dient deze maand.

De rechtbank in Overijssel heeft onlangs bepaald dat wijnverkoop in een boekhandel niet is toegestaan. De Drank- en Horecawet biedt geen ruimte voor experimenten met dergelijke mengvormen. En evenmin voor gratis verstrekking van alcohol door winkeliers en dienstverleners (bijv.

kappers). Staatssecretaris Van Rijn heeft de VNG daar al enkele malen op gewezen. De SlijtersUnie heeft de VNG daarop verzocht de experimenten te staken.

Noch de VNG, noch de deelnemende gemeenten willen gehoor geven aan de oproep om de proef te staken. Daarom heeft de SlijtersUnie nu gegrepen naar het middel van het kort geding om zo snel mogelijk het einde van deze experimenten te bewerkstelligen.

Eerder had de branche-organisatie van de slijters al strafrechtelijke aangifte gedaan tegen de VNG wegens het opzettelijk uitlokken van strafbare feiten. Die aangifte is nog in behandeling.

EUROPESE COMMISSIE WIL ALCOHOL-RECLAME TEVEEL RUIMTE GEVEN

In de laatste week van mei presenteerde Eurocommissaris Oettinger een ontwerpvoorstel ter regulering van TV- en Internetreclame (AVMSD rapport). Maatregelen ter beperking van alcoholreclame ontbreken daarin. Een zestal gezondheids- en consumentenorganisaties heeft daartegen protest aangetekend.

Het ontwerpvoorstel moet leiden tot een nieuwe Europese richtlijn voor Audiovisuele Mediadiensten (AVMSD). Ten behoeve van het nieuwe ontwerpvoorstel zijn belanghebbenden ("stakeholders") geconsulteerd. De zes hierboven genoemde organisaties hebben daar aangegeven dat de nieuwe richtlijn beter dan de oude, minderjarigen moet beschermen tegen blootstelling aan alcoholreclame.

De richtlijn Audiovisuele Mediadiensten is de enige regelgeving voor de media die geldt in de gehele Europese Unie. Aangezien audiovisuele diensten een duidelijk grensoverschrijdend karakter hebben, is het dus van belang zoveel mogelijk gezamenlijk te

regelen. Er worden in het voorstel twee artikelen gewijd aan alcoholreclame. Deze hebben echter nauwelijks enig beschermend effect ten opzichte van minderjarigen.

In de toelichting op het voorstel valt te lezen dat minderjarigen beter beschermd moeten worden tegen schadelijke TV-reclame. Maar het blijft bij die gratuite opmerking. Er wordt niets concreets voorgesteld om het aantal alcoholspots te verlagen dat minderjarigen dagelijks te zien krijgen. In tegendeel, de regels voor TV-reclame in het algemeen worden aanzienlijk verruimd.

Zo wordt voorgesteld dat tussen 07.00 u en 23.00 u maar liefst 20 procent van de zendtijd aan reclame mag worden besteed. Dit zal leiden tot een forse toename van het totale aantal reclamespots. Het valt niet te verwachten dat de alcoholbranche die verruiming onbenut zal laten.

Een ander ongunstig aspect van het voorstel, is het feit dat er méér overgelaten moet gaan worden aan zelfregulering door de alcohol industrie en aan co-regulering door regeringen in samenwerking met de alcoholindustrie.

En dit...

... was doodslag met behulp van een auto na fors alcoholgebruik.

De dader was een 22-jarige beginnend automobilist uit Arnhem. Hij was dronken en reed op een gegeven moment op de John Frostbrug op de verkeerde weghelft. Een aanrijding met een tegenligger was het onvermijdelijke gevolg. Daarbij kwam een 39-jarige Arnhemse vrouw om het leven.

Uit de bloedproef bleek dat de man 1,63 promille alcohol in zijn bloed had. Ruim achtmaal het toelaatbare maximum van 0,2 promille voor beginnende bestuurders. Zijn rijbewijs werd ingenomen.

Binnenkort staat de man voor de rechter. Dan hoort hij of hij zijn rijbewijs terugkrijgt, en zo ja wanneer

* * *

... was een poging tot doodslag na zwaar drinken.

De dader was een 53-jarige

inwoner van IJlst. Op het oog een keurige man. Maar hij was zwaar aan de drank. Op een gemiddelde dag dronk hij een stuk of zes blikjes bier, tot twee flessen wijn en nog wat whisky.

Hij was sinds negen jaar gescheiden van zijn vrouw. Het stel had alleen nog contact over hun zoon. Dat liep goed totdat de man hoorde dat zijn ex een nieuwe vriend had. Toen sloeg de vlam bij hem in de pan. Hij zocht zijn ex op en stak haar meerdere keren met een mes.

Onlangs stond hij voor de rechter. Daar meldde hij inmiddels afgekickt te zijn van zijn alcoholverslaving. De officier eiste een celstraf van anderhalf jaar, plus een middelenverbod plus een meldplicht bij de reclasse- ring

* * *

... was een geval van verregaande domheid door alcoholgebruik.

Het betrof een 22-jarige Rotterdammer. Hij reed na fors alcoholgebruik in een zaterdagnacht door Groningen. Hij werd door de politie aangehouden, moest blazen, en kreeg wegens dronken rijden een proces-verbaal en een rijverbod. Ook moest hij zijn rijbewijs inleveren.

ALCOHOL VERGT NET ALS
GENEESMIDDELEN EEN BISSLUI-
TER MET WAARSCHUWINGEN

In diverse landen (o.a. Nederland, Groot-Brittannië, enz.) zijn met die zelfregulering slechte ervaringen opgedaan. Die heeft namelijk niet geleid tot vermindering van de alcoholconsumptie.

De belangen van de alcoholindustrie hebben daardoor telkenmale voorrang gekregen boven de belangen van de volksgezondheid. Er is zelfs een aanbeveling van de WHO aan de regeringen om de alcoholbranche geen invloed op het alcoholbeleid te geven. Het alcoholbeleid dient het belang van de volksgezondheid te dienen.

Geen wonder dus dat een zestal gezondheids- en consumentenorganisaties zich is gaan verzetten tegen het AVMSD-voorstel.

Dingeman Korf

Later diezelfde nacht zagen dezelfde agenten zijn auto weer rijden. Ook de bestuurder bleek weer dezelfde te zijn. Hij kreeg nu twee processen-verbaal, wegens dronken rijden en wegens rijden tijdens een rijverbod

* * *

... was poging tot diefstal onder de invloed van alcohol.

Een 38-jarige inwoner van Schildwolde trof in een nacht van donderdag op vrijdag een hem onbekende man aan op de oprit van zijn garage. Hij sprak de onbekende aan. Die verklaarde wat veel te hebben gedronken en naar buiten te zijn gegaan om een luchtje te scheppen. Daarna liep hij door.

De bewoner van het huis keek nog eens goed rond en zag in de schaduw een kruiwagen staan. Daarin ontdekte hij twee autobanden, afkomstig uit zijn eigen garage. De politie werd gewaarschuwd en hield de luchtjeschepper aan. Die was inderdaad flink dronken. Hij werd meegenomen naar het bureau, waar hij het bekende dronkemansargument debiteerde van zich niets te kunnen herinneren. Hij mocht met een proces-verbaal het bureau verlaten

DAG VAN DE ALCOHOLVRIJE LEEFSTIJL 2016

Omdat het bezoek aan de traditionele begunstigersdag de laatste jaren te wensen overliet, is vorig jaar besloten om de begunstigersbijeenkomst onderdeel te laten zijn van een nieuw in te stellen "Dag van de Alcoholvrije Leefstijl". Die dag, op 19 september 2015, werd een succes. Zie daarvoor het verslag ervan op pagina 6 van dit blad van november 2015.

Dit jaar willen bestuur en beheerder de Dag van de Alcoholvrije Leefstijl nog wat grootscheepser aanpakken. Onder andere door het aantrekken van een gerenommeerde spreker die in de voorgaande maanden in de publiciteit is geweest. Uiteraard zal er ook weer tijd en aandacht voor alcoholvrije dranken zijn.

Omdat er vorig jaar relatief weinig vragen en suggesties naar voren

kwamen uit de vergadering van het bestuur met de begunstigers, is besloten om de statutair verplichte consultatie van de begunstigers door het bestuur, dit jaar op individuele basis te laten plaatsvinden. Geen aparte "vergadering" dus meer. Iedere begunstiger kan tussen de bedrijven door met secretaris, voorzitter of penningmeester overleggen over vragen of suggesties die bij hem of haar zijn opgekomen. Uiteraard mogen vragen en suggesties ook van te voren schriftelijk gedaan worden.

Een (beknopt) jaaroverzicht van de Stichting over 2015, zal gepubliceerd worden in de G.O. van september aanstaande. Als datum voor de Dag van de Alcoholvrije Leefstijl 2016 is voorlopig zaterdag 1 oktober gekozen. Die datum is echter nog afhankelijk van de spreker of spreekster die wij weten te engageren.

RADLER : PAS OP , LEES EERST HET ETIKET

De nieuwe biersoort "radler" ontleent zijn naam aan het Duitse woord voor fietser. De reclame ervoor is ook nogal op fietsers gericht, zowel wielrenners als toerfietsers. Dat wekt de indruk dat radler alcoholvrij is. In sommige advertenties wordt dat ook als zodanig genoemd. Maar koop nooit een blikje of flesje radler zonder het etiket te inspecteren !

Wie in de supermarkt de flesjes inspecteert, kan zien dat de radler van Amstel en Grolsch twee procent alcohol bevat. Bavaria heeft twee soorten blikjes, alcoholvrij en met 2 procent alcohol. Dus : KIJK VOOR U KOOPT .

Verschijsing G O

Voor het eerstkomende nummer van dit blad is 15 september gepland als verschijningsdatum.

Copij voor dat nummer graag uiterlijk 24 augustus naar de redactie sturen.

DANK EN HERINNERING

Een groot aantal begunstigers heeft de afgelopen weken vlot betaald, hetzij met de toegezonden acceptgiro, hetzij door overmaking via Internet. Ook vaak méér dan het verschuldigde minimum. Heel veel dank daarvoor. Voorlopig kan de drukker van de G.O. weer een tijd betaald worden.

Van sommigen werd nog geen betaling ontvangen. Om de kosten voor aanmaken en verzenden van nieuwe acceptgiro's te vermijden, wil ik hen verzoeken om het verschuldigde bedrag via een persoonlijke overschrijving te voldoen. Storten op giro NL81 INGB 0000 849058. Het minimumbedrag is € 10,- maar iets meer is zeer welkom.

Tot slot nog dit : mijn vaste telefoon is ingestort. Ik ben nu alleen te bereiken via mijn mobiele nummer : 06-22-952 178.

Wil Matla, Penningmeester.

OMZET HORECA 7 PROCENT GESTEGEN

In het eerste kwartaal van 2016 heeft de horeca bijna 7 procent meer omgezet dan in het eerste kwartaal van 2015. Snackbars noteerden de grootste omzetsijging. De prijzen waren in de horeca gemiddeld 2,5 procent hoger dan een jaar eerder, het volume steeg met 4,4 procent.

Ook ten opzichte van de traditioneel hoge omzet van het laatste kwartaal van het voorgaande jaar, was er in 2016 sprake van een lichte stijging. De omzet steeg met 0,7 procent. Die was echter bijna helemaal te danken aan de per 1 januari verhoogde prijzen. De aantallen maaltijden en overnachtingen liepen iets terug.

Snackbars wisten hun geldomzet het sterkst te vergroten. Ten opzichte

van een kwartaal eerder steeg de omzet met 2,6 procent, en het volume met 2,1 procent. In deze sector was er sprake van een geringe prijsverhoging. Binnen de categorie "snackbars" werden de grootste stijgingen geboekt bij de maaltijdbezorgers en de fast-food-restaurants.

Hotels en restaurants boekten in het eerste kwartaal dezelfde omzet als een kwartaal eerder. De restaurants ontvingen wat minder gasten, want het volume daalde met 0,4 procent. Die daling werd precies gecompenseerd door de prijsstijging.

De cafés boekten voor het eerst een omzetsijging die boven die van de restaurants uitging, namelijk 1,2 procent. Daarvan was 0,3 procent te danken aan prijsstijgingen. Het aantal consumpties steeg met 0,9 procent.

Kinderarts Zegers :

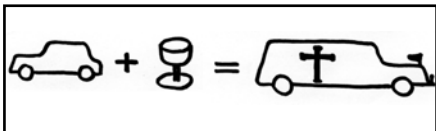
"Maak filmpje van je laveloze kind"

"Ouders moeten een filmpje maken van hun laveloze kinderen zodra ze op een SEH-afdeling belanden. Dat schrikt meer af dan een reprimande na een uit de hand gelopen stapavond". Aldus kinderarts Bas Zegers, coördinator van de regionale alcoholpoli in Eindhoven. Een wel heel drastische aanpak.

"Laat zien hoe ze er bijliggen, hoe ze hulpverleners onder spugen en de controle over hun lichaam kwijt zijn.

Kinderen reageren daar heftig op, heb ik gemerkt. Ze zien dan hoe ze de mist in zijn gegaan. Dat moet hen aan het denken zetten. Daarna moet je de beelden wissen, want je moet kinderen niet hun fouten blijven nadragen".

Verder haalde Zegers het voorbeeld aan een gemeente waar betrapte minderjarige drinkers een brief thuis krijgen van de burgemeester, en de politie in gesprek gaat met de ouders. Die aanpak maakt indruk op ouders en kinderen.

AANVANG DRINKEN VERSCHUIFT NAAR HOGERE LEEFTIJD

Het alcoholgebruik onder Nederlandse scholieren van 15 en 16 jaar, was in 2015 lager dan in 2011. Aldus onlangs bekend gemaakte cijfers van het European School Project on Alcohol and Drugs (ESPAD). Het "binge drinken" is echter nagenoeg onveranderd gebleven.

De cijfers van het ESPAD-onderzoek bevestigen de tendens die ook reeds gesignaleerd werd in het HBSC-onderzoek (zie het vorige nummer van dit blad). Er zijn twee verschillen tussen genoemde onderzoeken. Het HBSC-onderzoek handelt over alle jongeren van 11, 13 en 15 jaar, het ESPAD-onderzoek handelt specifiek over scholieren.

Het andere verschil is het feit dat HBSC-onderzoek is afgesloten met het schooljaar 2013-2014. Dat was dus voordat de leeftijdsgrens voor bier en wijn verhoogd werd van 16 naar 18 jaar. Het ESPAD-onderzoek vergelijkt het jaar 2015 (dus na de verhoging) met 2011.

Beide onderzoeken laten een afname van het drankgebruik door 15-jarigen zien. Het ESPAD-onderzoek ook een afname onder 16-jarigen. De 17-jarigen drinken onverminderd door. Toen zij 16 jaar waren mochten zij drinken, en nu zij 17 zijn en niet meer mogen drinken, lijken zij niet bereid of in staat om ermee te stoppen.

De groep van 17 jaar en ouder doet nog steeds veelvuldig aan "binge drinken". Van de drinkers in deze leeftijdsgroep doet maar liefst 72 procent aan binge drinken. Dat is sinds 2011 vrijwel onveranderd gebleven.

De afname van het alcoholgebruik onder de jongere leeftijdsklassen, heeft er toe geleid dat de gemiddelde leeftijd waarop met alcoholgebruik wordt begonnen, is gestegen van 13,1 jaar naar 13,4 jaar. Heel langzaam gaan wij dus de goede kant op.

DRANK GAAT DE BOEKHANDEL UIT

Gemeente Zwolle heeft boekhandel Waanders laten weten dat men geen wijn meer mag verkopen in de boekhandel. De gemeente had die wijnverkoop gedoogd, hoewel in strijd met de wet. Maar op 31 maart jl. deed Rechtbank Overijssel de uitspraak dat gemeente Zwolle niet op onjuiste gronden mocht afzien van handhaven van de Drank- en Horecawet. Dus ook niet in het kader van het VNG-experiment. Dit in een proces aangespannen door de Slijtersunie.

De gemeente verontschuldigt zich

Horeca Rotterdam wil jongeren harder aanpakken

ÉÉN OP DE TIEN JONGEREN ONT- DUIKT DE LEEFTIJDSGRENS

Elf procent van de scholieren tussen de 15 en 17 jaar gebruikt wel eens een vals ID-bewijs bij het uitgaan. Aldus een onderzoek van de website scholieren.com. Het AD ging op onderzoek naar de situatie in Rotterdam.

De gemeente Rotterdam telt ongeveer 21.000 inwoners van 15 tot en met 17 jaar. Bij 11 procent ontduikers van de leeftijdsgrens, zou dat betekenen dat 2300 van die jongeren zich daar aan schuldig maken. Wat merkt de horeca daarvan?

Een woordvoerder van de keten Sfeerhoreca verklaart: "Onze portiers pikken er wel eens iemand uit met een vals ID, maar niet vaak". Voorzitter Willemsen van de Rotterdamse afdeling grijpt de gelegenheid aan om zijn visie op de problematiek naar voren te brengen: "Frauderen is voor jongeren aantrekkelijk omdat ze betrekkelijk weinig risico lopen. Een minderjarige loopt het risico van een boete van maximaal 90 euro. Een schijntje vergeleken met de bijna 1500 euro die een horecaondernemer riskeert als hij drank schenkt aan een minderjarige".

Willemsen meent ook de oplossing te weten: "Wil je ID-fraude terugdringen, dan moet je die jongeren harder aanpakken. Bijvoorbeeld door een gepeperde boete naar hun ouders te sturen". Het bekende recept dus van de afgelopen zes kabinetten: straffen verhogen, en de horeca en supermarkten vooral ontzien

Voor ons is het nog maar de vraag of dat veel zal helpen zolang de pakkans zo klein is. Die moet vergroot worden. Vergroting van de pakkans kost echter veel geld voor politie en justitie. Dat

geld hebben de afgelopen kabinetten niet beschikbaar willen stellen. Dus bleef het bij de symboolpolitiek van strengere wetten uitvaardigen zonder ze te handhaven.

Het effect van een strengere strafdreiging wordt tegengewerkt doordat jongeren steeds creatiever worden in het omzeilen van de horecaregels. Eenvoudigweg het ID-bewijs van een oudere vriend, broer, etc. lenen is de oudste en nog steeds toegepaste truc, die verrassenderwijs nog steeds blijkt te werken.

Onderzoeksjournalist Brenno de Winter is ervaringsdeskundige op het gebied van valse ID's. Met een vals ID-bewijs wist hij bijna een jaar lang bij ministeries, instituten en bedrijven binnen te komen. Hij zegt: "Als de beveiligers van die organisaties al in een vals ID-bewijs trappen, dan kun je van portiers in de horeca niet verwachten dat zij de neppers er wel uit vissen. De enige remedie is investeren in beter opgeleid beveiligingspersoneel".

Ook dat biedt ons inziens slechts een gedeeltelijke oplossing. Wie op Google zoekt, komt daar tal van tips en trucs tegen voor het vervalsen en/of zelf maken van een ID-bewijs, en adressen voor het bestellen van een buitenlands ID-bewijs. Vervalsen is zo oud als de wereld. Alleen aanpakken van de alcoholcultuur van onze samenleving biedt uiteindelijk een duurzame oplossing.

Dingeman Korf

EUROPEES RAPPORT OVER ALCOHOLRECLAME

Afgelopen maart publiceerde de Europese Commissie een onderzoek van bureau Ecorys naar de blootstelling van minderjarigen aan alcoholreclame. Onderzocht waren de reclame via de televisie en de reclame via Internet.

Het onderzoek omvatte een aantal EU-lidstaten (niet alle) en handelde zowel over de hoeveelheid reclame als over de inhoud ervan. Het bleek dat in 2013 van het totale aantal alcoholreclames op de televisie, 7,3 procent werd gezien door minderjarigen (jonger dan 18 jaar). In het betreffende persbericht werd niet aangegeven hoe laat de betreffende jongeren geacht werden in bed te liggen en dus de reclames niet meer waar te nemen. Het cijfer van 7,3 procent moeten wij dus met enige korrels zout nemen.

Het rapport vermeldt verder dat in de geconstateerde alcoholreclames vaak een verband werd gelegd met gezelligheid, of een humoristische voorstelling van alcoholgebruik werd gegeven. Van de 90 geanalyseerde TV-reclames bevatte 87 procent op zijn minst één voor jongeren aantrekkelijk element. Bij de 33 geanalyseerde internetreclames was dat in 63 procent van de gevallen zo.

FEITEN EN COMMENTAREN OVER ALCOHOL EN DRUGS

116-de jaargang no. 5

september-oktober 2016

WETENSCHAP IS LEEFSTIJL VOORUIT

De afgelopen jaren is onze kennis over de negatieve aspecten van alcoholgebruik enorm toegenomen. Die kennis heeft echter nog niet tot grote veranderingen in onze leefstijl en onze cultuur geleid. Daardoor oefent het alcoholgebruik in ons land nog steeds een fors negatief effect uit op de volksgezondheid.

In de wetenschap mag de kennis over alcohol dan vooruit zijn gegaan, dat betekent nog niet dat die kennis in de samenleving algemeen aanvaard is. Een mens is van nature geneigd kennis die in zijn kraam van pas komt snel te aanvaarden. Kennis die strijdig is met zijn opvattingen of zijn smaak, zal hij in eerste instantie afwijzen of ontkennen. Onwelkome boodschappen stuiten op weerstand. In de oudheid gebeurde het zelfs dat de bringer van slecht nieuws onthoofd werd. Tegenwoordig worden onwelkome boodschappen in de doofpot gestopt.

Alcohol mag dan veel negatieve effecten hebben, hij heeft ook effecten die door veel mensen als prettig worden ervaren. Wie de prettige effecten uit eigen ervaring kent, en de onprettige of negatieve niet, zal alcohol beschouwen als een positieve factor in zijn leven. Negatief nieuws over alcohol zal hij als een belemmering voor zijn levensgeluk zien, niet geloven en in de doofpot stoppen.

Een voorbeeld zien wij bij de mythe van het positief effect van rode wijn. Die werd geformuleerd ter verklaring van de "Franse paradox", en was binnen de kortste keren wereldwijd bekend en aanvaard. Heel gauw daarna ontdekte men dat niet de alcohol, maar stoffen uit de druivenschil de oorzaak moesten zijn. Maar de alcoholreclame, en veel voedingsvoorlichters, bleven spreken van "het positief effect van rode wijn".

In 2012 werd de mythe verder ondergraven. De toonaangevende onderzoeker van de gezondheidseffecten van wijn, dr. D.K. Das van de universiteit van Connecticut, bleek op grote schaal gegevens te hebben vervalst. Das werd met onmiddellijke ingang op non-actief gesteld, en kort daarop ontslagen. Toch spreekt de alcoholreclame anno 2016 nog steeds van het positieve effect van rode wijn. De "affaire Das" is in de doofpot gestopt.

Eén van de basistaken van de overheid bestaat uit nemen van maatregelen ter bevordering van de volksgezondheid. Dat staat zo in de Grondwet te lezen. Men mag van de overheid dus effectieve maatregelen daartoe verwachten. Op het gebied van de alcohol is die effectiviteit echter ver te zoeken. Het beleid hangt van compromissen aan elkaar. Compromissen tussen de volksgezondheid en de belangen van het bedrijfsleven.

Alcohol valt in onze maatschappij niet te ontlopen. Bijna overal kom je alcohol tegen. En nog is de alcoholbranche, en vooral zijn aanhangers, niet tevreden. Onder het mom van "revitalisering van de binnensteden" poogt zij via branchevervaging (door haar op zijn Amerikaans "blurring" genoemd) in de gehele middenstand te infiltreren.

Nederland heeft allermist behoefte aan nog meer verstrekkingspunten voor drank. Zij die daarvoor pleiten hebben het over "gezelligheid" en "beleving". Maar intussen kost alcohol de samenleving jaarlijks zo'n 185 miljoen euro aan gezondheidszorg. De overheid moet inzetten op preventie : op terugdringen van de beschikbaarheid en verandering van cultuur.

Dr.ir. D.Korf

DIAGEO SCHEPT ONDUIDELIJKHEID

Het whiskymerk Johnnie Walker van alcoholconcern Diageo, start met productinformatie op de verpakking. Daarmee maakt het concern niet langer gebruik van de uitzonderingspositie voor alcoholhoudende dranken, waartegen zoveel protesten zijn ingebracht.

Opvallend is dat Diageo de informatie niet opgeeft per 100 ml of per 100 g, zoals wereldwijd gebruikelijk is voor consumptieartikelen, en in de EU zelfs verplicht voor alcoholvrije artikelen. Diageo vermeldt het aantal kcal per standaardglas van 30 ml. Consumenten kunnen daardoor geen rechtstreekse vergelijking maken tussen het dikmakend effect van Johnnie Walker en dat van alcoholvrije dranken. Diageo wil wel informatie verstrekken, maar de consument niet al te wijs maken. Het beeld moet wel een beetje mistig blijven.

Gevolg is dat op het etiket de inhoud van een standaardglas vermeld moet worden en het aantal glazen per fles, naast alcoholgehalte en waarschuwingslogo's tegen drinken tijdens de zwangerschap of voorafgaand aan autorijden.

Bezorgdiensten, sportkantines en horeca grootste boosdoeners LEEFTIJDSGRENS ALCOHOL NOG MASSAAL ONTDOKEN

Begin juli berichtte staatssecretaris Van Rijn aan de Tweede Kamer over de stand van zaken met betrekking tot de leeftijdsgrenzen voor alcohol en tabak. Hoewel er verbetering van de naleving valt te bespeuren, is die gemiddeld nog zwaar onvoldoende. Landelijk en over alle sectoren slechts 36 procent.

De gegevens werden door een onderzoeksbureau in opdracht van het ministerie van Volksgezondheid verzameld met behulp van 17-jarige jongeren. Zij deden in totaal 1389 aankoopgelingen voor drank, verdeeld over de verschillende soorten verkooppunten.

Uit het onderzoek bleek dat de naleving van de leeftijdsgrenzen voor alcohol in het merendeel van de verkoopkanalen verbeterd was. Vooral slijterijen en supermarkten vertoonden een flinke verbetering. Slijterijen hadden in voorgaande jaren al de beste naleving, en staan nog steeds aan kop. Bij de supermarkten, met een nale-

Truc gebruikt om Franse alcoholwet te omzeilen SPONSOR OVERTRAD ALCOHOLWET

Bij de Europese kampioenschappen voetbal van 2016, hebben de Europese voetbalbond UEFA en hoofdsponsor Carlsberg, bewust de Franse alcoholwetgeving, de "Loi Evin" overtreden. Daardoor heeft Carlsberg met zijn reclame miljoenen minderjarigen bereikt.

De Deense biergigant Carlsberg behoort tot de zes grootste bierconcerns ter wereld. Het is ook één van de tien officiële sponsors van de Europese kampioenschappen voetbal. De TV-uitzendingen van die kampioenswedstrijden werden in 2012 in totaal 1,9 miljard keer bekeken, voor 2016 is het aantal nog niet bekend gemaakt. Het ligt voor de hand dat sponsors bijzonder graag zichtbaar in beeld willen komen bij een zo groot aantal kijkers.

De Franse "Loi Evin" verbiedt iedere koppeling tussen alcohol(reclame) en sport, zowel als iedere combinatie van alcohol en jongeren. Carlsberg en de UEFA hebben door een truc dat verbod omzeild. Zij hebben een logo gebruikt dat iedereen ogenblikkelijk met Carlsberg associeert, door het gebruik van het aparte lettertype dat Carlsberg gebruikt voor zijn naam. Het onschuldig lijkende woord "probably" ("waarschijnlijk" of "ongetwijfeld"), geschreven in Carlsberg-letters, werd zo reclame voor Carlsberg.

De Britse alcoholpreventie-organisatie Alcohol Concern, liet tellen hoe vaak

de Carlsberg reclame in beeld kwam tijdens de wedstrijden van de teams van Engeland en van Wales. Dat bleek bijna iedere minuut te zijn. De reclameborden langs de lijn kwamen 392 keer in beeld, per wedstrijd gemiddeld 78,4 keer ofwel eenmaal per 72 seconden!

Behalve dat de reclameborden van Carlsberg regelmatig in beeld kwamen, was de brouwer ook zichtbaar door middel van reclame-artikelen als hoedjes, vlaggetjes, shirts en dergelijke. Kortom, een indringende en opdringerige stroom aan reclame.

Research heeft uitgewezen dat blootstelling aan merk-specifieke alcohol-advertenties, een belangrijke aanleiding vormt tot alcoholgebruik door minderjarigen. Merken die (in Groot-Brittannië) via de TV adverteren worden 5 maal zo vaak gekozen. Recent onderzoek heeft laten zien dat bier van sponsors, bij volwassenen een stapje vóór heeft. Meest frappant is wel het feit dat Alcohol Concern geconstateerd heeft dat Britse kinderen biermerken associëren met voetbal.

Op grond van dit alles heeft Eucam, de Europese overkoepeling voor controle van de alcoholreclame een officiële klacht ingediend bij de Franse regering. Daarnaast heeft men een oproep gedaan aan de Europese Commissie om meer te doen ter bescherming van kinderen en jongeren tegen de marketingpraktijken van de alcoholconcerns.

vingspercentage van ruim 63 procent, is weliswaar sprake van verbetering, maar moet het huidige percentage toch als sterk onvoldoende worden beschouwd.

In de andere verkoopkanalen is sprake van een ronduit onaanvaardbaar laag nalevingspercentage. In de horeca bijvoorbeeld slaagt zo'n driekwart van de aankoopgelingen (naleving dus slechts 25 procent), en in de sportkantines zelfs 83 procent (= 17 procent naleving).

Het bontst maakte de thuisbezorging van bestellingen via internet het. Hier werd in slechts 2 procent van de gevallen om legitimatie gevraagd bij aflevering! De staatssecretaris gaat bekijken hoe dit lek gedicht kan worden.

Van Rijn noemt het zorgelijk dat veel jongeren drank krijgen van hun ouders, broers of vrienden. *"Ik vraag mij af of ouders echt niet weten dat alcohol slecht is voor jongeren die nog in de groei zijn. Het is een misvatting te denken dat er zoiets bestaat als kinderen verstandig leren drinken".*

COLOFON

De GO: tweemaandelijks voorlichtingsblad over alcohol en drugs, uitgegeven door de Stichting ANGOB. ISSN 0166-2880.

Postabonnement € 10,- per jaar.

Verantwoordelijk eindredacteur:

Dr. ir. D. Korf, Dresselhuisweg 20, 4105 DB Culemborg, tel 0345-473239, e-mail: dkorf@telfort.nl

Administratie:

W. Matla, Hof van Delftlaan 119, 2613 BL Delft, tel. 015-2126904, giro NL81 INGB 0000 849058.

Artikelen voorgaande nummers:
www.angob.nl

JUMBO EN HEINEKEN MET ELKAAR IN CONFLICT

Supermarktketen Jumbo voorzag voor deze zomer extra vraag naar bier. 's Zomers ligt de consumptie altijd al hoger dan in de rest van het jaar. Dit jaar kwamen daar nog bij de Europese kampioenschappen voetbal en de Olympische Spelen, die ook altijd de consumptie verhogen. En Jumbo plande een langlopende (17 weken) zomeractie met als slogan "tweede krat voor de halve prijs".

Jumbo bestelde afgelopen voorjaar daarom een drievoudige hoeveelheid bier voor het zomerseizoen bij Heineken, voor het grootste deel te leveren in kratten van 24 flesjes. Heineken antwoordde niet aan die vraag te kunnen voldoen. Dat antwoord leidde tot onenigheid. Volgens insiders zou de lange duur van de actie van Jumbo, Heineken in het verkeerde keelgat zijn geschoten. De aanbiedingsprijs zou daardoor teveel op een normale prijs gaan lijken. Met als gevolg neerwaartse druk op de prijzen.

Een woordvoerder zei afgelopen zomer in een interview dat Jumbo eventueel naar de rechter zou stappen.

Alcohol levert forse bijdrage

MAAGKANKER VAAK GEVOLG VAN LEEFSTIJL

Eind april publiceerde het Wereld Kanker Onderzoek Fonds (WCRF) een rapport over maagkanker. Het is gebaseerd op het grootste onderzoek naar maagkanker ooit. Alcohol, bewerkt vlees en overgewicht zijn bewezen verorzakers van maagkanker.

Maagkanker staat wereldwijd op plaats drie van de sterfte door kanker. Volgens schattingen zijn er wereldwijd meer dan 900.000 nieuwe gevallen per jaar. In Nederland krijgen ieder jaar ongeveer 1500 mensen de diagnose maagkanker. De ziekte komt vaker voor bij mannen dan bij vrouwen, en de meeste patiënten zijn ouder dan 60 jaar.

Doordat maagkanker vaak pas in een laat stadium wordt ontdekt, is de overlevingskans gering. Vijf jaar na de diagnose is nog slechts 20 procent van de patiënten in leven. Preventie is daarom bij deze kanker uiterst belangrijk.

Voor het nieuwe rapport is wereldwijd onderzoek naar de invloed van voeding, lichaamsbeweging en lichaamsgewicht op het risico voor maagkanker geanalyseerd. In totaal zijn er 89 onderzoeken opgenomen in de analyse. Die onderzoeken leverden gegevens van meer dan 17,5 miljoen mensen, waaronder bijna 77.000 patiënten met maagkanker.

De drie risicofactoren alcohol,

Gemeenten krijgen van rechters ongelijk

RECHTER HIELD VNG HAND BOVEN HET HOOFD

De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft vorig jaar een experiment betreffende branchevervaging op touw gezet. Daarbij ook vervaging van de nu nog strikte scheiding tussen horeca en detailhandel. De SlijtersUnie heeft daarom een proces tegen de VNG aangespannen. Op 13 juli oordeelde de voorzieningenrechter dat de SlijtersUnie bij de VNG aan het verkeerde adres was. Het zijn de afzonderlijke gemeenten die verantwoordelijk zijn voor het al dan niet handhaven van de Drank- en Horecawet.

De SlijtersUnie had geëist dat de VNG de burgemeesters zou oproepen om met onmiddellijke ingang te stoppen met experimenten betreffende mengvormen van detailhandel en horeca. De SlijtersUnie wist zich gesteund door een uitspraak van Rechtbank Overijssel die inhield dat wijnverkoop in een boekhandel wettelijk verboden was, en de gemeente Zwolle had verzocht handhavend op te treden. Ook staatssecretaris Van Rijn had de VNG er al op gewezen dat dergelijke experimenten wettelijk verboden waren.

Ook de Raad voor de Nederlandse Detailhandel wil de grens tussen alcoholhoudend en alcoholvrij scherp houden. De Raad is voorstander van branchevervaging, maar tegen het opnemen van alcohol in de experimenten. Kookboeken bij de potten en pannen, technische boeken in de doe-het-zelfzaak, bloemen in de kle-

dingzaak, allemaal prima. Pinda's en zoutjes in de dranken winkel vinden wel genade, maar andersom niet. Directeur Eus Peters: *"Alcohol is geen normaal, maar een speciaal goedje. Dat moet je alleen onder restricties verkopen, en zeker niet gratis weggeven"*.

"Retailadviseuse" Carin Frijters denkt dat branchevervaging, inclusief alcohol, niet tegen te houden is. Een kopje koffie is de afgelopen decennia in bijna alle sectoren van de middenstand heel gewoon geworden. Op de bezwaren tegen "een biertje bij een spijkerbroek" gaat zij niet serieus in. De klant is bij haar koning. *"De consument heeft hier behoefte aan, daar draait het uiteindelijk om. Retailers zoeken naar manieren om klanten te verrassen, om hun interesse te wekken"*.

De SlijtersUnie heeft inmiddels een aantal gemeenten voor de rechter gedaagd. De eerste uitspraak was die tegen de gemeente Nieuwegein. Op 28 juli oordeelde de voorzieningenrechter dat de gemeente zich moet houden aan de Drank- en Horecawet en deze moet handhaven. Alleen onder bijzondere omstandigheden mag een gemeente afwijken van de handhavingplicht. In het licht daarvan moet de gemeente opnieuw oordelen over haar besluit. Zijn er bijzondere omstandigheden of niet. Inmiddels heeft burgemeester Backhuijs medegedeeld dat de gemeente vooralsnog doorgaat met de proef van de VNG. Onder andere omdat de SlijtersUnie geen leden zou hebben in Nieuwegein, en dus niet ontvankelijk is. Zeer onlangs is Bakhuijs op het matje geroepen bij staatssecretaris Van Rijn.

De SlijtersUnie heeft inmiddels processen lopen tegen enkele andere gemeenten (Zwolle, Rotterdam). De verwachting is dat zij ook hier in het gelijk gesteld wordt.

Wij vinden het maar een vreemde zaak dat de regering nog steeds niet heeft ingegrepen om naleving van de wet af te dwingen.

Dingeman Korf

ONGEZOND VEEL ALCOHOL BIJ INTROFEEST RADBOUD UNIVERSITEIT

Ieder jaar wordt voor de eerstejaars studenten van de Radboud universiteit een campuscantus gehouden op het binnenplein van de universiteit. Dat is een bijeenkomst waarbij gedronken en gezongen wordt.

Dit jaar dronken de ongeveer 1750 aanwezigen gezamenlijk 3350 liter bier. Dat komt dus neer op gemiddeld 1,91 liter per persoon. Internist Kees Kramers van het Radboud Medisch Centrum constateert dat heel veel studenten goed bezopen zullen zijn geweest. Want die 1,91 liter bier levert 95,5 ml alcohol. Ofwel een bloedalcoholgehalte van 1,6 à 2,0 promille, afhankelijk van lichaamsgewicht en drinktempo. En dat is nog maar een gemiddelde. Grofweg de helft van de aanwezigen zal daar nog boven hebben gezeten.

Vorig jaar waren er al klachten over het vele bier bij de campuscantus. Directeur Rutger Engels van het Trimbos Instituut zette vorig jaar duidelijk zijn vraagtekens bij een dergelijk bierfeestje op universiteitsterrein. "Als universiteit geef je dan een verkeerd signaal af".

Dit jaar was ervoor gezorgd dat frisdrank goedkoper was dan bier en dat er ook water verkrijgbaar was. Desondanks werd er vooral bier gedronken. Daarmee hielden de studenten zelf de mythe in stand dat bier en studenten een verbond hebben. Een mythe die de Nederlandse brouwerijen maar al te graag ten eigen voordele uitbaten.

Internist Kramers maakt zich vooral zorgen over het korte tijdsbestek waarin het bier wordt geconsumeerd.

Feitelijk is er sprake van binge-drinken, voor sommigen van een (lichte) alcoholvergiftiging. En dat op de jeugdige leeftijd van net 18 jaar. Voor het uit de hand lopen van het alcoholgebruik op latere leeftijd wordt zo de weg al vrij gemaakt.

HEINEKEN ACHTER HET AUTOSTUUR

Gezondheidsorganisaties uit geheel Europa riepen midden juni op tot een verbod op sponsoring van Formule 1 races door de alcoholindustrie. De aanleiding was het feit dat Heineken kort daarvoor een contract van 150 miljoen dollar had afgesloten met Formule 1.

Het contract had Heineken in één klap de hoofdsponsor gemaakt van die autoraces. Naast Heineken zijn er teams gesponsord door de alcoholfirma's Martini, Smirnoff en Johnnie Walker actief in de Formule 1 klasse. Wie naar de races kijkt, wordt daardoor gebombardeerd met alcoholreclame.

De gezondheidsorganisaties wijzen er op dat de Europese reclamewetgeving AVMSD (Audio Visual Media Services Directive) bepaalt dat in de reclame, alcoholconsumptie op geen

enkele wijze gerelateerd mag worden aan verkeersdeelname. Daarom pleiten zij voor een direct verbod op sponsoring van Formule 1 door de alcoholbranche.

Wat ons verbaast is het feit dat er vanuit de reclamewereld nooit eerder protest is aangetekend tegen de systematische overtreding van hun code door de races. Dat wekt de verdenking dat de reclamewereld hetzij onder druk gezet is door de alcoholindustrie ("je raakt ons kwijt als klant"), danwel de reclamewereld niet geïnteresseerd is in de handhaving van zijn code. Bijvoorbeeld om persoonlijke redenen.

Eurocare, de overkoepeling van de protesterende gezondheidsorganisaties wijst er op dat ongeveer een kwart van de dodelijke verkeersongevallen in de Europese Unie het gevolg is van alcoholgebruik. In het jaar 2010 stierven ruim 7800 Europeanen in het verkeer door alcoholgebruik.

En dit...

... was een geval van alcoholische furie. De dader was een 23-jarige vrouw uit Nieuw-Dordrecht.

Zij zat begin dit jaar dronken achter het stuur. Toen agenten haar wilden laten stoppen, ging zij er vandoor, en reed daarbij de spiegel van de politieauto af. Eenmaal thuis werd de vrouw aangehouden. Dat kostte veel moeite, de vrouw schopte en sloeg van zich af en probeerde te bijten.

Op het bureau bleek de vrouw bijna negen keer de hoeveelheid alcohol in haar bloed te hebben die voor beginnende bestuurders toegestaan is. De rechter veroordeelde haar onlangs tot twee boetes (wegens dronken rijden en wegens verzet tegen de politie), plus een rijntzegging van een half jaar

* * *

... was een geval van alcoholische geweldpleging en alcoholisch geheugenvlies door een 22-jarige inwoner van Assen.

De man liep met een paar vrienden 's nachts door Assen toen ze een groepje meisjes tegenkwamen. Eén van de mannen riep wat tegen de meisjes, waarna er over en weer gescholden werd. Beide partijen hadden alcohol gedronken.

Het schelden escaleerde, en uiteindelijk resulteerde het erin dat de 22-jarige een meisje met een glas in het gezicht sloeg. Gevraagd waarom hij dat deed, zei hij in de rechtszaal zich dat niet meer zo goed te kunnen herinneren omdat hij erg dronken was geweest.

De officier van justitie eiste 233 dagen cel, waarvan 200 dagen voorwaardelijk

* * *

... was een 42-jarige vrouw die door alcohol het spoor geheel bijster was.

Een inwoner van Eindhoven zag toen hij in de zaterdagnacht thuiskwam, een

paar dameslaarzen in de huiskamer liggen. Hij ging op onderzoek uit. Boven zag hij tot zijn verbazing een volslagen onbekende vrouw in zijn bed liggen. Snurkend en dronken

* * *

... waren dronken jongelui die nog méér drank wilden. En ze wisten waar die te halen was : in het jeugdhonk bij de sportvelden.

Dus trokken zij naar het sportpark en bleken zonder veel moeite de deur van het jeugdhonk te kunnen forceren. De koelkast werd leeggeroofd. Maar dat leverde nog niet voldoende drank op. De deur van de drankberging was hen echter te solide.

De penningmeester schat dat er tussen de vierhonderd en vijfhonderd euro aan drank is buitgemaakt. Daarnaast hebben gebouw en inventaris veel schade opgelopen. De politie is op zoek naar de daders met behulp van de beelden van beveiligingscamera's.

Heel zielig eigenlijk, een strafblad riskeren voor wat alcohol. Waar is hun verstand ? ? ?

Controleurs doorza- gen de trucs van de drinkers

Ieder jaar wordt in Lichtenvoorde de "Zwarte Cross" georganiseerd. Een kermisachtig gebeuren rondom wedstrijden met crossmotoren. Veel publiek komt met caravans of tenten naar de camping Zwarte Cross.

De organisatoren willen geen illegale drankverkoop en geen drinkgelagen. Dus wordt er bij de ingang van de camping gecontroleerd. Dat levert rijen wachtenden op. De controleurs nemen hun taak zeer serieus. Zo voelen zij bijvoorbeeld met hun handen aan de wanden van de caravans. Sommigen denken gekoeld bier mee te kunnen nemen. Een koude wand kan hen dan verraden.

Dank zij de opgebouwde ervaring van de controleurs, verloopt de Zwarte Cross de laatste jaren rustiger dan in het (verre) verleden.

Gemeenteraad geeft burgemeester volmacht

BIERFIETS MAG WORDEN GEWEERD

Juist vóór de zomervakanties heeft de gemeenteraad van Amsterdam een wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) goedgekeurd. Daardoor krijgt de burgemeester de bevoegdheid "bierfietsvrije" zones in te stellen. De APV spreekt voor alle zekerheid van "groepsfiets", want iemand mocht eens op het idee komen om dan maar "wijnfietsen" te gaan exploiteren.

Met het besluit van de gemeenteraad is een anderhalf jaar lang juridisch touwtrekken tot een einde gekomen. Individuele bewoners van de binnenstad klaagden al jaren. De Vereniging Vrienden van de Amsterdamse Binnenstad (VVAB) besloot begin 2015 door middel van een petitie het gemeentebestuur te vragen de bierfiets uit de binnenstad te weren. Die petitie kreeg binnen de kortste keren 6300 ondertekenaars en werd nog vóór de zomervakantie aan het gemeentebestuur overhandigd. In november schaarde de Bestuurscommissie Centrum zich achter de petitie.

De bezwaren tegen de bierfiets zijn velerlei. In de eerste plaats zijn de voertuigen een grote hindernis in het verkeer. Zij zijn te breed, te log en te langzaam, en veroorzaken daardoor verkeersopstoppingen. Bovendien zijn zij op een helling slecht in de hand te houden. Daardoor vormen zij een gevaar voor voetgangers en fietsers. Veel passagiers zijn dronken en veroorzaken door hun gedrag veel overlast. Daar wordt niet tegen opgetreden. Zodoende fungeren de bierfietsen als dekmantel voor onbestrafte openbare

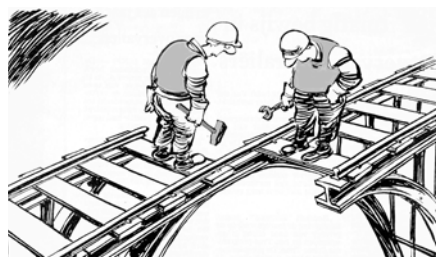
VRIJHANDELSVERDRAG TTIP MAAKT ALCOHOL GOEDKOPER

Het Transatlantisch Vrijhandels- en Investeringsverdrag (TTIP) zal de import van alcoholhoudende drank goedkoper maken. Aldus de uitkomst van een onderzoek door Ecorys dat begin augustus werd gepubliceerd.

Goedkoper importeren van drank zal leiden tot lagere prijzen voor de consument. Daardoor kan een toename van de consumptie plaatsvinden. Die leidt dan weer tot een toename van diverse nadelige gevolgen van de alcoholconsumptie. Gevolgen met name voor volksgezondheid, openbare orde en (verkeers-)veiligheid.

Ecorys waarschuwt daarom de regeringen van de Europese landen om tijdig maatregelen te nemen (met name prijsmaatregelen).

Het TTIP is een vrijhandelsverdrag tussen de Europese Unie enerzijds en

VERSLAAFDEN VORMEN EEN MIN-
DERHEID EN ZIJN DAARDOOR VOOR
POLITICI NIET INTERESSANT

de Verenigde Staten anderzijds. Het beoogt de handel vrijer te maken, te ontdoen van belemmerende bepalingen. Het vervallen van die wetten en regels zal de kosten voor de import van Amerikaanse drank in Europa halveren. Naast het vervallen van veel bureaucratische rompslomp, is er ook nog het effect van het wegvallen van de importheffingen. Dat alleen al zal de prijzen met tenminste 0,6 procent verlagen.

Ecorys wijst er verder op dat het prijsverlagende effect van TTIP ervoor zorgt, dat het lastiger wordt om de 17 doelen voor duurzame ontwikkeling van de Verenigde Naties te halen. Doelen door de VN gesteld in het kader van de Agenda 2030, met daarbij ook een doel met betrekking tot de alcoholpreventie.

Ecorys vindt het daarom belangrijk dat de Europese landen onverkort vasthouden aan hun wens bij een negatief effect van de prijsverlagingen te kunnen interveniëren in het belang van de volksgezondheid. Dit geldt niet alleen met betrekking tot alcoholhoudende dranken, maar bijvoorbeeld ook met betrekking tot residuen van bestrijdingsmiddelen of import van genetisch gemodificeerde gewassen.

Inmiddels heeft kamerlid Jasper van Dijk hierover vragen gesteld aan minister Lilian Ploumen van ontwikkelingssamenwerking. Hij vraagt of de minister het eens is met de stelling van Ecorys dat goedkoper worden van ongezonde producten zoals suiker, alcohol en tabak als gevolg van TTIP, een bedreiging kan vormen voor de volksgezondheid. Ook vraagt Van Dijk aan Ploumen of zij het niet wrang vindt dat de maatregelen die de regering samen met de EC neemt om een gezonde levensstijl te bevorderen, door de verdragen TTIP en CETA teniet worden gedaan.

Dingeman Korf

Dingeman Korf

JAARVERSLAG 2015

STICHTING ANGOB

Evenals voorgaande jaren brengt het bestuur ook dit jaar weer een kort verslag uit van de belangrijkste gebeurtenissen in het jaar 2015.

Alcohol en alcoholproblemen in de samenleving

De aandacht van de media voor alcoholproblemen, was in 2015 wederom breed gespreid. Zowel de medische als de maatschappelijke kanten van de alcohol kregen regelmatig aandacht in kranten en op het TV-scherm. Enerzijds statistische gegevens over naleving van de leeftijdsgrens, aantallen ziekenhuisopnamen of rijden onder invloed. Anderzijds discussies over maatschappelijke regelingen als elektronische leeftijdscntrole op afstand, ingrediëntendeclaratie op dranketiketten, en branchevervaging tussen horeca en middenstand.

Als Stichting ANGOB stuurden we in 2015 zes keer een persbericht uit, even vaak als in 2014. Twee hadden betrekking op Stichting ANGOB (Nieuwjaarsbijeenkomst en Dag van de alcoholvrije leefstijl). Daarnaast persberichten over afdwingen van de leeftijdsgrens omdat de zelfregulering niet blijkt te werken, over bierpropaganda gericht op vrouwen, over branchevervaging en over de eindejaarsfeestdagen. Een enkele maal vonden wij de inhoud van ons persbericht als een (klein) berichtje in een dagblad terug.

Onze website werd aangevuld met de complete jaargang 2015 van De GO in de rubriek Magazine en met de belangrijkste artikelen uit het laatste nummer van 2014 en uit de eerste vijf nummers van 2015 in de rubriek Archief GO.

Het bestuur

Natuurlijk kwam het bestuur weer vele malen bijeen om de lopende zaken en toekomstige ontwikkelingen te bespreken.

Het bestuur kende de volgende samenstelling: Voorzitter: Dingeman Korf, penningmeester Gert Onstwedder, secretaris Rob Peereboom en de bestuursleden Jo van de Loo, Wil

Matla en Marja van den Ham. Laatstgenoemde vervulde de vacature ontstaan door het tussentijdse vertrek van Frans Jongejan. Na een lange staat van dienst namen we ook afscheid van Trientje Homan-Schadenberg. Sjoukje ter Horst kon al langere tijd niet meer actief deelnemen aan het bestuurswerk.

De vergaderingen van het bestuur werden veelal als bijzitter bijgewoond door onze beheerder Ton van der Gaag. Een constructie die bijdraagt aan een directe en snelle informatie-uitwisseling. Een groter deel van de vergadertijd dan in het verleden, werd daardoor gewijd aan aangelegenheden betreffende de camping.

Camping 't Spoek

Het jaar 2015 kende een goed verloop. Zowel wat betreft de bezetting van de huisjes, kampeerplaatsen en de trekkershutten als wat betreft de inkomsten.

Ton van der Gaag zorgde, samen met vele vrijwilligers, ervoor dat alles in goede banen werd geleid. De werkzaamheden van de vrijwilligers bestonden onder meer uit schoonmaakwerk, schilderwerk, tuinonderhoud op het terrein van de grasvelden en maaien van het vele gras. Daarnaast nog allerlei kleine zaken, teveel om op te noemen. Het zal duidelijk zijn dat zonder de enthousiaste inzet van die vrijwilligers, het niet zou lukken. Een woord van dank voor hun inzet is hier dan ook op zijn plaats. Onze beheerder doet er ook in de persoonlijke sfeer veel aan om het hen naar de zin te maken. En dat lukt wonderwel. Aan een ieder dank daarvoor.

Voor de vaste gasten en voor de passanten waren er gedurende het gehele jaar verschillende activiteiten. Genoemd kunnen worden een Vossenjacht, een Darttoernooi, diverse malen een Bingoavond en de wekelijkse line-dance avonden.

Door zowel de vaste gasten als door de passanten werd veel gebruik gemaakt van het zwembad van het Lierderholt en van de activiteiten aldaar. Een welkome aanvulling voor dingen die wel zelf niet kunnen doen. Omgekeerd komen er ook gasten van het Lierderholt op onze bingo-avonden. Een plezierige wederzijdse aanvulling.

De Begunstigersdag werd in 2015 omgevormd tot de Dag van de Alcoholvrije Leefstijl. Een inleiding over het Trimbos programma "Ik Pas" werd als zeer leerzaam ervaren. De proeverij van alcoholvrije dranken was een succes en ook de hapjes vielen zeer in de smaak. Voor de komende jaren zal deze combinatie dan ook worden voortgezet. Het jaarverslag zal daartoe in de G O gepubliceerd worden en niet meer afzonderlijk gedrukt en uitgegeeld worden.

Direct achter de kantine werd van het saldo van het recreatieteam, een groot

speel/klimtoestel met een glijbaan neergezet. Het plaatsen werd mogelijk gemaakt door hoe kan het ook anders: weer vrijwilligers.

In geldelijk opzicht werd het jaar afgesloten met een klein negatief resultaat. Positief is echter de goede sfeer, de goede samenwerking. Zowel beheerder, Ton van der Gaag, als het bestuur zien de toekomst vol vertrouwen tegemoet.

De G O in 2015

Ons blad "De G O" verscheen ook in 2015 in een omvang van acht pagina's per nummer, telkens in de tweede week van de oneven maanden. In totaal dus 48 pagina's nieuws en commentaren op alcoholgebied.

Mede dank zij de inzenders van krantenknipsels, konden wij in 2015 weer aandacht schenken aan een zeer gevarieerd aantal onderwerpen op alcoholterrein. Globaal gezien verdeeld over maatschappelijk terrein, medisch terrein en bestuurlijk terrein. Uiteraard kregen de discussies rondom informatieve etikettering, resp. **ingrediëntendeclaratie** verschillende keren onze aandacht. Daarnaast ook de nog steeds bijzonder slechte naleving van de **leeftijdsgrenzen** door horeca, sportkantine en supermarkten, en de propaganda voor bier voor vrouwen.

Een ander onderwerp dat ruime aandacht van ons kreeg was nieuwe kennis over de relatie tussen alcohol en **gezondheid**. Die liep uiteen van kanker en beroerten als gevolg van alcohol, tot schade aan het immuunsysteem. Met daarnaast de goedkeuring van alweer een nieuw hulpmiddel (selincro) voor de behandeling van verslaafden.

Het **beleid** met betrekking tot alcohol, was een derde aandachtsterrein dat verschillende keren ter sprake kwam. Hier besteedden wij veel aandacht aan de discussies rondom **branchevervaging** tussen horeca en middenstand. Daarnaast aan het falen van de zelfregulering, en aan het alcoholslot.

Tenslotte was er enkele malen aandacht voor alcoholproblemen en/of alcoholbeleid in andere Europese landen, en voor drugs.

Tot besluit.

Terug kijkend op het jaar 2015 zijn wij niet ontevreden. Er staat echter altijd meer op het programma dan we kunnen realiseren. De beperkte menskracht aan bestuursleden is daar mede debet aan. Een lang gekoesterde wens is dan ook een uitbreiding of wel aanvulling van het bestuur. Als u zich geroepen voelt om ook een bijdrage te leveren? Stichting ANGOB en het SPOEK zullen er wel bij varen.

Rob Peereboom, secretaris.

GHB SLAAT GATEN IN HET GEHEUGEN

De afgelopen maanden waren er ineens weer relatief veel berichten over de drug GHB. Zowel bij de opsporing van drugs door de politie, als bij de verslavingszorg kwam de drug relatief vaak in beeld.

GHB behoort tot de gevaarlijkere drugs. De roesverwekkende dosis en de bewusteloos makende dosis liggen

relatief dicht bij elkaar. Alcohol en GHB versterken elkaars werking. Daardoor kan het al gauw tot een overdosis komen. En bij een flinke overdosis raakt de gebruiker gemakkelijk in een coma. Na herstel blijkt er dan vaak een stuk van vele uren uit het geheugen te ontbreken.

Een duidelijk voorbeeld van de risico's van GHB was wat de twintigjarige Niels uit Tilburg overkwam. Hij ging een avondje uit met collega's van zijn werk, op een zaterdagavond. De volgende ochtend verscheen hij niet bij het ontbijt. Maar dat gebeurde wel eens vaker, dan kwam hij bij de koffie wel opdagen. Die bewuste zondagmorgen gebeurde dat echter niet.

Zijn ouders besloten hem te gaan zoeken. Uiteindelijk vonden zij Niels, nog maar half bij kennis en volledig

verkleumd op het parkeerterrein waar zijn auto stond. Het ziekenhuis constateerde GHB-vergiftiging.

Inmiddels is hij lichamelijk hersteld. Maar uit zijn geheugen ontbreekt een stuk van een uur of zeven, acht. Hij kan dan ook geen uitsluitsel geven over de vraag of iemand iets in zijn drankje gedaan kan hebben, of dat hij misschien uit het glas van iemand anders heeft gedronken.

Rookverbod krijgt weer de schuld

MEER RESTAURANTS, MINDER CAFÉS

De afgelopen tien jaar is het aantal horeca-gelegenheden in ons land fors toegenomen. Waren het er begin 2007 nog ongeveer 45.000, begin dit jaar waren het er 57.000. Een toename met 28 procent.

De groei geeft echter een scheef beeld van de horecasector. Hij is namelijk zeer ongelijk verdeeld over de verschillende onderdelen van de sector. Bijna de gehele groei is te danken aan de restaurants. Die nemen al jaren toe met allerlei nieuwe bedrijven en bedrijfjes. Een groot deel daarvan maakt werk van gerechten uit één specifiek exotisch land. De cafés daarentegen nemen al jaren in aantal af.

LocalFocus heeft de situatie in beeld gebracht voor zijn verspreidingsgebied Zuidwest Nederland. De totale groei in West-Brabant bedroeg 20 procent, duidelijk minder dan het Neder-

landse gemiddelde van 28 procent. In Zeeuws-Vlaanderen was de groei nog minder, slechts 12 procent. Met de restaurants ging het in deze regio wel goed, resp. 32 procent groei in West-Brabant en 27 procent in Zeeuws-Vlaanderen.

De cafésector vertoonde een forse afname, namelijk met 11 procent in West-Brabant en maar liefst 25 procent in Zeeuws-Vlaanderen. LocalFocus wijt de achteruitgang van de cafés gemakshalve aan de steeds hogere prijzen en het rookverbod. Dat is echter napraterij, en klopt niet. Want het rookverbod geldt ook voor de restaurants en de cafetaria's, en de hogere prijzen al evenzeer. Waarom is er bij de restaurants dan sprake van groei?

Wij denken dat de smaak van het publiek verandert, en dat het publiek ook wat meer luxe zoekt. De restaurants hebben dat begrepen, je kunt tegenwoordig heel exotisch eten, zoals

Koreaans, Vietnamees, Argentijns, enzovoorts. Een enorme verbreding van het assortiment, waar duidelijk een publiek voor bestaat.

De cafés daarentegen hebben de verbreding van hun assortiment gezocht in meer soorten bier. Weinig revolutionair. Alleen met betrekking tot koffie is er de laatste jaren enige modernisering te bespeuren. Cafés met allerlei soorten thee hebben wij echter nog niet ontdekt. En de klas-sieke tearooms zoeken de onderlinge verschillen in de gebakjes en niet in de theesoorten.

Verschijsning G O

Voor het eerstkomende nummer van dit blad is 16 november gepland als verschijsningsdag. Copij voor dat nummer graag uiterlijk 25 oktober naar de redactie sturen.

Olivier van Beemen spreekt over Heineken in Afrika

DAG VAN DE ALCOHOLVRIJE LEEFSTIJL 2016

Zoals reeds in het vorige nummer van dit blad gemeld, wordt de dag van de alcoholvrije leefstijl dit jaar op 1 oktober gehouden. De aanpak wordt wat breder dan vorig jaar. Het is het bestuur gelukt om de schrijver van het boek "Heineken in Afrika", onderzoeksjournalist Olivier van Beemen als spreker te engageren. Ter voorbereiding op zijn voordracht, leze men het artikel "Heineken in Afrika bepaald geen weldoener" in het vorige nummer van dit blad. De lezing van Van Beemen vangt aan om 15.00 uur.

Voor een lezing van onderzoeksjournalist O. van Beemen mag ook buiten de kring van donateurs/begunstigers van Stichting ANGOb belangstelling verwacht worden. Het bestuur heeft dan ook een groot aantal mogelijke belangstellenden uitgenodigd. Het Spook staat voor hen open vanaf 13.30 uur. Uiteraard zijn begunstigers en vaste gasten ook buiten genoemde tijden welkom.

Het jaarverslag van Stichting ANGOb over 2015 vindt u op de pagina hiernaast. Vragen en suggesties naar aanleiding daarvan kunt u bespreken met de aanwezige bestuursleden.

De Dag van de Alcoholvrije Leefstijl vindt plaats op Alcoholvrije Camping 't Spook, Spookweg 55 te Beekbergen.

KABINET WIL BESCHERMING MINDERJARIGEN IN EUROPESE REGELS TELEVISIERECLAME HANDHAVEN

Het kabinet heeft zijn standpunt bepaald ten aanzien van het voorstel tot herziening van de Europese richtlijn voor reclame via de televisie. Het is voorstander van de voorgestelde versoepeling van de huidige regels betreffende de commerciële communicatie in het algemeen. Maar het wenst uitdrukkelijk de beperkingen voor tabaksreclame en alcoholreclame gericht op jongeren te handhaven.

Ouders verantwoordelijk voor gasten van hun kinderen

Ouders die een feestje organiseren voor hun kind, zijn verantwoordelijk voor het alcoholgebruik van minderjarigen op dat feestje. Aldus het oordeel van de rechtbank in Den Haag. In feite is er dus geen verschil tussen een disco-exploitant met minderjarige bezoekers, en ouders met minderjarige gasten van hun kinderen. Zij mogen geen alcohol schenken en mogen niet toelaten dat er meegebrachte alcohol bij hen genuttigd wordt. Zij dragen de volle verantwoordelijkheid.

Het ziet er dus naar uit dat de verre gaande versoepeling van de AVMSD die Eurocommissaris Oettinger heeft voorgesteld, enigszins beperkt zal worden. In het vorige nummer van dit blad berichtten wij al dat een zestal gezondheids- en consumentenorganisaties protest had aangetekend. Die organisaties zijn van mening dat de opmerking in de toelichting bij het voorstel, dat minderjarigen beter beschermd moeten worden tegen schadelijke TV-reclame, veel te vrijblijvend is wanneer daar geen concrete maatregelen aan worden verbonden. Er dienen duidelijke ge- en verboden met betrekking tot de reclame voor alcohol en tabak in de richtlijn te worden opgenomen ter bescherming van minderjarigen.

Over het algemene principe van betere bescherming van jongeren, is de Nederlandse regering het dus eens met die zes gezondheids- en consumentenorganisaties. Maar over de vraag hoe die betere bescherming te bewerkstelligen, verschillen de meningen aanzienlijk. De regering denkt die

het beste te kunnen bereiken door een combinatie van co-regulering en media-educatie.

Ons inziens zal co-regulering door regering en alcoholbranche leiden tot maatregelen waar beide partijen mee kunnen instemmen. Het geeft de alcoholbranche namelijk een wapen in handen waarmee echt ingrijpende maatregelen voorkomen kunnen worden. Het uiteindelijke effect van co-regulering zal dus weinig verschillen van het resultaat van zelfregulering. De alcoholbranche houdt een dikke vinger in de pap.

Onder de voorgaande kabinetten is gebleken dat zelfregulering door de alcoholbranche uitsluitend leidt tot weinig effectieve maatregelen. Als de regering werkelijk de alcoholproblematiek effectief wil verkleinen, dan dienen regering en parlement het beleid te bepalen. Zonder macht uit handen te geven aan commercieel belanghebbers. Het alcoholbeleid dient het belang van de volksgezondheid te dienen!

Dingeman Korf

EUROPESE COMMISSIE WIL GEZONDHEIDSORGANISATIES WEER BIJ ALCOHOL AND HEALTH FORUM

De Europese Commissie (EC) stelt pogingen in het werk om de circa twintig gezondheidsorganisaties die vorig jaar uit het Alcohol and Health Forum zijn gestapt, weer om de tafel te krijgen. De samenstelling van het Forum is nu te eenzijdig volgens de EC.

Vertegenwoordigers van de EU-lidstaten en het Europese parlement hadden eerder de Europese Commissie gevraagd om een actualisering van de nota over het alcoholbeleid. De Europese Commissie kwam echter niet met een nieuwe nota over het alcoholbeleid, maar bracht haar visie over de alcoholproblematiek onder in een nota over chronische ziekten.

Na dit nogal onverwachte besluit van de Europese Commissie, besloot een twintigtal gezondheidsorganisaties uit het Alcohol and Health Forum te stappen. In hun visie is de alcoholproblematiek veel meer dan alleen een chronische ziekte. Het gebruik van alcohol heeft immers ook tal van maatschappelijke gevolgen, zoals rijden onder invloed, ordeverstoring en (huiselijk) geweld.

De gezondheidsorganisaties zagen in het besluit van de Europese Commissie om de alcoholproblematiek slechts te zien als een chronische ziekte,

een poging om de maatschappelijke aspecten van de alcoholproblematiek buiten de discussies te houden. Een knieval voor de alcoholindustrie, die de maatschappelijke gevolgen graag bagatelliseert.

De versmalling van het alcoholprobleem tot een probleem van chronische ziekte, maakte dat de gezondheidsorganisaties het nut niet meer inzagen van een gezamenlijk overleg met de Europese Commissie en de alcoholindustrie. Door het uittreden van de gezondheidsorganisaties ontviel het etiket "gezamenlijk" aan de te ondernemen concrete preventie- en voorlichtingsactiviteiten. Daar kan de Europese Commissie niet mee instemmen. Die wil graag een breed gedragen beleid uitstippelen, inclusief door alle deelnemers aan het overleg ondersteunde concretemaatregelen.

Een woordvoerder van de EC zegt: "We zijn in overleg met de gezondheidsorganisaties over het

voortzetten van de samenwerking en over de daarvoor wenselijke structuur". Hij benadrukt dat de EC een "open-deur-beleid" voert met alle partijen die betrokken zijn bij het tegengaan van alcoholgerelateerde schade.

Waarom dan de alcoholproblematiek versmald moest worden tot beleid ten aanzien van chronische ziekten, blijft duister. Wij vermoeden dat de alcoholindustrie dat de EC heeft ingefluisterd.

Dingeman Korf

FEITEN EN COMMENTAREN OVER ALCOHOL EN DRUGS

116-de jaargang no. 6

november-december 2016

ALCOHOLRECLAME CAMOUFLEERT HET KARAKTER VAN ALCOHOL

Op het moment dat wij dit schrijven, begint het jaarlijkse bombardement met alcoholreclame alweer op gang te komen. Want van de extra bestedingen bij de eindejaars feestdagen, daar wil de alcoholbranche graag wat graantjes van meepikken. Want het zou zonde zijn om de extra verdiensten van december over te laten aan de juweliers en de poeliers.

Bij het einde van het jaar horen feestdagen. En bij feesten hoort alcohol. Althans volgens de redenering van de meerderheid van het Nederlandse volk. Dus slaat men massaal alcoholhoudende dranken in. Men zegt zich geen feest te kunnen voorstellen zonder alcohol. Toch heeft iedere Nederlander in zijn jeugd feesten meegemaakt zonder alcohol. Waren die feesten minder vrolijk? Zo nee, waarom haalt men er dan een paar jaar later alcohol bij? Of zoekt men niet naar echte vrolijkheid, maar naar bedwelming?

Het doet ook de volgende vraag rijzen: als men zich geen feest meer kan voorstellen zonder alcohol, is dat dan misschien een voorteken van een zich aandienende verslaving?

De alcoholreclame suggereert een één op één verband tussen alcoholconsumptie en feestvreugde. Daarmee zaait de alcoholreclame per definitie verwarring. Het verband is éénrichtingsverkeer. Alcohol kan een uiting zijn van feestvreugde, alcohol dus als **gevolg**. Maar omgekeerd geldt dat niet. Alcohol is geen **oorzaak** van feestvreugde. Wie dat denkt, wie probeert vrolijk te worden door alcohol te drinken, ziet een roes, ziet bedwelming aan voor feestvreugde. Een denkfout als gevolg van jarenlange hersenspoeling door alcoholreclame.

De grote alcoholconcerns proberen macht te krijgen over onze dagelijkse gewoonten. Met reclame, of met zaken als "wijn van het jaar", "speciaal bier voor vrouwen" of champagne voor oud-en-nieuw, proberen zij zoveel mogelijk mensen in één en dezelfde richting te sturen. Geconditioneerd consumeren. Iets wat in de levensmiddelensector nog duidelijker zichtbaar is.

Alcohol behoort als gevolg van zijn roesverwekkend en potentieel verslavend karakter, medisch gezien tot de drugs. Daarom moet je er heel voorzichtig mee omgaan. De alcoholreclame probeert dat besef buiten beeld te houden. De reclame suggereert: alcohol is heel gewoon, kan in bijna iedere situatie genoten worden.

De werkelijkheid is anders. En daarom worden er speciale eisen gesteld aan mensen die alcohol willen verkopen. Eisen van vakbekwaamheid en wetkennis. Die kennis ontbreekt in boeken- of kledingzaken. Daarom is het zowel onlogisch als onverantwoord om alcohol te schenken in een boekhandel of een modezaak. De wetgever heeft dat begrepen. Maar hele horden middenstanders niet. Die denken met een glaasje prosecco klanten tot aanschaf van (dure) kleding te kunnen verleiden. Zij vormen een grote pressiegroep, waar sommige gemeenten behoorlijk last van hebben.

Tot slot: alcohol werkt benevelend. Dat verstoort de bezinning, waar tegen het einde van het jaar juist toe wordt opgeroepen. Bezinning vraagt helderheid van denken. Alcohol legt een mist over de werkelijkheid. Helder waarnemen van, en nadenken over die werkelijkheid is er dan niet meer bij.

Dr.ir. Dingeman Korf

Steeds meer overlast-gevende passagiers in vliegtuigen

Zich asociaal gedragende passagiers veroorzaken steeds vaker problemen aan boord van vliegtuigen. In de eerste drie kwartalen van 2016 zijn 723 meldingen binnengekomen bij de Inspectie Leefomgeving en Transport. Evenveel als in heel 2015.

Reizigers lappen regelmatig de regels aan hun laars. Als zij daarop worden aangesproken reageren zij agressief. Vanuit het niets reageren sommigen zelfs ineens agressief of anderszins asociaal.

Roken aan boord (38 procent) en dronkenschap (27 procent) zijn de twee belangrijkste oorzaken. De resterende 35 procent bestaat uit diverse vormen van asociaal gedrag. Bij de goedkopere luchtvaartmaatschappijen treedt het verschijnsel wat vaker op dan bij de duurdere. De Vereniging Nederlands Cabinepersoneel (VNC) noemt de toename van het aantal goedkope vluchten als één van de oorzaken. Daardoor zit "een bredere weerspiegeling van de maatschappij aan boord". De VNC pleit voor samenwerking tussen vliegend personeel, grondpersoneel, restaurants en bars. In Londen zou op die wijze het aantal incidenten gehalveerd zijn.

In Europa alcohol belangrijke oorzaak vroegtijdige dood ALCOHOL ÉÉN VAN DE ZES "KILLERS"

Afgelopen juli kwam het IARC (International Agency for Research on Cancer) met de nieuwste getallen over voortijdige sterfte in Europa. Alcohol behoort bij de zes belangrijkste oorzaken van voortijdige sterfte. Bij de sterfte door alcohol is het grote verschil tussen mannen en vrouwen opvallend.

De onderzoekers D. Muller en P. Brennan maakten gebruik van de gegevens van de EPIC-cohortstudie, waarin de gegevens van bijna 265.000 Europeanen worden bijgehouden. In dit cohort overleden tot het afsluiten van het onderzoek 11.930 personen vóór hun zeventigste verjaardag (4,5 procent van het bestand). Die sterfgevallen werden door de onderzoekers als voortijdig beschouwd.

De onderlinge verhoudingen tussen de zes belangrijkste oorzaken van voortijdige sterfte zijn globaal gezien weinig veranderd. Iets minder sterfte door roken van tabak en iets meer

KOMT ER TOCH EEN ALCOHOLSLOT ?

In het maartnummer van dit blad berichtten wij dat het in 2014 geschorste alcoholslot definitief van de baan was. Minister Van der Steur van Veiligheid en Justitie had laten onderzoeken of de maatregel in het strafrecht kon worden ondergebracht. Dat bleek enkele miljoenen te kunnen kosten. Daaruit concludeerde de minister dat de baten niet opwogen tegen de kosten. "Het onderbrengen van het alcoholslot in het strafrecht heeft te weinig meerwaarde". Inmiddels blijkt dat "definitief van de baan", nog niet "definitief" te betekenen.

De minister beschouwde verkeersveiligheid blijkbaar als een kille economische rekensom. Ons commentaar luidde destijds dan ook: "wij vinden dat de veiligheid in het verkeer niet opgeofferd mag worden aan economische overwegingen. Veiligheid mag best iets kosten".

De aanpak van de onveiligheid in het verkeer was sinds de schorsing van het alcoholslot in 2014, ook onderwerp van onderzoek bij het WODC (Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatie-Centrum). Kort na de beslissing van de minister kwam een rapport van het WODC uit (30 maart), waarin de aanpak van alcohol-recidivisten in het verkeer weinig effectief werd genoemd. Ook in een publicatie over omvang en risico's van dronken fietsen, verschenen in april dit jaar, werd gepleit voor een effectievere aanpak van alcohol in het verkeer.

Begin oktober kwam de SWOV (Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid) met een rapport over herhaling van dronken rijden na een eerdere veroordeling daarvoor (recidive). Het was de onderzoekers gebleken dat deze groep "alcomobilisten" nauwelijks te beïnvloeden was door de dreiging met strafmaatregelen. Noch torenhoge boetes noch ontzegging van de rijbe-

voegdheid, weerhielden hen ervan om weer dronken achter het stuur te kruipen.

De SWOV verklaarde te betreuren dat het alcoholslot van de baan was. "Voor de groep zware alcoholovertreders was het alcoholslotprogramma een gerichte maatregel met veelbelovende resultaten". Veilig Verkeer Nederland (VVN) pleitte er diezelfde dag ook voor om de maatregel te behouden, teneinde notoire drankrijders achter het stuur vandaan te kunnen houden.

Dat alles leidde er toe dat de regeringspartijen verklaarden een alcoholslot terug te willen. Maar dan wel ingebed in het strafrecht. Geen losstaande maatregel die door het CBR mag worden opgelegd. Feitelijk dus de situatie die minister Van der Steur had laten onderzoeken maar om financiële redenen had afgewezen.

De volgende dag mengde ook het landelijk overlegorgaan van strafrechters zich in de discussie. De strafrechters verklaarden dat zij het betreurden dat minister Van der Steur geen aanleiding had gezien om het alcoholslotprogramma in het strafrecht onder te brengen. Zij verklaarden van mening te zijn dat onder bepaalde omstandigheden en in specifieke gevallen, het alcoholslot een effectief middel is om rijden onder invloed van alcohol tegen te gaan. Een alcoholslot verruimt de mogelijkheden van de rechter. Zij hebben daardoor meer gelegenheid om maatwerk te leveren bij de straftoemeting.

Inmiddels heeft minister Schultz (Infrastructuur) in de Tweede Kamer verklaard dat het kabinet opnieuw gaat bekijken of het alcoholslot in het strafrecht kan worden opgenomen.

COLOFON

De GO: tweemaandelijks voorlichtingsblad over alcohol en drugs, uitgegeven door de Stichting ANGOB. ISSN 0166-2880.

Postabonnement € 10,- per jaar.

Verantwoordelijk eindredacteur:

Dr. ir. D. Korf, Dresselhuisweg 20, 4105 DB Culemborg, tel 0345-473239, e-mail: dkorf@telfort.nl

Administratie:

W. Matla, Hof van Delftlaan 119, 2613 BL Delft, tel. 06 22 952178 giro NL81 INGB 0000 849058.

Artikelen voorgaande nummers:
www.angob.nl

Al jaren geen verbetering geboekt

ALCOHOL KOST SAMENLEVING ONGEVEER 2,5 MILJARD EURO

Alcoholgebruik kost de Nederlandse samenleving jaarlijks netto tussen de 2,3 en 2,9 miljard euro. Aldus een uitvoerige kosten-baten analyse door het RIVM gepubliceerd op 3 oktober jl. De balans is dus nog net even negatief als in 2010 toen accountantsbureau PWC op een bedrag van netto 2,6 miljard uitkwam. Het overheidsbeleid heeft dus al die jaren geen zoden aan de dijk gezet.

Wanneer wij nog iets verder teruggaan dan zien wij dat accountantsbureau KPMG in 2001 al op geschatte *bruto* kosten van 5,7 miljard euro kwam. Nu komt het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu op een *bruto* kostenpost van 8,1 miljard. Gezien de inmiddels opgetreden inflatie, kunnen we dus zelfs stellen dat er *in vijftien jaar tijd geen verbetering* is opgetreden.

Omdat in de berekeningen van het RIVM een aantal schattingen zit, is de berekening van netto 2,6 miljard euro kosten veroorzaakt door alcohol, niet tot op het miljoen nauwkeurig. Maar zeker is dat de netto kosten tussen 2,3 en 2,9 miljard euro liggen.

Kostenposten

Voortijdige sterfte vormt de grootste kostenpost met 2,1 miljard euro. Zo overlijden er jaarlijks bijna drieduizend Nederlanders voortijdig aan alcoholgerelateerde kanker. De sterfte aan alcoholongelukken in het verkeer, levercirrhose en alcoholische hart- en vaatziekten ligt flink lager. Die sterfte betekent een verlies aan productieve levensjaren, dus verlies aan arbeidsinkomen voor het gezin en verlies aan de geproduceerde zaken voor de samenleving.

De tweede grote kostenpost bestaat uit productiviteitsverliezen, ca 1,9 miljard euro. Dat zijn verliezen veroorzaakt door absentie van het werk, door kwaliteitsverlies (afkeuring, retourzending of verkorte levensduur van producten), of door arbeidsongeschiktheid. De derde grote kostenpost, de kosten voor de inzet van politie en justitie veroorzaakt door alcohol, bedraagt jaarlijks 1,5 miljard euro. Verkeersongevallen leveren daarnaast jaarlijks nog een schadepost van 1 miljard.

Het verlies aan kwaliteit van leven door alcohol, stelt het RIVM op 1,1 miljard. Hierbij valt te denken aan ziekte en verslaving bij de drinker of zijn gezinsleden, ongevallen en invaliditeit, maar ook overlast en onveiligheid. Overigens stelt het RIVM tegenover de kosten van het verlies aan kwaliteit van leven door alcohol, ook een zeer fors bedrag aan verhoging van de kwaliteit van leven, het "consumentensurplus" bij de baten van alcoholgebruik.

Bij de zorgkosten veroorzaakt door alcohol, komt het RIVM met

iets merkwaardigs. Tegenover de zorgkosten veroorzaakt door alcohol, stelt het RIVM een besparing van 872 miljoen op de zorgkosten door datzelfde alcoholgebruik. Netto blijft er daardoor voor de zorgkosten nog een bedrag staan van 400 miljoen. De besparing zou het bedrag zijn dat veroorzaakt wordt door de positieve effecten van matig alcoholgebruik op hart- en vaatziekten en diabetes type 2. Positieve effecten waarvan in sommige recente onderzoeken betwijfeld wordt of ze wel bestaan. In een recente Canadese publicatie stellen de auteurs dat het schijnbare effect grotendeels veroorzaakt wordt door "vervuiling" van de groep niet-drinkers met ex-drinkers en personen met een medisch drinkverbod.

Alles bij elkaar komt het RIVM tot een bedrag van 8,1 miljard euro bruto aan kosten door alcohol.

Baten

Als belangrijkste bate rekent het RIVM de positieve gevoelens die consumenten ontleen aan het gebruik van alcohol. Geluksgevoelens, stemmingsverbetering en dergelijke. Het RIVM noemt dat het "consumentensurplus". Omdat de Nederlandse consumenten per jaar 3,8 miljard euro uitgeven voor alcoholhoudende dranken, is het consumentensurplus hen blijkbaar dat bedrag waard. Dus voert het RIVM dat bedrag op als bate van het alcoholgebruik.

Twee andere baten zijn de accijnsopbrengst (ca 1 miljard euro), en het bedrag dat ondernemers aan alcohol zeggen te verdienen, te weten "slechts" 700 miljoen. Gezien recente berichten over weggesluisde winsten, lijkt die 700 miljoen ons aan de lage kant.

Alles bij elkaar een bedrag van 5,5 miljard euro aan baten. Trekken wij dat af van de bruto kosten van 8,1 miljard, dan resteert een kostenpost van 2,6 miljard euro voor de Nederlandse samenleving. En dat 30 jaar na het verschijnen van de beleidsnota Alcohol en Samenleving.

Van het terugbrengen van die kosten is weinig terecht gekomen. Maar wie had anders verwacht na de lovende woorden van Balkenende en Rutte over de alcoholindustrie?

Dr.ir. D. Korf

ROOKVRIJE TRIBUNE , WANNEER ALCOHOL- VRIJE TRIBUNE ?

De bovenste ring op de Koeman-tribune van het Euroborg stadion in Groningen wordt vanaf volgend seizoen rookvrij. FC Groningen kom hiermee tegemoet tegemoet aan de wensen van supporters die last hebben van de rook van anderen.

De club heeft voor de Koeman-tribune gekozen omdat dit de zogenaamde "familietribune" is. Daar zitten relatief veel ouders (vooral vaders) met hun kinderen (vooral jongens). Voor hen wil de club een rookvrije plaats in het stadion beschikbaar hebben.

Wij vragen ons af, kan er ook niet een alcoholvrije tribune worden ingesteld. Er wordt nogal wat alcohol binnenge-smokkeld door sommige supporters. Ook daarvan hebben andere supporters veel last.

Het moderne sprookje van de "gezonde stoffen" in rode wijn

Onlangs verscheen het boek "Op je gezondheid ?", geschreven door René Kahn, hoogleraar psychiatrie aan de universiteit van Utrecht. Het boek houdt onder andere een pleidooi voor een zo nuchter mogelijk leven. Naar aanleiding van het verschijnen van het boek, interviewde een Vlaamse krant professor Kahn.

Het verslag begint met de stelling : "Na het roken van tabak, is het drinken van alcohol wereldwijd de tweede oorzaak van voortijdige sterfte die je zelf kunt voorkomen". Die constatering zou iemand ertoe moeten brengen om zo weinig mogelijk alcohol te drinken, en zeker niet dagelijks. De interviewer werpt tegen : "Maar een glaasje rode wijn is toch juist goed voor de gezondheid". Volgens Kahn is de afgelopen jaren zoveel meer bekend geworden over nadelige effecten van alcohol (met name met betrekking tot kanker), dat alcohol per saldo als nadelig voor de gezondheid beschouwd moet worden.

Kahn was een aantal jaren lid van de Gezondheidsraad (GR). Het recente advies van de GR : drink geen alcohol, of in ieder geval niet meer dan één glas per dag, werd pas gepubliceerd nadat Kahn de GR had verlaten. Maar hij staat er volledig achter.

Kahn : "Het stoort mij erg dat mijn medeburgers de voorbije jaren in verwarring zijn gebracht met het verhaal dat de consumptie van één of twee glazen "gezond" zou zijn. Sommigen lijken zelfs te geloven dat drie glazen geen kwaad kunnen. Iedereen lijkt dat te geloven, terwijl het niet waar is".

Kortom, een gunstig effect van rode wijn op de gezondheid, is een sprookje.

VERSLAVING GEVOLG VAN TEKORT AAN ENZYM ?

Volgens onderzoekers van de universiteit van Linköping in Zweden, kan verslaving aan alcohol veroorzaakt worden door een tekort aan een bepaald enzym. Zij constateerden dit bij ratten. Of bij menselijke alcoholisten hetzelfde het geval is, moet nog worden uitgezocht.

De onderzoekers ontdekten dat een bepaald enzym nodig is voor een goede signaaloverdracht tussen zenuwcellen. Wanneer er te weinig van dat enzym aanwezig is, worden er te weinig signalen overgebracht om een proces te stoppen. Populair gezegd: de rem op een bepaalde activiteit functioneerde slechter of zelfs helemaal niet meer bij een tekort aan dat enzym.

De "reageerbuisontdekking" moest nu getest worden in dierproeven. De onderzoekers namen daarvoor alcoholverslaafde ratten. Bij die ratten bleek dat een tekort aan het enzym hun impulsbeheersing verstoort. Wanneer het drinken van alcohol onaangenaam gemaakt werd door bijvoorbeeld een elektrische schok of een onaangename smaak, dan bleven de dieren toch alcohol drinken. De onaangename ervaring voerde niet meer tot gedragsverandering. Ook gingen die ratten in stressvolle situaties veel meer drinken. Hun impulsbeheersing was blijkbaar verzwakt of buiten werking gezet.

De theorie is nu dat wanneer door enigerlei oorzaak de productie van het enzym in de hersenen vermindert, of mogelijk zelfs geheel stil komt te liggen, dit zal leiden tot verslaving. Vertaald naar de mens: wanneer zijn of haar verslaving een gevolg is van een tekort

aan het betreffende enzym (codenaam PRDM2), dan zou toediening van dat enzym de verslaving moeten kunnen doorbreken. Waarschijnlijk zal daarnaast ook psychotherapie nodig zijn voor ontwenning, net als bij ontwenning met campral.

Deze theorie verklaart ook waarom verslaafden doorgaan met drinken, ook al weten zij dat het schadelijk voor hen is. Hun enzymen hebben de macht over hun gedrag overgenomen.

Belgisch alcohol-plan zal niet werken

Na lang aandringen vanuit het parlement, is de Belgische minister van sociale zaken en volksgezondheid Maggie de Block met een voorstel voor het alcoholbeleid gekomen. Een voorstel dat direct op veel kritiek stuitte. Mede omdat de minister 25 jaar een huisartspraktijk heeft uitgeoefend, hadden veel parlementariërs meer verwacht.

De Block zet vooral in op voorlichting en preventie, en lijkt het aanpakken van de alcoholindustrie te willen vermijden. In de volksvertegenwoordiging waren wel diverse voorstellen daartoe gedaan. In Nederland hebben wij ervaren dat een aanpak zoals De Block voorstelt, weinig tot geen zoden aan de dijk zet.

De suggestie om de verkoop van alcohol via automaten te verbieden, is in het voorstel niet terug te vinden. Ook komt er geen beperking van de verkoop van bier langs autosnelwegen. Evenmin wordt verhoging van de minimum leeftijd voorgesteld. De Belgische regeringspartij CD&V vindt het plan ondermaats en spreekt van een gemiste kans.

Intmiddels is het hele plan gesneuveld bij de eerste discussie in het parlement. Men vond dat er te veel toegegeven was aan de lobby van de alcoholindustrie. De Block moet nu haar huiswerk overdoen.

En dit...

.... was bijna een geval geworden van vliegen onder de invloed van alcohol.

Het gebeurde eind augustus op Schiphol. Een 64-jarige Nederlandse piloot werd betrapt toen hij langs de beveiliging liep. Een medewerkster rook alcohol en waarschuwde de marechaussee. Die hield de man staande bij de paspoortcontrole.

De ademanalyse gaf 255 microgram aan, wat overeenkomt met een bloedalcoholgehalte van ca 0,6 promille. Te veel alcohol zelfs voor een automobilist, laat staan voor een piloot. Vliegtuigpersoneel mag vanaf 10 uur voor vertrek geen alcohol meer drinken.

De piloot werd overgedragen aan de luchtvaartpolitie

* * *

.... was dood door schuld als gevolg van dronken rijden. De veroorzaker was een 35-jarige man uit Veendam. Hij was op bezoek geweest, en had daarbij een glas of vijf aan drank

genuttigd. Op de terugweg gebeurde het. Hij wilde iets pakken dat in de auto lag, maar kwam daarbij op de linker weghelft. Juist op dat moment naderde een tegenligger. Een frontale botsing was het gevolg.

De 41-jarige bestuurster van de tegemoetkomende auto kwam om het leven. Zij laat een veertienjarige dochter achter. Die zal zonder moeder verder moeten.

De officier van justitie eiste één jaar celstraf tegen de veroorzaker

* * *

.... was een geval van extreem vandalisme door een dronken hotelgast. Het gebeurde afgelopen oktober in de nacht van vrijdag op zaterdag in hotel "de Achterhoek" in Lochem. De dader was een 33-jarige man uit Emmeloord.

Op zijn kamer sloopte hij de deur door er twee gaten in te slaan of te schoppen, en vernielde de televisie door hem van de wand te trekken. Toen de man eenmaal in de lobby was, sloeg hij ook daar woest om zich heen en vernielde verschillende dingen.

Toen de gealarmeerde politie de man kwam arresteren, verzette deze zich hevig. De man bespuitten met peperspray hield niet. Er moesten twee

extra agenten worden opgeroepen om de man te overmeesteren en te arresteren.

Op het politiebureau kreeg de woesteling meteen een dagvaarding mee om voor de rechter te verschijnen

* * *

.... was een geval van volslagen onverantwoordelijk gedrag door alcoholgebruik.

Het gebeurde op een woensdagmiddag afgelopen zomer in Barneveld. Weggebruikers zagen een auto slingerend en met kinderen achterin over de weg rijden. Zij waarschuwden de politie.

Twee agenten hielden daarop de auto aan. Achter het stuur troffen zij een 46-jarige inwonster van Barneveld, zwaar beschenken. Op de achterbank drie jonge kinderen. Die werden door de politie in veiligheid gebracht. De bestuurster moest mee naar het bureau.

Op het bureau bleek de vrouw een alcoholpromillage van maar liefst 2,5 te hebben. Vijf keer de maximaal toelaatbare hoeveelheid. Haar rijbewijs werd ingenomen. Te zijner tijd zal de rechter oordelen of zij het terug krijgt

BIER DRINKEN OM NOG MEER BIER TE KUNNEN DRINKEN

Voor Heineken is niets te gek om zijn omzet omhoog te krijgen, getuige zijn onlangs gestarte actie "Heineken biertegoed". Punten sparen voor gratis pilsjes. Is dat de Heineken-vertaling van "geniet, maar drink met mate"? Voor de zoveelste keer zoekt Heineken het grensgebied op van wat wel en wat niet door de beugel kan.

Sinds kort zijn de sixpacks en kratjes bier van Heineken van een speciale "biertegoed code" voorzien. Consumenten kunnen een app downloaden op hun telefoon waarmee het biertegoed kan worden geregistreerd. Een kratje bier levert één spaarpunt, een sixpack een kwart spaarpunt. Tegen inlevering van één spaarpunt schenken de deelnemende cafés één gratis pilsje. Meer dan tweeduizend cafés verspreid over het hele land, doen mee aan de actie.

Opvallend aan de actie biertegoed is het feit dat de punten "gekocht" moeten worden bij de supermarkten, maar ingewisseld moeten worden in de cafés. Heineken legt op die manier een verbinding tussen de omzet van de supermarkten en de omzet van de cafés. Maar daarbij zit nog een addertje onder het gras.

Het hoofddoel van de actie is natuurlijk het stimuleren van de bierverkoop. Want iemand die op donderdag ontdekt dat hij nog een kwart punt tekort komt voor zijn gratis pilsje(s), zal nog gauw even een sixpack halen in de supermarkt. En de kans is groot dat hij dan op vrijdagavond zijn gratis pilsje als extraatje toevoegt aan zijn gebruikelijke rantsoen. Heineken noteert tevreden een toename van de omzet

door zijn nieuwe actie. Iets waar Volksgezondheid niet blij mee mag zijn.

Vanuit juridisch gezichtspunt valt er op twee manieren naar de actie van Heineken te kijken. Enerzijds kun je het als een kortingsactie van de supermarkten zien: bij aankoop van 24 blikjes bier (à 330 ml) één glas (à 250 ml) gratis. Kortingsmag (helaas nog steeds) gegeven worden bij aankoop van bier. Anderzijds kun je het ook beschouwen als gratis verstreking door cafés. In de reclame voor de actie wordt het woord gratis gebruikt. Gratis drank verstrekken mag niet zomaar.

Tweede-kamerlid Marith Volp heeft dit tweeslachtige karakter van de actie prima aangevoeld. Zij heeft staatssecretaris Van Rijn gevraagd of deze actie op enig onderdeel strijdig is met de Drank- en Horecawet, of met de Reclamecode. En zo ja, wat de staatssecretaris denkt te ondernemen. Verder vraagt zij de staatssecretaris of hij deze actie niet onwenselijk acht in het licht van het beleid ten aanzien van alcoholhoudende dranken. Heineken heeft medegedeeld de antwoorden van Van Rijn met vertrouwen tegemoet te zien, "de spaaractie is zorgvuldig opgezet".

Dingeman Korf

Aanbevelingen voor beleid onveranderd gebleven

WHO-RAPPORT ALCOHOL EN STERFTE IN EUROPA

De Wereld Gezondheids Organisatie (WHO) heeft onlangs een samenvattend overzicht gepubliceerd over de ontwikkelingen op alcoholgebied in alle landen van de Europese regio van de WHO. De trends in alcoholconsumptie en in voortijdige sterfte door alcohol, en de samenhang met het gevoerde beleid, zijn daarin op een rij gezet.

Het rapport beslaat de periode 1990 tot en met 2014, en presenteert gegevens over landen, clusters van landen en regio's betreffende consumptie en de daaraan gerelateerde sterfte.

De Europese regio vertoont het hoogste alcoholgebruik per inwoner van alle WHO-regio's. In sommige landen is de consumptie van alcohol fors gedaald in genoemde periode, bijvoorbeeld in Frankrijk en Italië (maar die landen begonnen op een hoog niveau). In Nederland is sinds 1990 een zeer geringe daling opgetreden. In andere landen is de consumptie juist gestegen (sommige voormalige Oostblok-landen, Finland). Het rapport

heeft dan ook als hoofdtitel "Public health successes and missed opportunities".

De sterfte door alcohol is voor Europa als geheel in genoemde periode met 4 procent toegenomen. De belangrijkste oorzaken van voortijdige sterfte door alcohol, zijn kanker, cardiovasculaire ziekten, levercirrhose, alcoholongevallen en alcoholisch geweld.

In landen waar de alcoholconsumptie daalde, volgde na kortere of langere tijd ook een daling van de sterfte aan alcoholziekten. Het rapport laat een duidelijk verband zien tussen consumptieniveau en sterfte. Ook in de

BELG HAD DOOD MOETEN ZIJN

Een 44-jarige Belg heeft een triest record gevestigd. Nog nooit eerder stond in België iemand voor de rechter bij wie zo'n hoog alcoholpromillage was geconstateerd: 5,4 promille. Nog een wonder dat hij het overleefde en dat er geen gewonden, of zelfs doden te betreuren waren.

Politierechter Peter d'Hondt was verbaasd: "5,4 promille? Nog nooit meegemaakt". De straf die de rechter in Dendermonde oplegde was navenant. Een boete van maar liefst 3.000,- euro, een rijverbod van vijf jaar, en verbeurdverklaring van de Opel Antara waarmee het misdrijf was gepleegd.

Dat iemand een dergelijk hoog promillage overleefde is zeer uitzonderlijk. Boven 4,0 promille is er al kans op overlijden. Bij 5,0 promille verkeert de drinker in acuut levensgevaar. Om 5,4 promille te overleven, moet de drinker al een lange historie van overmatig alcoholgebruik achter zich hebben. Hij had dus al veel eerder een keer betrappt moeten zijn

landen waar de consumptie steeg.

Het rapport gaat ook in op de vraag naar de meest effectieve maatregelen om de alcoholsterfte te verlagen. Van meer voorlichting valt weinig te verwachten. Het publiek is redelijk geïnformeerd over de gevolgen van alcohol voor gezondheid en veiligheid. Alleen met betrekking tot de relatie tussen alcoholgebruik en de kans op diverse vormen van kanker, bestaat nog veel onwetendheid.

Eén van de auteurs van het rapport, dr. Jürgen Rehm, stelt dan ook onomwonden dat de tijd voorbij is dat met passieve maatregelen (zoals voorlichting) de toename van de alcoholsterfte afgeremd kon worden. Er zijn nu actieve beleidsmaatregelen nodig, en uitvoering daarvan is urgent.

De meest effectieve beleidsmaatregelen zijn: vermindering van de verkrijgbaarheid naar plaats en tijd, verhogen van de prijs (accijnsverhoging of invoering minimumprijs) en ingrijpen in reclame en sponsoring door alcoholconcerns. Frankrijk heeft bijvoorbeeld laten zien dat ingrijpen in de reclame (de Loi Evin) fors kan bijdragen ter vermindering van de alcoholische schade in de samenleving. Helaas heeft Nederland ervoor gekozen om de reclame over te laten aan de zelfregulering door de alcoholbranche. Mede daardoor is de daling van de alcoholconsumptie in ons land uiterst beperkt gebleven. Duidelijk één van de "missied opportunities" waar het WHO-rapport op duidt.

VERSLAG DAG VAN DE ALCOHOLVRIJE LEEFSTIJL 2016

Op zaterdag 1 oktober vierde Stichting ANGOB de "dag van de alcoholvrije leefstijl" op alcoholvrije camping 't Spoek. Een dag anders van inhoud dan vorig jaar, en ook anders dan de vroegere "begunstigersdag". Immers, tot nu toe hadden wij als sprekers afwisselend (ex)-verslaafden en professionele voorlichters over alcohol en/of drugs gehad. Nu hadden wij als spreker onderzoeksjournalist Olivier van Beemen over zijn boek "Heineken in Afrika". Om alvast in "Afrikaanse stemming" te komen vooraf gegaan door kora-muziek gespeeld door Lamin Kuyateh.

De voorvaderen van Lamin Kuyateh leefden in Gambia, in het uiterste westpuntje van Afrika. Hij woont sinds 32 jaar in Nederland, en vertelde het één en ander over zijn afkomst en vooral over zijn muziekinstrument de kora. Het instrument lijkt uiterlijk wat op een gitaar met een kalebas als klankkast. Maar het wordt tot de harpen gerekend vanwege het grote aantal snaren (21), en het feit dat de snaren niet naast elkaar liggen, maar boven elkaar. De kora wordt dan ook wel Afrikaanse harp genoemd.

Vóór de komst van radio en telefoon, was de kora het instrument van rondtrekkende zangers die het nieuws brachten zoals bij ons in de Middeleeuwen de minstrelen. En evenals de minstrelen oefenden de kora-zangers vaak niet mis te verstane kritiek uit op personen uit het nieuws. In dat opzicht zijn zij ook te vergelijken met de Middeleeuwse hofnar.

Lamin liet ons zowel instrumentale muziek horen als door hem gezongen liederen met kora-begeleiding. En om te laten zien dat het instrument nog niet verouderd is, verraste hij zijn publiek aan het eind nog met een paar Nederlandse liederen met kora-begeleiding. De toehoorders waren enthousiast, en lieten dat weten door een welverdiend applaus.

Vervolgens was het woord aan onze gastspreker, onderzoeksjournalist Olivier van Beemen over inhoud en achtergronden van zijn boek

"Heineken in Afrika". Voorzitter Dingeman Korf stelde hem voor aan het publiek, en merkte op dat wij in de GO al jaren kritische berichten plaatsen over handel en wandel van Heineken, maar dat dit vrijwel altijd de activiteiten van Heineken in Nederland heeft betroffen. Gezien het wereldwijde handelen van Heineken, en de steeds grotere verwevenheid van de economieën van de verschillende landen, werd het tijd om eens over de grens te kijken. De TV-uitzending van afgelopen voorjaar gewijd aan het boek "Heineken in Afrika" had de aandacht gericht op Olivier van Beemen. En hier was hij dan als spreker bij ons.

Afrika telt 54 landen. In 23 daarvan heeft Heineken een vestiging. Onder die 23 vestigingen ressorteren 56 brouwerijen. Afrika heeft op veel terreinen een achterstand op Europa. Soms een kleine achterstand, maar soms ook een zeer grote. De regeringen van de verschillende landen willen de achterstanden inhalen. Dat schept kansen voor het bedrijfsleven. Maar daarbij gaat het er niet altijd even netjes aan toe.

Toen Van Beemen meer dan 12 jaar geleden in Tunesië kwam te werken, constateerde hij dat Heineken daar overal aanwezig was. Tot in de meest afgelegen dorpen was Heineken bier verkrijgbaar en was Heineken-reclame te vinden. Van Beemen was verbaasd en bewonderde de efficiënte logistiek van Heineken. Maar er waren ook al geruchten over vriendjespolitiek en omkoping.

Van Beemen vertrok echter al gauw naar Parijs, als correspondent voor verschillende kranten. Drie jaar geleden keerde hij terug naar Afrika, met als onderzoeksopdracht de relatie tussen Heineken, lokale machthebbers en ontwikkelingssamenwerking. Daarvoor bezocht hij elf verschillende Afrikaanse landen.

Vele jaren geleden had de directie van Heineken op een aandeelhoudersvergadering verklaard dat de biermarkt in Europa al min of meer verzadigd was, en dat er met name in Afrika en Zuidoost Azië interessante groeimogelijkheden waren. Daar zou men zich op gaan richten.

Wat Van Beemen in Afrika onmiddellijk aantrof was een enorme veelheid aan bierreclame. Niet alleen op aanplakborden en horecagelegenheden,

maar ook op scholen, politiebureaus en zelfs apotheken! Bier wordt in diverse Afrikaanse landen door de bevolking gezien als een eerste levensbehoefte. Het bier in een land is daardoor onverbrekkelijk verbonden met de nationale identiteit. Heineken opereert in die landen dan ook onder een nationale naam. Zo heet in Zaïre de Heineken vestiging Bralima, en het bier Primus.

Veel kwalijke zaken kwamen aan het licht toen Van Beemen zich ging verdiepen in de samenwerking van Heineken met de autoriteiten in de verschillende landen. In Zaïre bleek de situatie zeer verdacht. De winst bleek grotendeels te verdwijnen naar het Belgische bedrijf Ibecor, als betaling voor zogenaamd verrichte diensten en voor veel te hoge prijs geleverde goederen. Ontduiking van de belastingen ter plaatse en van de Nederlandse winstbelasting!

Verder bleek de rijkste man van Zaïre, de in België woonachtige Jean Pierre Bemba, voormalig rebellenleider en verdachte van oorlogsmisdaden, in het bezit van 5 procent van de aandelen van Bralima. Zijn vader vervulde in het verleden een hoge functie bij Bralima. Smeergeld?

Ook in Nigeria en Ethiopië kwamen zeer kwalijke zaken aan het licht. Zo wordt in Nigeria jaarlijks een "beer and health symposium" gehouden, waar derderangs en/of omkoopbare wetenschappers de voordelen van bier voor de gezondheid trachten te slijten aan veelal omgekochte journalisten. Die venten hun kennis weer uit aan regionale kranten. Zo zorgt Heineken ervoor dat bier in de ogen van de bevolking tot de eerste levensbehoeften blijft behoren.

In Afrika doet Heineken de beste zaken. De prijs van het bier ligt vrijwel op Europees niveau, maar de productiekosten zijn er veel lager. De winstmarge ligt daardoor bijna 50 procent hoger. De plaatselijke winstbelasting wordt echter ontdoken. Het geld verdwijnt via schimmige constructies naar het buitenland of als smeergeld. Ten nadele van de lokale bevolking.

Dingeman Korf

demagogie

Nieuws

Stichting ANGOB

Versijning G O

Door de problemen met het drukken van het huidige nummer van dit blad (zie onderaan deze pagina), zijn wij niet zeker van de verschijningsdatum van het huidige nummer. Daardoor kunnen wij ook geen vaste datum opgeven voor de verschijning van het volgende nummer. Acht weken na het huidige nummer is het meest waarschijnlijk.

Reclamecode voor alcoholhoudende dranken moet op de helling

BIERRECLAME OP TV DOET TIENERS MEER DRINKEN

Tieners drinken meer naarmate ze vaker bierreclame op de televisie zien. Het merk bier waarvoor reclame gemaakt wordt, maakt nauwelijks verschil. Bierreclame blijkt daarmee vooral soortreclame, dus collectieve reclame te zijn. Aldus de uitkomst van een onderzoek van de universiteit van Boston.

Aan het onderzoek namen ruim duizend jongeren van 13 tot 20 jaar deel. Het onderzoek stond onder leiding van dr. Timothy Naimi, hoofdonderzoeker van de universiteit van Boston.

Tieners die naar televisie zonder bierreclame keken, dronken ongeveer veertien drankjes per maand. Jongeren die in een maand driehonderd bierreclames te zien kregen, dronken ongeveer 33 drankjes in die periode. Ruim tweemaal zoveel dus.

Opvallend was het feit dat er geen verband bleek te bestaan tussen de merken waarvoor geadverteerd werd, en de merken die gedronken werden. Dit staat in tegenspraak met de vaak geuite bewering dat alcoholreclame op de televisie vooral merkcreclame is. Gericht dus op vergroting van het marktaandeel van het geadverteerde product, en niet gericht op vergroting van de totale consumptie van een soort drank.

Artikel 29 van de Reclamecode voor Alcoholhoudende Dranken verbiedt

Marith Volp

collectieve reclame voor soorten alcoholhoudende drank. Uitsluitend merkcreclame is toegestaan. Het onderzoek in Boston heeft aangetoond dat de merkcreclame voor bepaalde merken bier, daar gewerkt heeft als collectieve reclame voor bier. Met als gevolg omzetvergroting voor het totaal van alle biermerken bij elkaar.

Naar aanleiding van de berichten over het onderzoek in Boston, heeft Tweede-kamerlid Marith Volp vragen gesteld aan staatssecretaris Van Rijn van volksgezondheid. Zij vraagt zijn mening over het onderzoek, vraagt of hij, gezien dat onderzoek, met haar van mening is dat het onwenselijk is dat jongeren met alcoholreclames overspoeld worden, en vraagt zijn mening over het Franse systeem, de wet Evin. Die wet legt o.a. inhoudelijke beperkingen op aan alcoholreclame op de televisie. Zo dient die reclame alleen feitelijke informatie over het product te geven, met een waarschuwing. Daarnaast eist die wet reclamevrije zones rondom scholen en ziekenhuizen.

In zijn antwoord zegt de staatssecretaris wetenschappelijke ontwikkelingen met betrekking tot het effect van alcoholreclame met interesse te volgen. Hij wijst er ook op dat ingrijpen in de reclame in de Tweede Kamer vaak wordt genoemd. En hij noemt een maatschappelijke kosten-baten analyse die is uitgevoerd voor de Nederlandse samenleving waarin ook iets over reclame geschreven staat.

Veel wijzer zal mevrouw Volp niet geworden zijn uit het antwoord van de staatssecretaris. Een concreet en rechtstreeks antwoord op haar vragen was er niet bij.

HOE VERDER ? DIGITAAL OF PAPIER ?

Op dinsdag 13 september ontvingen wij bericht van B. Zwart, de drukker van ons blad dat hij had moeten besluiten om zijn onderneming **per direct** te beëindigen. Een besluit voortgekomen uit diverse faillissementen van belangrijke klanten plus blijvende gezondheidsproblemen van hemzelf.

Wij hadden u, als begunstiger van Stg. ANGOB en lezer van ons blad, graag direct via een e-mail op de hoogte willen stellen van de situatie en de mogelijk daardoor optredende vertraging van het verschijnen van ons blad. Maar helaas, wij beschikken slechts over de e-mail adressen van een beperkt deel van onze begunstigers (vooral degenen die zich per e-mail als donateur/begunstiger hebben aangemeld). Wij zouden het op prijs stellen als u uw e-mail-adres zou willen doorgeven.

Met betrekking tot onze drukker hebben wij de laatste jaren nogal wat onrust meegemaakt. Van oudsher werd ons blad gedrukt bij Banda in Kollum en verscheen het elke maand. Banda ging reorganiseren en onze G O moest voortaan in het bedrijf in Heerenveen gedrukt worden. Dat betekende voor ons nieuwe contactpersonen.

Een aangekondigde forse verhoging van de verzendkosten was aanleiding tot het besluit ons blad eenmaal per twee maanden te laten verschijnen. Daarna fuseerde Banda met een bedrijf in Franeker. Die combinatie bleek geen gelukkige, want hij ging failliet. Banda Heerenveen werd opgekocht door een bedrijf in Hasselt. Weer een reorganisatie volgde. Uiteindelijk resulteerde dat er in dat wij afscheid namen van onze drukker en overstapten naar het bedrijf Zwart Service en Dienstverlening in Heerenveen. En dat bedrijf is nu gestopt.

De onrust met betrekking tot het drukken en verzenden van de G O, plus de aankondiging van alweer een tariefsverhoging van de verzendkosten met ingang van 2017, heeft ons doen besluiten om serieus onderzoek te doen naar volledige digitalisering. Is het haalbaar om de G O als digitaal bestand per e-mail aan de abonnees te doen toekomen? Graag uw mening, en uw e-mail-adres t.a.v. redactie@angob.nl

Redactie en administratie G O

"MEDICINALE CANNABIS" DOOR VERGISTING

De productie van "medicinale cannabis" is altijd gehinderd geweest door het feit dat cannabis ook als genotmiddel gebruikt wordt en dat het genotmiddel verslavende eigenschappen bezit. Een Amerikaanse firma is er in geslaagd om die twee functies te scheiden op een manier die industriële perspectieven biedt

Sinds de ontdekking van de medische toepassingsmogelijkheid van cannabis, is er uitgebreid onderzoek gedaan naar de samenstelling ervan. Tot op heden zijn er zo'n honderd verschillende, min of meer verwante inhoudsstoffen gevonden, cannabinoïden genaamd.

De stof die in de grootste hoeveelheid geproduceerd wordt door de marihuanaplant is tetrahydrocannabinol (THC). Dit is de stof die voor het roesverwekkende effect verantwoordelijk is.

Het tweede cannabinoïde is cannabidiol (CBD), dat niet roesverwekkend is maar wel medicinale eigenschappen bezit.

Door selectief kweken en door genetische manipulatie heeft men getracht voor medische toepassing het gehalte aan CBD omhoog en dat aan THC omlaag te krijgen. Tot nu toe met zeer matig succes. Voor de bereiding van medicinale CBD is daardoor nog steeds een ingewikkeld en kostbaar zuiveringsproces nodig. Daardoor ligt de prijs van CBD in de orde van grootte van 50.000,- dollar per kilo.

De Amerikaanse firma BioTork zond eind september een persbericht de wereld in, inhoudende dat men een proces ontwikkeld had om vrijwel zuivere CBD te produceren, en wel met behulp van een gistsoort. De gistsoort had men verkregen door genetische manipulatie. De genen voor de productie van CBD van de plant, had men ingebracht in het erfelijk materiaal van de gist.

BioTork is een firma met veel ervaring in industriële fermentatieprocessen. Zo heeft men processen ontwikkeld voor de omzetting van agrarische bijproducten in biobrandstoffen, maar ook in diervoedsel.

Voorlopig is de CBD-gist nog niet zeer productief. De opbrengst ligt nog laag, maar de geproduceerde CBD is geheel vrij van THC. Voorlopig is iso-

leren van CBD uit plantenmateriaal goedkoper. Maar die CBD is minder zuiver. En de vraag is daarbij bovendien: waar laat je de THC? Hoe sterk moet je je proces beveiligen om te voorkomen dat de THC verdwijnt naar de illegale drugsmarkt?

BioTork is ervan overtuigd dat zij met haar ervaring in het verbeteren van fermentatie-processen de opbrengst nog wel omhoog kan krijgen. Het grote voordeel van haar proces ligt in het feit dat de CBD hiermee in grotere zuiverheid verkregen wordt dan ooit uit de marihuana-plant gelukt is, en dat er geen THC als bijproduct gevormd wordt.

CBD kent vele medische toepassingen. De oudste is die ter verlaging van de oogdruk bij de ziekte glaucoom. Daarnaast wordt het gebruikt tegen de misselijkheid bij chemotherapie, tegen migraine, tegen astma en tegen spasmen bij epilepsie.

Dr.ir. Dingeman Korf

HANDHAVING LEEFTIJDSGRENS ALCOHOL GEEN PRIORITEIT VOOR OVERHEID

Na een jarenlange juridische strijd oordeelde de rechter afgelopen voorjaar dat de grote supermarktketens via verboden kartelafspraken het meest efficiënte leeftijdscontrolesysteem, namelijk Ageviewers, uit hun winkels weerden. Ondanks die rechterlijke uitspraak gaan de supermarkten tot op heden door met hun boycot van Ageviewers. En de overheid doet er niets tegen.

Het is zelfs nog erger, het ministerie houdt stukken achter of heeft ze zoekgemaakt, over de kwestie Ageviewers. Namelijk de notulen van een bespreking van het zogeheten Directeuren Overleg Alcohol (DOA) waar het onderwerp Ageviewers ter sprake is gekomen. Binnen het DOA overleggen de brancheorganisaties voor alcohol plus het CBL, met het ministerie. Wel toevallig dat juist van de bespreking over Ageviewers de notulen zoek zijn. Is VWS in de leer geweest bij dat andere ministerie, waar bonnetjes zoek raakten?

Inmiddels verscheen begin oktober een wetenschappelijke publicatie in het European Journal of Public Health, waarin drie systemen voor leeftijdscontrole in winkels werden vergeleken. Dat waren het Ageviewers systeem, het ID-reader systeem (waar het CBL mee werkt) en leeftijdscontrole zonder elektronisch systeem. In winkels met het Ageviewers systeem werd in 87 procent van de gevallen de wet correct nageleefd. Zonder elektronica was de naleving 57 procent (hulde voor de caissières) en met de ID-reader slechts 34 procent. Kort daarvoor had een grote controle in de stad Groningen een gemiddeld nalevingspercentage van 47,1 procent opgeleverd.

Na alle negatieve publiciteit, vond men bij het CBL dat er een positief bericht over de handhaving van de leeftijdsgrens de wereld in moest. Vol trots

meldde men tegen eind oktober dat de supermarkten volgens een eigen CBL-onderzoek een nalevingspercentage van 67 procent hadden bereikt. Ruim een half jaar eerder was dat nog 62 procent geweest. Maar 67 procent naleving van de wet, betekent wel dat één op de drie minderjarigen met drank de winkel onbelemmerd kan verlaten!

Het CBL is blij met de geboekte vooruitgang, en vindt dat nu de slechter scorende verkoopkanalen zoals sportkantines en horeca, flink in moeten zetten om hun naleving sterk te verbeteren. Ook klopt het CBL zichzelf flink op de borst over het bereikte resultaat. De positieve ontwikkeling "laat zien dat de intensieve en veelzijdige manier waarop supermarktorganisaties het toezicht op de leeftijd verankeren in hun bedrijf, succesvol is".

Even verder in zijn persbericht merkt het CBL nog op dat 73 procent van de ouders en 61 procent van de jongeren het normaal vindt dat jongeren onder de 18 niet drinken. "De leeftijdsgrens van 18 jaar moet de nieuwe maatschappelijke norm worden". Dat zal ons inziens sneller gebeuren als supermarkten massaal overgaan tot invoering van het meest effectieve controlesysteem. Het verzet van het CBL daar tegen werkt alleen maar vertragend. Door intensiever te controleren op leeftijd, kan de overheid de ontwikkeling versnellen.

Dingeman Korf

